



CONCEPT-VERSLAG VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE RIJSWIJK (KADERDEBAT)

7 JULI 2026

Aanwezig Voorzitter: Mevrouw H. Sahin Raadsleden: Mevrouw I.M. Batelaan De heer E.G.T. Braam De heer J.J.D. Bruin De heer M. van 't Eind Mevrouw E. van der Ende De heer A.J.H. van Essen Mevrouw R.F. Fischer Mevrouw I. M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm Mevrouw M. A. Koornneef De heer A.O. Kösedag De heer G. Kruger Mevrouw S.C. Loeff De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen	Vervolg aanwezige raadsleden: De heer M. El Majjaoui De heer G.J.H. van Malsen De heer Y.R.B. van der Meij Mevrouw B.M.B.T. Niesen De heer R. Nunnikhoven De heer Z. Osmani Mevrouw L.B. Oude Alink De heer J. van Overmeere Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer T.J.B. Steijn De heer F. Stuij Mevrouw A.H. van de Waart Mevrouw W. van der Weij De heer E. Wigchert Mevrouw E. Woudstra
Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder J. Finke Wethouder R. Peters Wethouder M. Weterings	Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel (verslag)

Op

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedemiddag, dames en heren. Beste leden van de raad, ik vraag u vriendelijk om plaats te gaan nemen. Het is 15.00 uur. Ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 7 juli 2026. Graag heet ik welkom de leden van de raad, de fractie-assistenten, onze wethouders. Ik vraag stilte in de zaal, want ik kan ... Wilt u rustig plaats gaan nemen? Graag heet ik welkom de leden van de raad, de fractie-assistenten, onze wethouders, medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers online. Het is het eerste kaderdebat van de nieuwe raad en daarom wel een speciale vergadering. Zoals u weet is het een belangrijke raadsvergadering, waarbij u als hoogste bestuursorgaan richtinggevend bent. Richtinggevend voor de keuzes die we als gemeentebestuur gaan maken die bepalend zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. En richtinggevend voor de begroting waarover u met elkaar in november het besluit zal nemen. Vandaag blikt u ook terug, omdat ook de jaarstukken 2025 zijn geagendeerd. Met de jaarstukken legt het college verantwoording af en geeft u invulling aan uw controlerende rol. Daarmee is dit ook een beetje een verantwoordingsdebat. In aanloop naar dit debat heb ik gezien dat verschillende fracties vele verschillende moties hebben voorbereid en amendementen. Daarmee laat u zien dat u betrokken bent bij de uitdagingen en dat u uw rol als volksvertegenwoordiger heel serieus neemt. Als uw voorzitter zal ik mij inspannen om dit debat goed te gaan leiden. Ik hoop één ding als portefeuillehouder personeel en organisatie, dat ook u naar de uitvoerbaarheid van uw moties hebt gekeken. Dat u daar ook rekening mee houdt. Voor deze raadsvergadering, maar vooral in het belang van een plezierige en constructieve samenwerking, wil ik u vragen om respectvol met elkaar om te gaan in woorden en in gedrag. De woorden die wij uitspreken hebben betekenis en invloed, ook online. Samen hebben wij in de richting van onze inwoners een voorbeeldfunctie. Hoe sterker onze samenwerking intern is, hoe krachtiger we kunnen werken aan de vele uitdagingen die we hebben. Dat is in het belang van onze gemeente. Dan de vergaderorde. U heeft van uw griffier een mooie procesbrief ontvangen waarin u bent geïnformeerd over de vergaderorde. Er wordt gewerkt met spreektijden en u wordt ook gevraagd om uw inbreng te doen via het spreekgestoelte, voor zover dat fysiek mogelijk is. Dat zal ik wel even noemen. Ik hoop dat alles in dat opzicht duidelijk is. Mocht er iets niet duidelijk zijn, geef dat aan. Dan hebben wij geen berichten van verhindering ontvangen, alle 33 raadsleden zijn aanwezig. Dat is heel mooi dat het ook gelukt is. Ik mis toch niet iemand? Iedereen is aanwezig. Mevrouw Koornneef, inderdaad, die komt ook binnen. Daarmee zijn we helemaal compleet. Dan zijn er ook geen mededelingen van het college. Daarmee kunnen we agendapunt 1 afronden.

2. Spreekrecht inwoners

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 2, spreekrecht inwoners. Er hebben zich geen inwoners bij ons gemeld die hiervan gebruik wilden maken. Daarmee is agendapunt 2 ook vastgesteld.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Gaan we door naar de vaststelling van de agenda. Er zijn drie besprekingsstukken, het raadsvoorstel 1^e halfjaarrapportage 2026, het raadsvoorstel vaststelling kadernota 2027 en het raadsvoorstel jaarstukken 2025. In uw bijdrage vraag ik u om uw inbreng te doen over deze drie afzonderlijke stukken. Uiteraard gaan we aan het einde van de vergadering ieder raadsvoorstel apart ter besluitvorming aan u voorleggen. Ik neem aan dat dat helemaal duidelijk is?

4. Raadsvoorstel 1e halfjaar rapportage 2026 (RV 26 022)

5. Raadsvoorstel Vaststelling Kadernota 2027 (RV 26 023)

6. Raadsvoorstel Jaarstukken 2025 (RV 26 024)

De voorzitter: Dan ga ik als eerste het woord geven aan de fractievoorzitter van PRO Rijswijk. Ik zie dat mevrouw Woudstra, u heeft een vraag?

Mevrouw Woudstra: Eén punt van orde. We hebben natuurlijk een procesbrief gekregen met daarin het aantal interrupties. Betekent dit dat als er op een interruptie een antwoord komt en je een vervolgvraag hebt op dezelfde interruptie, dat als een tweede interruptie geldt? Of werken we net als vorige keer met de mogelijkheid van één vervolgvraag?

De voorzitter: Ik denk dat tweede, want er moeten wel vervolgvragen beantwoord kunnen worden. Dat houden we dan bij. Per fractie heeft u de mogelijkheid om twee mensen het woord te laten voeren. Maar ik begin altijd eerst met de fractievoorzitter. Dat lijkt me een heldere afspraak. Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van PRO Rijswijk, mijnheer Van Malsen. U heeft elf minuten spreektijd.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, hoe willen we Rijswijk achterlaten aan onze kinderen? Dat is de kernvraag die we vandaag moeten beantwoorden in dit gremium. Willen we investeren in een gezonde en groene leefomgeving en een sterke samenleving waar niemand buiten de boot valt of worden we verblind door boekhoudkundige realiteit van grafiekjes en getalletjes, eurotekens, tabellen en lijntjes? Er is een Japans spreekwoord dat luidt, neko ni koban. Vrij vertaald betekent dit, een gouden munt voor een kat. Wat hiermee wordt bedoeld, is dat als een kat een gouden munt ziet, hij de waarde daarvan niet in kan schatten. Dingen van waarde hebben alleen betekenis als iemand die waarde ook begrijpt. Voorzitter, PRO Rijswijk ziet in dit college overeenkomsten met deze ruim bedeelde kat. Ettelijke tientallen miljoenen euro's vallen ons ten deel, maar het college kan niet veel beters verzinnen dan een beetje meewarig naar deze verzameling gouden munten te kijken en dit geld direct door te sluisen naar de reserves of een paar euro van de afvalstoffenheffing af te snoepen. Dit terwijl ons weerstandsvermogen al jaren uitstekend is. Gelukkig, voorzitter, zijn er ook nog mensen en partijen in deze raad die wel waarde zien in het investeren in de stad. Die wel de waarde van de gouden munt in kunnen schatten. Die het belangrijk vinden dat Rijswijk leefbaar blijft voor onszelf en voor de generaties die hierna komen. Als we dat willen, dan moeten we zorgen dat Rijswijk groen blijft, dat we voorzieningen overhouden waar iedereen gebruik van kan maken en dat we een sterke, duurzame en weerbare gemeenschap bouwen. Gelukkig zien we deze bereidheid ook bij andere partijen en bespreken we vandaag een aantal moties die breedgedragen worden door partijen in deze raad. Zoals de motie ruilwinkels, waarin wij als PRO Rijswijk samen met Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang, D66, de Rijswijkse VVD, het CDA, Wij. Rijswijk en DENK-PGenR het college vragen zich in te zetten voor een nieuw onderkomen voor belangrijke maatschappelijke organisaties, Krijg de Kleertjes Rijswijk, Speelgoedruil Rijswijk

en de ruilwinkel SamSam. Dat zijn mooie antikapitalistische initiatieven opgezet door Rijswijkers voor Rijswijkers. Duurzaamheid, ontmoeten, armoedebestrijding en meer komen hier samen. Het zou dan ook doodzonde zijn als deze ruilwinkels zouden moeten stoppen. We hopen dat het college het met ons eens is dat we ons best moeten doen om een nieuwe plek voor ze te vinden. We horen dan ook graag hoe het college tegen deze motie aankijkt. Onze jeugd verdient ook een gezonde toekomst en daarom dienen we samen met D66 de motie, verken voorlichting over vaperen op Rijswijkse basisscholen, in. Jongeren beginnen steeds eerder met vaperen, zelfs al op de basisschool. Wij willen dat onze jongeren gezond en kansrijk opgroeien en niet verslaafd gemaakt worden door de tabaksindustrie nog voordat ze hun Citotoets hebben afgelegd. Vandaar dat we willen verkennen welke mogelijkheden er zijn om voorlichting over de risico's van vaperen te geven op basisscholen. Deze motie is blijkbaar zelfs zo'n goed en urgent idee dat hij door twee groepen partijen en met vrijwel dezelfde tekst is ingediend. Voorzitter, ik zou graag aan de indieners van die andere motie, dat zijn Beter voor Rijswijk, het CDA en de VVD, willen voorstellen om straks tijdens de dinerpauze beide moties te combineren tot één motie. Als andere partijen mee willen doen, dan zijn ze uiteraard meer dan welkom. Dan hebben we nog een amendement die gaat over het investeren in groen en klimaat en ook nog een motie met dat doel. Ten eerste de motie, besteding middelen klimaat. Deze coalitie wil zo dicht mogelijk bij haar wettelijke verplichtingen blijven om de oorzaken en gevolgen van klimaatontwrichting voor Rijswijkers te verzachten. Wat ons betreft is dat niet genoeg. Het is kraakhelder dat de klimaatramp door mensen, of beter gezegd door grote geld slurpende bedrijven aangejaagd is. We hoeven maar een paar dagen terug te graven in ons eigen geheugen om de gevolgen van extreme hitte te herinneren. Deze problemen zijn ook weer door mensen op te lossen. Desondanks verwachten wij dat dit college verstandig omgaat met het geld dat ze krijgen en de CDOKE-middelen voor de jaren 2027 tot en met 2030 uitgeeft waarvoor ze bedoeld zijn, klimaat- en energietaken. Daartoe roept onze motie dan ook op en we zijn benieuwd naar de reflectie van het college. Met D66 dienen we ook nog een amendement in, groei voor Rijswijks groen. In het raadsvoorstel jaarstukken 2025 staat dat 10,8 miljoen naar de algemene reserve gaat, een meevaller van afgelopen jaar. Maar in het unaniem aangenomen Groenbeheerplan uit 2024 alweer stonden ook een aantal ambities waar we destijds nog geen uitvoering aan konden geven, omdat daar niet genoeg financiële ruimte voor was. Er is toen uitgesproken dat de gemeente die ambities wel gaat realiseren als er wel financiële ruimte is en die is er nu. Daarom stellen we met dit amendement voor om een klein deel van die resterende 10,8 miljoen, een half miljoen, te reserveren voor het uitvoeren van deze eerder aangenomen ambities uit het Groenbeheerplan. Hiermee versterken we structureel de kwaliteit van het groen in Rijswijk en werken we echt aan een ambitie van Rijswijk als groene buitenplaats. Deze maatregelen dragen ook bij aan het tegengaan van hittestress in Rijswijk. We stellen daarom ook voor bij het uitvoeren van de maatregelen voorrang te geven aan de meest versteende wijken waar de gevolgen van de hitte het grootst zijn. Waar we blij mee zijn als PRO Rijswijk, is dat er in het coalitieakkoord expliciet staat dat ook deze vijf partijen die de coalitie samen vormen, zich aan de wet willen houden. Dat is een hele opluchting. Een van die wetten die gaat over gemeentelijke taken is de Spreidingswet, oftewel de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen. Voor de liefhebber, voorzitter. De coalitie zegt zich aan de wet te willen houden, maar het is vooralsnog niet helemaal helder hoe ze dat pogen te doen. De gemeenteraad heeft hier een belangrijke controlefunctie in. Die controlefunctie is belangrijk, ongeacht het feit dat we hier in deze raad van mening verschillen over de wijze van uitvoering van die Spreidingswet. November is de eerste wettelijke termijn waaraan wij als gemeente moeten voldoen. Dan moet er een bod liggen bij de provincie waarin wij uitleggen hoe wij onze taakstelling van 291 opvangplaatsen willen invullen. Om als raad te kunnen sturen, moeten wij ook voor die tijd op zijn minst geïnformeerd worden op welke manier het college dit bod gaat doen. Vragen die onze fractie daarbij heeft, gaan we dat allemaal binnen de gemeente doen, wordt er uitgeruild, komt er een grote regionale locatie? Ga maar door. We dienen daarom een motie in die het college oproept de gemeenteraad uiterlijk oktober hierover te informeren. Dat gaat niet over wat je inhoudelijk van de Spreidingswet vindt, maar het

gaat over het serieus nemen van de controletaak die de gemeenteraad heeft. We hopen het daar in ieder geval met elkaar over eens te kunnen zijn. We zijn benieuwd naar de reactie van het college. Voorzitter, wij gaan elke maand met een aantal actieve PRO Rijswijk-leden langs de deuren en uit die huis-aan-huisbezoeken krijgen wij heel veel input. Zo ook onlangs nog in Parkrijk, daar blijkt de verkeersveiligheid op de kruising van de Parelmoervlinderlaan en de Laan van 't Haantje allesbehalve goed. Vandaar onze motie, bewonerssignalen verkeersveiligheid Parkrijk, waarin wij vragen het college de verkeersveiligheid op dit kruispunt te onderzoeken. Want volgens de bewoners van Parkrijk is het hier levensgevaarlijk en een kwestie van tijd voordat er echt zware ongelukken gebeuren. Dat wil dit college toch niet op hun geweten hebben, voorzitter? Dan nog een aantal vragen over kunst en cultuur, de ruggengraat van onze stad. Wij zien kunst en cultuur niet alleen als een doel op zich, maar ook als een middel om mensen met elkaar te verbinden, veerkracht te versterken en welzijn te bevorderen. In andere gemeenten wordt er ook al mee geëxperimenteerd. Uit onderzoek en praktijkervaringen blijkt dat creatieve activiteiten mensen kunnen helpen bij eenzaamheid, mentale gezondheid en het versterken van sociale verbindingen. Dat sluit opvallend goed aan bij de ambities die wij als gemeente hebben op het gebied van preventie, de menselijke maat en het versterken van de sociale basis. Wij horen dan ook graag hoe het college aankijkt tegen de mogelijkheden om deze gedachte in Rijswijk nog meer plek te geven binnen de preventieve opgave en het sociaal domein? Wij vragen om bij toekomstige ontwikkelingen binnen zowel cultuur als het sociaal domein oog te houden voor de kansen die op het snijvlak van deze beleidsterreinen liggen. We zouden het mooi vinden als het college onderzoekt waar verbindingen mogelijk zijn en succesvolle voorbeelden elders daarbij betreft. Voorzitter, ik sluit af. We hebben genoeg voorbeelden aangehaald van hoe dit college wel kan investeren in de stad. Ik sluit af met de oproep, wees geen kat met de gouden munt. Beste college en beste raad, durf voorbij de grafiekjes en de getalletjes te kijken, investeer in de toekomst van onze stad voor ons allemaal en de generaties na ons. Voorzitter, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Fijn dat u ook de verschillende moties die u heeft ingediend goed heeft toegelicht. Dat wil ik aan alle andere fractievoorzitters vragen, ook voor de kijkers thuis, om de moties die u heeft voorbereid het dictum als dat mogelijk is kort te benoemen. Dan geef ik graag het woord aan de fractievoorzitter van Rijswijks Belang, mevrouw Koegler. U heeft elf minuten spreektijd.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Politiek gaat niet over gelijk krijgen, maar over verantwoordelijkheid en samen vooruitkomen. Vanuit die overtuiging kijkt Rijswijks Belang vandaag naar dit kaderdebat. Want uiteindelijk gaat het niet om mooie woorden of wat we hier uitspreken, maar vooral om wat inwoners iedere dag merken in hun straat, in hun wijk en in hun buurt. Rijswijks Belang is de verkiezingen ingegaan met een duidelijke boodschap, een gemeente moet er zijn voor de inwoners, voor de ondernemers en voor de verenigingen, en niet andersom. Die overtuiging vormde ook de basis van ons verkiezingsprogramma. Daarom zijn we ook trots dat de tachtig punten uit ons verkiezingsprogramma nagenoeg geheel terugkomen in het coalitieakkoord en daarmee ook de voorliggende kadernota. Want inwoners vragen niet om ingewikkelde beleidsstukken, maar om hele concrete dingen. Een schone straat, veilige buurt en een leefbare wijk, maar ook een gemeente die luistert en er voor hen is. Toen wij de verkiezingen ingingen, hadden wij een hele duidelijke slogan. Wij vroeger aan inwoners, hoe vindt u nu zelf dat het gaat? Maar na de coalitievorming is daar een duidelijke nieuwe boodschap voor teruggekomen, beter begint vandaag. We zijn er trots op om in plaats van aan de zijlijn samen de stad mede te mogen besturen met Beter voor Rijswijk, Wij. Rijswijk, CDA Rijswijk en de Rijswijkse VVD. We danken onze coalitiepartners ook voor de fijne samenwerking tot nu toe. Als ik hier dan toch sta, wil ik ook mijn eigen fractie even bedanken voor het vertrouwen, voor het harde werken en voor jullie onvoorwaardelijke steun. We zijn een unieke mix van verschillende achtergronden en invalshoeken, maar juist dat maakt ons sterk. Ik ben echt heel erg trots op jullie, bedankt. In dit kaderdebat draait het voor Rijswijks Belang om drie thema's, een veilige stad, een

betrokken stad en een stad waar het prettig leven is. Om te beginnen met een veilige stad. Veiligheid begint niet bij cijfers, voorzitter, maar bij het gevoel van inwoners. We zijn blij met de investeringen die het nieuwe college doet in de extra handhaving, in boia's, in cameratoezicht en in de aanpak van ondermijning, want dat is nodig. Ook blijven we aandacht vragen voor de overlast en gevoel van onveiligheid in onze wijken, waaronder de Muziekbuit, het gebied rondom het station en ook winkelcentrum de Boogaard. We zijn blij met de extra inzet op handhaving, maar we blijven benadrukken dat de zichtbaarheid in de wijk verder omhoog moet. Want uiteindelijk geldt, veiligheid is pas geslaagd als inwoners het ook zo ervaren. Maar veiligheid gaat ook over hoe veilig het op straat is. De afgelopen raadsperiode kregen we regelmatig signalen van inwoners over onveilige verkeerssituaties. Denk aan Eikelenburg waar bewoners al langere tijd wachten op een zebrapad of aan de samenloop van wegafsluitingen waardoor op sommige momenten heel Rijswijk vastloopt. Daarom wil ik de wethouder die nieuw is op dit dossier vragen hier extra aandacht voor te hebben. Kijk kritisch naar de verkeersveiligheid en kijk naar de processen die doorlopen worden bij besluitvorming en uitvoering. Kan dat slimmer, kan dat beter? En vooral, betrek onze inwoners daarbij. Zij weten vaak als geen ander waar het misgaat en welke oplossingen kansrijk zijn. Want verkeersveiligheid begint niet achter het bureau, voorzitter. Een veilige stad betekent voor Rijswijks Belang ook een schone stad. Een stad die goed onderhouden is die draagt bij aan het gevoel van veiligheid. Zwerfafval en afvaldumpingen horen daar niet bij. Ze zorgen voor overlast en ze geven een gevoel van verloedering. Daarom zijn we blij dat het college hier voortvarend mee aan de slag is gegaan en extra inzet pleegt op de aanpak van zwerfafval en bijplaatsingen. Dat is belangrijk, want een schone openbare ruimte is de basis van een prettige en leefbare stad. Tegelijk blijft dit aandacht vragen. We willen dat de ingezette lijn niet alleen wordt voortgezet, maar wordt doorgezet op een structureel hoger niveau. Dan een betrokken stad, voorzitter. Een sterke betrokken stad begint bij mensen, bij vrijwilligers en bij mantelzorgers en inwoners die iedere dag voor andere inwoners klaarstaan. Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving en zonder hen zouden buurthuizen stiller zijn, sportclubs leger en veel mensen minder aandacht krijgen. Daarom is het belangrijk dat we daar als gemeente niet alleen over praten, maar daar ook echt bijilstaan. Bijvoorbeeld met de jaarlijkse waardering, zoals de vrijwilligersprijs. Ook mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. In Rijswijk staan er circa 1720 mantelzorgers geregistreerd bij Welzijn Rijswijk, maar we weten dat het werkelijke aantal hoger ligt. Rijswijks Belang heeft zich bij het vorige kaderdebat met succes hardgemaakt voor het behoud van de financiële mantelzorgwaardering. Maar we moeten ook constateren dat deze inzet van mantelzorgers nog te vaak als vanzelfsprekend wordt gevonden. De Dag van de Mantelzorg is bij uitstek een moment om dat beter te gaan doen. Niet alleen bedanken, niet alleen aan waardering en geld, maar echt laten zien, u wordt gezien en u doet ertoe. Daarom dient Rijswijks Belang samen met Beter voor Rijswijk, Wij. Rijswijk, CDA Rijswijk en de Rijswijkse VVD de motie, Rijswijkse mantelzorgpluim van waardering, in. Hierin verzoeken we het college te onderzoeken hoe we kunnen komen tot een jaarlijkse mantelzorgpluim, vergelijkbaar met de maatschappelijke betekenis van bijvoorbeeld de Lintjesregen. Aansluitend bij de Dag van de Mantelzorg, zodat we niet opnieuw iets hoeven te organiseren, maar gewoon kunnen aansluiten. Die jaarlijks georganiseerd wordt door Welzijn Rijswijk, zodat erkenning, ontmoeting en zichtbaarheid nog meer worden versterkt. Een betrokken stad is ook een stad waar niemand zich onzichtbaar hoeft te voelen. Daarom blijft de aanpak van eenzaamheid voor Rijswijks Belang een belangrijke prioriteit. Dat vraagt om investeringen in ontmoetingsplekken dichtbij huis, in gezamenlijke huiskamers, in de wijken, in activiteiten voor jong en oud in onze stad en in plekken waar inwoners elkaar op een vanzelfsprekende manier kunnen ontmoeten. Want wat voor de één misschien een kopje koffie of een activiteit lijkt, is voor de ander het verschil tussen alleen zijn of erbij te horen. Daarom vragen we het college hier aandacht voor te houden. Dan een stad waar het goed leven is. Een leefbare stad biedt kansen voor gezinnen, voor jongeren, voor ouderen, voor iedereen. Daarom zijn we blij dat in het coalitieakkoord middelen zijn vrijgemaakt voor activiteiten voor jongeren. Zij verdienen plekken waar ze elkaar kunnen ontmoeten, sporten, bewegen en zich kunnen ontwikkelen. We kijken dan ook met belangstelling uit naar de plannen van

het college om deze ambitie concreet vorm te geven. We lopen ook een beetje vooruit, want we dienen vanavond een motie in om de mogelijkheden voor een pumptrack in RijswijkBuiten te onderzoeken. Het aanbod van plekken waar kinderen en jongeren buiten kunnen sporten, spelen en elkaar ontmoeten, is daar nog beperkt, terwijl de behoefte juist groot is. Een pumptrack brengt bewegen, ontmoeten en spelen samen. Het is een laagdrempelige voorziening voor verschillende leeftijden en het heeft zich in andere gemeenten al met succes bewezen. Daarom sluit het ook naadloos aan bij de ambitie van het college om jongeren meer ruimte te geven in de openbare ruimte. Dat deze wens leeft blijkt ook uit de petitie van inwoners die inmiddels al 500 keer is ondertekend. Voor ons is dat de reden om vandaag al met een motie te komen waarin we het college vragen onderzoek te doen naar een pumptrack in RijswijkBuiten. Deze motie dienen we samen in met Beter voor Rijswijk, Wij. Rijswijk, CDA Rijswijk, de Rijswijkse VVD en PRO. Een levendige stad biedt ook kansen aan ondernemers. Zij zijn essentieel voor werkgelegenheid, innovatie en de economische kracht van Rijswijk. We zien dat het aantal ondernemers groeit en dat steeds meer mensen in Rijswijk kiezen voor het ondernemerschap. Dat is positief, maar het vraagt ook om een goede eerste kennismaking met de gemeente. Juist startende ondernemers hebben behoefte aan duidelijkheid. Waar kunnen ze terecht, welke ondersteuning is er en hoe vinden zij aansluiting bij lokale netwerken? Daarom dienen we samen met Beter voor Rijswijk, Wij. Rijswijk, CDA Rijswijk, de Rijswijkse VVD, PRO en D66 de motie, warm welkom voor ondernemers, in. Waarin we vragen aan het college om de mogelijkheden te onderzoeken voor een warm welkom in Rijswijk. Een welkomstpakket voor nieuwe en startende ondernemers en daarbij denken we bijvoorbeeld aan informatie over gemeentelijke dienstverlening, ondersteuningsmogelijkheden en manieren om ondernemers actief te verbinden met de stad. Want voorzitter, een sterke stad is een stad die ondernemers niet alleen ruimte geeft, maar hen ook een warm welkom geeft. Bij een levendige stad hoort ook een goed cultureel aanbod en het Rijswijks Museum speelt daarin een belangrijke rol. Tegelijk maakt Rijswijks Belang zich al langer zorgen om het museum, over de beperkte financiële zelfredzaamheid en de grote afhankelijkheid van subsidie. Een museum moet niet alleen cultureel waardevol zijn, maar ook toekomstbestendig en zelfredzaam. Daarom werkt ons raadslid Tobias Steijn samen met Yoram van der Meij van Beter voor Rijswijk samen aan een initiatiefvoorstel om te onderzoeken hoe het museum in de toekomst sterker, zelfstandiger en toekomstbestendig kan worden ingericht. Voorzitter, dit laat meteen zien waarom jonge raadsleden van toegevoegde waarde zijn. Ze brengen een frisse blik, nieuwe ideeën en denken vanuit de toekomst van onze stad. Ze hebben het lef om met dit complexe dossier aan de slag te gaan, een dossier waar de raad zich al jaren druk om maakt. Daar zijn we oprecht trots op. Dan, voorzitter, nog even over de financiën. Ik heb de heer Van Malsen daarover gehoord. Ik had hem nog niet in mijn eerste termijn staan, maar ik wil het er toch even over hebben. Want u heeft het over, er liggen miljoenen en we geven ze niet uit. Uiteindelijk hebben we 10,8 miljoen gedoteerd aan de reserve. Dat hebben we heel bewust gedaan. Het is een bewuste keuze van dit college om te zorgen voor een gezond financieel Rijswijk. Ik zal daar in mijn tweede termijn nog op terugkomen, maar het is te makkelijk gezegd dat we miljoenen zomaar uit kunnen geven. De solvabiliteit is een probleem in de afgelopen jaren op de jaarrekening en wij zijn er trots op dat we een gezonde financiële situatie bewerkstelligd hebben. Dan tot slot, voor Rijswijks Belang draait het kaderdebat uiteindelijk om drie eenvoudige keuzes, een veilige stad, een betrokken stad en een stad waar het goed leven is. Want inwoners beoordelen ons niet op woorden, maar op wat ze merken in hun straat, in hun wijk en in hun stad. Dat verschil moet voelbaar zijn. In veiligheid op straat, in aandacht voor elkaar en in een leefbare openbare ruimte. Dat klinkt misschien eenvoudig, voorzitter, maar juist daarin zit wat Rijswijks Belang betreft de kracht.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan geef ik graag het woord aan de fractievoorzitter van Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger. Ook u heeft elf minuten spreektijd, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. De kadernota. De kadernota is meer dan een financieel document, het is de eerste stap naar de begroting van 2027. En daarmee een moment waarop we de keuzes moeten maken die onze inwoners de komende jaren direct zullen raken. In de uitgangspunten lezen we woorden als duidelijkheid, daadkracht, een financieel gezonde gemeente en een weerbare organisatie. Dit zijn geen loze begrippen, het zijn beloften aan onze inwoners. Beloften die wij als gemeenteraad gezamenlijk moeten waarmaken. Rijswijk groeit, dat biedt kansen, maar brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee. Groei mag nooit een doel op zich zijn. Groei moet leiden naar een stad die bereikbaar blijft, waar voorzieningen meegroeien, waar veiligheid vanzelfsprekend is en waar inwoners kunnen rekenen op goede zorg, leefbare wijken en een betrouwbare gemeente. Voor Beter voor Rijswijk staat daarom maar één ding centraal, wat merkt onze inwoner hiervan? Want achter elke euro die wij vandaag bespreken, staat een inwoner, een ondernemer, een gezin of een vrijwilliger die erop vertrouwt dat wij verstandige keuzes maken. Als coalitiepartij draagt Beter voor Rijswijk medeverantwoordelijkheid. Niet alleen vandaag, maar ook voor morgen. Daarom kiest Beter voor Rijswijk voor een financieel gezonde gemeente zonder de menselijke maat uit het oog te verliezen, investeren waar het nodig is, kritisch zijn waar het kan en altijd oog houden voor de belangen van onze inwoners. Voorzitter, ik wilde door naar de vaccinatiegraad. Bijna iedere dag staat er wel een bericht in de krant of offline. Beter voor Rijswijk maakt zich al een aantal jaren zorgen over de dalende vaccinatiegraad onder de kinderen in onze gemeente. Die zorg hebben we eerder uitgesproken en die is er nog steeds. Het beschermen van kinderen tegen ernstig en mogelijk te voorkomen ziekten vinden wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Vaccinatiegraad staat ook in het coalitieakkoord. Rijswijk houdt zich aan het landelijke vaccinatiebeleid. Vanuit mijn rol als lid van de Rekeningcommissie GGD Haaglanden Veilig Thuis heb ik tijdens onze eerste bijeenkomst, 24 juni jongstleden, nadrukkelijk aandacht gevraagd voor dit onderwerp. Op verzoek heeft de directeur aangegeven graag naar Rijswijk te komen om geïnteresseerde raadsleden bij te praten over de actuele cijfers, de mogelijke oorzaken van de dalende vaccinatiegraad en de mogelijkheden om deze misschien te verbeteren. Inmiddels is aan de griffie gevraagd hiervoor een bijeenkomst te organiseren. Zodra een datum bekend is, zal ik deze delen met de raad. Beter voor Rijswijk dient ook een motie in over het vapes, voorkomen is beter dan. Deze motie is in iBabs te vinden. Deze dienen we samen in met de VVD en het CDA. Mijnheer Van Malsen, er is wel een heel groot verschil, want wij vragen geen geld voor deze motie. Maar ik vraag wel aan de wethouder een toezegging hiervoor. Jongeren. Jongeren verdienen een plek waar zij elkaar op een veilige en prettige manier kunnen ontmoeten. Tegelijkertijd vindt Beter voor Rijswijk het belangrijk dat omwonenden kunnen rekenen op een veilige en leefbare woonomgeving. Die twee belangen hoeven elkaar niet uit te sluiten. Ze kunnen zelfs hand in hand gaan. Beter voor Rijswijk is daarom positief over het onderzoeken van één of meer jongerenontmoetingsplekken. We zijn ook blij dat in het coalitieakkoord hiervoor budget is gereserveerd. Daarmee geven we invulling aan een afspraak die we met elkaar hebben gemaakt. Voor ons is het wel essentieel dat dit zorgvuldig gebeurt. Niet over jongeren beslissen, maar met jongeren. Tegelijkertijd vanaf het begin omwonenden, jongerenwerk, handhaving en politie erbij betrekken, zodat er draagvlak ontstaat en duidelijke afspraken worden gemaakt over gebruik en beheer. Immers, onze mooie stad Rijswijk is van ons allemaal. Beter voor Rijswijk wordt graag op de hoogte gehouden over de verdere uitwerking van de plannen en wanneer de raad een concreet voorstel kan verwachten. Rijswijkse jongeren op de woningmarkt. Veel Rijswijkse jongeren willen graag op eigen benen staan, maar door het grote tekort aan betaalbare woningen blijven zij noodgedwongen langer thuiswonen. Dat raakt hun zelfstandigheid, ontwikkeling en hun toekomst. Beter voor Rijswijk vindt dat dit anders moet. Onze jongeren verdienen een eerlijke kans op een betaalbare woning in hun eigen stad en daar blijven wij ons hard voor maken. Bunkercomplex Park Overvoorde. Voorzitter, geschiedenis leer je niet alleen uit een boek, maar vooral om deze zelf te beleven. Juist daarom zou Beter voor Rijswijk het een mooi initiatief vinden om alle kinderen uit groep 7 en 8 van Rijswijk kennis te laten maken met het bijzondere Bunkercomplex in Park Overvoorde. Het vertelt een belangrijk verhaal over onze lokale geschiedenis, de Tweede Wereldoorlog en de

Koude Oorlog. Dat verhaal mogen we niet verloren laten gaan. Het is eigenlijk al bijzonder dat scholen van buiten Rijswijk het Bunkercomplex wel weten te vinden, terwijl veel Rijswijkse kinderen er nog nooit zijn geweest. Daar zouden we samen vandaag verandering in kunnen brengen. Beter voor Rijswijk ziet daarna graag dat ook andere culturele en historische voorzieningen in onze gemeente worden betrokken. Ik noem een Museum Rijswijk, een bibliotheek. Ook daar kunnen kinderen kennismaken met onze geschiedenis, kunst en cultuur. Kan de wethouder hier een toezegging in doen? Veilige oversteekplaatsen in Rijswijk. Beter voor Rijswijk begrijpt de zorgen over de verkeersveiligheid en deelt het belang van veilige oversteekplaatsen, zeker voor onze kinderen. Wel vinden wij dat we dit breder moeten bekijken. Uit verschillende wijken ontvangen wij signalen over onveilige, soms vreemd gesitueerde oversteekplaatsen. Beter voor Rijswijk wil de wethouder vragen of hij kan toezeggen om de oversteekplaatsen in heel Rijswijk in kaart te brengen en waar nodig verbetering door te voeren? Zo kunnen we ervoor zorgen dat ieder kind, iedere ouder en inwoner zich veilig kan verplaatsen, ongeacht in welke wijk ze wonen. Mantelzorgers en vrijwilligers. Voorzitter, Beter voor Rijswijk wil graag haar grote waardering uitspreken voor alle mantelzorgers en vrijwilligers in onze gemeente. In een tijd waarin de tekorten in de zorg steeds groter worden, is hun inzet belangrijker dan ooit. Dag in, dag uit staan zij klaar voor een partner, ouder, kind, buur of stadsgenoot, vaak zonder er iets voor terug te vragen. Ze verdienen niet alleen vandaag een compliment, maar iedere dag wat meer. Zonder mantelzorgers en vrijwilligers zou onze zorg en samenleving er heel anders uitzien. Sportprijzen. Voorzitter, unaniem is vorig jaar de motie aangenomen om de jaarlijkse Sportprijzen weer te gaan uitreiken. Tot op heden heeft Beter voor Rijswijk nog geen datum vernomen. Zou de wethouder ons de datum kunnen verstrekken? Waterspektakel. De motie over het waterspektakel is in 2025 aangenomen. Beter voor Rijswijk verwacht dit terug te zien in de begroting van 2027. Gaarne een bevestiging van het college. Huiselijk geweld, femicide. Vorige maand is de tijdelijke raads werkgroep weer nieuw leven ingeblazen. Helaas is dit nodig in Rijswijk. Beter voor Rijswijk is verheugd om mede te delen dat vrijwel alle politieke partijen in Rijswijk hierin vertegenwoordigd zijn. Inrichting Huis van de Stad. Al meerdere keren heeft Beter voor Rijswijk gevraagd wanneer er wat wordt gedaan aan het zijsicht van het Huis van de Stad? De kant van de Naald die ziet er nog steeds verwaarloosd uit. Ook het plein voor het Huis van de Stad ligt er nog steeds niet naar behoren bij. Wanneer kan de raad een concreet voorstel verwachten? Buitenplaats Huis De Voorde. Al meerdere keren heeft Beter voor Rijswijk gevraagd naar wat de toekomstplannen voor dit monumentale pand zijn? Wanneer krijgt de raad hier uitsluitel over? Voedselbank. Goed nieuws uit Rijswijk. Bij het vorige college heeft de gemeenteraad unaniem een motie aangenomen voor een eigen uitgiftepunt van de voedselbank nadat Voedselbank Haaglanden vertrok uit Rijswijk. Beter voor Rijswijk is blij dat wethouder Peters dit voortvarend heeft opgepakt. Chapeau voor deze snelle actie. Kan de wethouder aangeven hoe de verdere uitwerking hiervan uit ziet en wanneer onze inwoners hiervan gebruik kunnen maken? Tot slot, voorzitter, Beter voor Rijswijk is er voor onze inwoners. Dat is waar wij iedere dag opnieuw voor staan. Waar het in steden als Den Haag, Rotterdam en Utrecht niet is gelukt, laten wij in Rijswijk zien dat het wel kan. Met een centrumrechtse coalitie, een helder coalitieakkoord en de wil om samen verantwoordelijkheid te nemen en daar ben ik trots op. Trots op onze coalitiepartners en trots op wat we samen willen bereiken. Ik kijk met veel vertrouwen en energie uit naar de komende vier jaar. Samen bouwen we verder aan een sterk, veilig en betrokken Rijswijk, want samen maken we Rijswijk nog mooier. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan geef ik graag het woord aan de fractievoorzitter van D66, mevrouw Van de Waart. U heeft tien minuten spreektijd.

Mevrouw Van de Waart: Dit helpt. Dank u wel. Rijswijk is een mooie stad, een stad waar we trots op zijn. Maar bovenal, Rijswijk is ons gezamenlijk thuis. Thuis is meer dan stenen alleen, het is een plek waar je jezelf kunt zijn, waar je welkom bent, waar je rekening houdt met elkaar en waar je samen bouwt aan de toekomst, een

thuis waar iedereen welkom is. Je voelt je thuis in je stad kan alleen als we elkaar ruimte geven. D66 Rijswijk staat voor een inclusieve stad waar iedereen gelijke kansen krijgt, maar waarin we ook verschillend mogen zijn. Juist dat maakt ons bruisend en divers. Dat mogen we blijven vieren, met een vlag, met muziek, met optreden of met lekker eten, uit welke keuken dan ook. Maar een goed thuis begint ook met eerlijk zijn over wat er misgaat. Discriminatie en racisme bestaat. Daarom dient D66 de motie, discriminatietoets toepassen, van DENK-PGenR mede in. We zijn ook blij en het is goed dat er een toezegging ligt van het college om de aanpak van het 'regenboogakkoord' te borgen en hierover ons voor de begroting te informeren. Een thuis waarin we naar elkaar omkijken. D66 gelooft dat je alleen echt vrij kan zijn als anderen ook vrij kunnen zijn. Dat is voor ons sociaalliberalisme. De meeste mensen hebben veerkracht. Vaak kunnen zij zelf organiseren met een omgeving zonder dat daar een gemeente voor nodig is. Maar in een goed thuis laten we ook niemand alleen staan wanneer het moeilijk wordt, dan helpen we elkaar. Daarom dienen we de motie Rijswijkse ruilwinkels mede in. Initiatieven die goed zijn voor de portemonnee en voor het milieu. Met een klein zetje kunnen deze initiatieven zelfstandig weer verder. We zorgen voor elkaar als het nodig is, ook als het heel warm is, en dat wordt het steeds vaker door klimaatverandering. Daarom dienen we samen met het CDA de motie hittelocaties in. In datzelfde licht kijken we kritisch naar de voorgenomen forse bezuiniging op bestaanszekerheid. Ook wij willen dat minder mensen afhankelijk zijn van regelingen doordat ze eerder de weg naar de ondersteuning vinden. Maar wat gebeurt er als die preventieve aanpak minder snel effect heeft dan we hopen? De wethouder gaf wel aan niet de intentie te hebben om te bezuinigen op de bestaanszekerheidsregelingen en daar willen we graag zekerheid over. Daarom dienen we de motie realistisch begroten op bestaanszekerheid in, zodat de bezuiniging niet drukt op de meest kwetsbare inwoners. Ons gezamenlijk huis groeit, er komen woningen bij en er komen nieuwe inwoners bij. Dat is noodzakelijk, want het woningtekort raakt bijna alle leeftijden. Jongeren kunnen moeilijk op zichzelf gaan wonen, gezinnen kunnen niet starten of groeien en ouderen vinden niet altijd een passende woning. Gezien de afgelopen jaren veel besluiten zijn genomen, zie je dat ook als je loopt of fietst in de stad, er komen woningen bij. Maar wie een huis uitbreidt, moet ook nadenken over de inrichting daarvan. Nieuwe woningen vragen om voorzieningen, om scholen, sportvoorzieningen, ontmoetingsplekken en maatschappelijke voorzieningen. In de afgelopen raadsperiode heeft de raad daar breed aandacht voor gevraagd en er ligt ook een overzicht wat we tot 2040 nodig hebben. Nu het Rijk extra middelen beschikbaar stelt voor de groei van de stad, vinden wij dat de raad nadrukkelijk betrokken moet worden bij de keuzes die gemaakt worden. Daarom dienen we de motie, geld uit Den Haag benutten voor Rijswijkse wijken en voorzieningen, in. Als je huis groeit, moet er ruimte zijn voor alle generaties. Jongeren. Er komen veel woningen voor jongeren en studenten bij. Deze plannen zijn al ontstaan toen Shell vertrok. Langs Kessler Park, de Lange Kleiweg, de Winston Churchillaan, maar ook in het havengebied en de Marimbahal worden woningen gebouwd die of speciaal voor jongeren en studenten zijn of heel betaalbaar zijn voor starters. Maar jongeren hebben meer nodig dan alleen een dak boven hun hoofd. Ze moeten zich hier ook thuisvoelen. Daarom dienen wij de motie, levendige stad voor jongeren en studenten, in. En verzoeken we geld vrij te maken voor het programma Jong Rijswijk 2027-2035 waarbij jongeren zelf ook actief meedenken en bepalen. Senioren. Tegelijkertijd willen veel ouderen wel verhuizen, maar ontbreekt er een fijne, comfortabele woning voor hun levensfase. We begrijpen dat de ontwikkelingen van de seniorenwoningen op Trias-locatie helaas vertraging heeft opgelopen en dat baart ons zorgen. Daarom dienen we de motie, versnelling huisvesting senioren, in. Een huis is niet alleen een plek om te wonen, maar ook om te werken. Ondernemers zijn belangrijk voor onze stad en daarom dienen we mede met Rijswijks Belang de motie, warm welkom voor nieuwe ondernemers, in. Een groene tuin rondom ons huis. Voor D66 staat groen hoog op de agenda. Maar meer groen, dat staat ook in het nieuwe coalitieplan en in het breed door de raad aangenomen plannen voor groen. Helaas was hier tot nu toe geen geld voor. We hopen dan ook met het amendement rondom groen dat dat wordt gezien als ondersteuning voor de gezamenlijke ambitie voor meer groen in onze wijken. Iedereen die al wat langer in de raad zit, weet ook dat D66 Rijswijk

graag inzicht heeft in wat er in het groen leeft, zodat niet alleen het groen, maar ook de dieren het goed hebben in Rijswijk. Daarom dienen we de motie, monitor groen, wonen er ook dieren, in. Een gezonde en veilige stad. Voorzitter, er zijn raadsleden die zeggen, wat is er lekkerder dan hardlopen in onze mooie stad? Voorzitter, ik ben het niet. Maar de motie van de VVD over het hardloopelement is zo leuk, hij had maar zo van D66 Rijswijk kunnen zijn. Sport en evenementen komen daarin samen, dat maakt Rijswijk gezonder en bruisender. Vraag aan het college is, als dit doorgaat, kunt u dan ook zorgen dat het hardloopevenement inclusief is, ook voor kinderen bijvoorbeeld en visueel beperkten? Verplaatsen, dat doen we niet alleen te voet. Het college gaf aan nog te werken aan een plan om sommige wegen niet van 50 naar 30 te veranderen, maar dat verkeersveiligheid ook belangrijk is. Dat delen we, vandaar als het op sommige plekken anders moet, staan we daarvoor open. Daarom dienen we de motie, veiligheid voorop, in. Kinderen en jongeren zijn de toekomst van ons gezamenlijk huis. D66 Rijswijk vindt dat iedereen, ieder kind een gelijke kans verdient. Daarom hoort u een hoop vragen van ons regelmatig over de dalende vaccinatiegraad, dienen we mede de motie varen in en maken we ons echt zorgen over de jeugdwerkloosheid en de groei van het aantal jongeren met een uitkering. We denken dat er actie nodig is. Een vraag aan het college, hoe kijkt het college zelf naar de cijfers over jeugdwerkloosheid en wat gaat er gebeuren? Elk kind een gelijke kans. Daarom hoort u D66 Rijswijk ook altijd over onderwijs. We zijn erg blij met het Integraal Huisvestingsplan en dat er flink geld voor is gereserveerd. Maar uiteindelijk gaat het niet alleen om de gebouwen, het gaat ook om kansen. Die worden ook bepaald door wat een kind krijgt aangeboden op gebied van sport, cultuur, techniek, naast taal- en rekenlessen. Vraag aan het college, wat zijn de plannen voor het college voor een rijke schooldag in Rijswijk? Ook moeten jongeren natuurlijk zelf mee kunnen praten. Daarom dienen wij de motie van Wij. Rijswijk over jongerenparticipatie mede in. Een motie die volledig aansluit bij de eerder ingezette lijn tijdens de vorige raadsperiode, namelijk dat jongeren zelf aangeven hoe ze willen participeren. Tot slot, voorzitter, een stevig fundament onder ons huis. Rijswijk mag trots zijn op het stabiele bestuur van de afgelopen jaren. D66 zit nu in een andere rol, maar wij gunnen onze stad ook de komende jaren stabiliteit. Daarom blijven wij staan voor goed bestuur en solide financiën. Een stevig fundament betekent verantwoordelijk omgaan met geld. Daarom dienen wij het amendement van de VVD over de egaliseringsreserve mede in, maar we hebben nog wel wat vragen over de bijbehorende motie. Ook dienen we de motie van PRO over het inzetten van rijksmiddelen voor verduurzaming mede in, zodat we het geld inzetten daar waar het voor bedoeld is. Bij een groot bestuur, voorzitter, hoort ook een onafhankelijke lokale journalistiek. Die zijn als het ware de ramen van ons gezamenlijke huis. Zij bieden zicht, transparantie en controle. We waren daarom enthousiast over het idee van het college om een fonds voor lokale media op te richten. Vraag aan het college, kan de wethouder aangeven wanneer hij met plannen komt en heeft hij goede voorbeelden uit buurgemeenten? Voorzitter, tot slot, we hebben vandaag een aantal moties ingediend en mede ingediend. Het college mag daarbij wat ons betreft onze ideeën ook beantwoorden met een toezegging. Het gaat ons uiteindelijk om wat we realiseren voor de stad. D66 Rijswijk wil blijven bouwen aan een stad die groen, duurzaam, divers en bruisend is. Een stad waar mensen kansen krijgen, een toekomst kunnen opbouwen en zich thuisvoelen. Niet alleen vandaag, ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Want samen bouwen we aan onze stad, ons thuis, ons Rijswijk. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Dan gaan we naar de fractie van Wij. Rijswijk en geef ik het woord aan de fractievoorzitter mijnheer Kaffa. Mijnheer Kaffa, u heeft acht minuten spreektijd.

De heer Kaffa: Voorzitter, als je de inwoners vraagt wat zij van de gemeente verwachten, dan hoor je eigenlijk heel gewone dingen. Dat de straat schoon is, dat de melding niet ergens onder een stapel belandt en dat kinderen veilig naar school kunnen fietsen. Dat er een huisarts in de buurt is en dat iemand luistert als je een goed idee hebt voor de wijk. Eigenlijk vragen inwoners helemaal niet zoveel, maar ze mogen er wel op kunnen

rekenen. Eigenlijk volgens ons zou de kadernota daar vooral over moeten gaan. Niet over steeds weer nieuwe plannen, maar over de vraag, wat merkt een inwoner hier nu straks van? Voorzitter, we zijn hier met 33 raadsleden. We verschillen soms van mening over de weg ernaartoe, maar uiteindelijk willen we allemaal hetzelfde, een Rijswijk waar het prettig wonen, werken en leven is. Dat begint bij de basis. Een schone straat, een veilige buurt, goed onderhouden groen, speelplekken waar kinderen graag komen en een gemeente die bereikbaar is als inwoners haar nodig hebben. Dat klinkt misschien niet spectaculair, maar juist daar zit voor inwoners het verschil tussen een gemeente die goed functioneert en een gemeente die vooral mooie plannen maakt. Voorzitter, Rijswijk groeit, er komen nieuwe woningen bij en dat is hard nodig. Maar groei mag nooit ten koste gaan van de mensen die hier al wonen. Wie een nieuwe wijk bouwt, moet ook zorgen voor scholen, sport, zorg, groen en een goede bereikbaarheid. Tijdens de bouw moeten we oog houden voor de mensen die ernaast wonen. Niemand heeft iets aan jarenlange overlast. Voorzitter, wij geloven in de kracht van onze inwoners en overal in de stad zetten mensen zich vrijwillig in voor hun straat, hun buurt, hun vereniging of hun bureaus. Dat verdient waardering. Maar vooral een gemeente die meedenkt in plaats van tegenwerkt. Goede ideeën hoeven niet ingewikkeld gemaakt te worden, soms is luisteren en helpen gewoon voldoende. Voorzitter, ook als inwoners contact opnemen met de gemeente, moeten zij merken dat er echt naar hen geluisterd wordt. Wie een melding doet, wil weten wat ermee gebeurt. Wie een vraag stelt, wil antwoord. Als iets langer duurt, leg dan uit waarom. Vrij simpel. Dat is niet bijzonder, dat is wat inwoners van een betrouwbare overheid mogen verwachten. In het verlengde daarvan willen wij het college dan nog iets meegeven. Iedere dag komen er namelijk vanuit onze wijken meldingen binnen over de openbare ruimte. Die meldingen zijn meer dan losse incidenten. Samen geven ze een waardevol beeld van wat er leeft in de wijk en waar inwoners dagelijks tegenaan lopen. Daarom vragen wij vandaag geen motie, maar wel een toezegging van het college. Is de wethouder bereid om de raad periodiek meer inzicht te geven in de belangrijkste meldingen per wijk, de terugkerende knelpunten en de wijze waarop deze worden opgepakt? Zo kunnen we als raad beter sturen op een openbare ruimte die schoon, veilig en goed onderhouden blijft. Voorzitter, in datzelfde licht wil ik ook graag stilstaan bij jongerenparticipatie. De gemeente heeft ruim honderd jongeren gevraagd hoe zij betrokken willen worden bij hun stad? Dat is een goede stap. Maar als je jongeren om hun mening vraagt, moet je daar vervolgens ook iets mee doen. Anders creëer je vooral teleurstelling. We vragen het college daarom om de resultaten van deze enquête zo snel mogelijk met de raad te delen en nog voor de begrotingsbehandeling met een concreet voorstel te komen voor een vorm van jongerenparticipatie die aansluit bij de wensen van de jongeren zelf. Om dat niet vrijblijvend te laten zijn, dienen wij hierover vandaag een motie in samen met Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang, de Rijswijkse VVD, CDA Rijswijk, DENK-PGenR, D66 Rijswijk en PRO Rijswijk. Want jongeren zijn niet alleen de toekomst van Rijswijk, zij zijn ook de inwoners van vandaag. Zij verdienen het om serieus betrokken te worden bij besluiten die hun leefomgeving raken. Voorzitter, ook de komende jaren zullen we scherpe keuzes moeten maken. Juist daarom moeten wij zorgvuldig omgaan met iedere euro belastinggeld. Niet door overal op te bezuinigen, maar door geld uit te geven aan dingen die inwoners iedere dag merken. Dat is volgens ons de beste investering die je kunt doen. En voorzitter, tot slot wil ik ook nog een punt meegeven over mobiliteit. We spreken in Rijswijk vaak over wijkgericht werken. Wat ons betreft geldt dat zeker ook voor mobiliteit. De verkeersproblemen in Oud Rijswijk zijn immers compleet anders dan die in RijswijkBuiten, Te Werve of de Plaspoelpolder. Bewoners weten vaak als geen ander waar het misgaat, een onveilige oversteekplaats, structurele parkeerdruk of sluipverkeer. Juist die lokale kennis moeten we beter benutten. Ook hierover dienen we vandaag geen motie in, maar vragen we de wethouder wel om een toezegging. Is het college bereid om deze signalen wijkgericht in beeld te brengen en de raad periodiek mee te nemen in de belangrijkste mobiliteitsknelpunten, de prioriteiten en de voortgang van de aanpak? Eigenlijk zoals in het coalitieakkoord opgenomen. Zo kunnen we samen blijven werken aan een bereikbaar en een verkeersveilige stad met oog voor de verschillen tussen alle wijken. Voorzitter, misschien klinkt dit allemaal als vanzelfsprekend. Maar juist die vanzelfsprekendheid maakt denk ik het

verschil tussen beleid op papier en de gemeente die inwoners iedere dag ervaren. We komen niet met een lange lijst nieuwe wensen, volgens ons hebben de inwoners daar ook denk ik geen behoefte aan. Ze willen vooral dat afspraken worden nagekomen, dat problemen worden opgelost en dat de gemeente doet wat zij zegt. Uiteindelijk is bestuur helemaal niet zo ingewikkeld en ik denk met onze huidige coalitiepartners dat het prima moet gaan lukken. Je luistert en je maakt duidelijke keuzes, je doet wat je hebt afgesproken en als iets niet werkt, heb je dan de moed om het anders te doen? Dat is waar Wij. Rijswijk voor staat, gewoon doen wat werkt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan gaan we naar de fractie van de Rijswijkse VVD en geef ik het woord aan de fractievoorzitter mijnheer Loof. Mijnheer Loof, u heeft zeven minuten spreektijd.

De heer Loof: Voorzitter, de Rijswijkse VVD heeft het hier vaker gehad over het liberalisme, over vrijheid en over de kracht van het individu. In een stad waar de gemeente niet overal de oplossing voor hoeft te zijn, maar waar Rijswijkers juist voor elkaar klaarstaan en de gemeente zorgt dat de kerntaken worden uitgevoerd en de basis op orde is. Liberalisme is meer dan enkel doen wat goed is voor jezelf. Het is niet enkel het beste halen uit jezelf, het is ook anderen in staat stellen het beste te halen uit henzelf. Met oog voor mensen die het minder hebben, helpen ze weer op eigen benen te kunnen staan en vertrouwen op eigen kracht en op die van een ander. Zoveel Rijswijkers doen dat al. Ze zijn bijvoorbeeld vrijwilliger bij een vereniging of op de school van de kinderen. Werken hard om geld te verdienen voor henzelf en voor de samenleving, pakken zelf de handschoen op als iets niet goed gaat. Die houding moeten we koesteren en versterken. De gemeente kan daar een rol in spelen door te zorgen dat de kerntaken worden uitgevoerd en de basis op orde is. Rijswijkers verwachten dit van hun gemeente, want als de basis op orde is, kunnen mensen veel zelf. Wat is die basis op orde voor de Rijswijkse VVD? Onze uitgangspunten zijn een veilige stad, een gezellige en schone stad met een sterke economie, lage lasten voor de portemonnee, waar voor je belastinggeld met een effectieve gemeente en een plek waar iedereen kan meedoen door te werken en te participeren. Voorzitter, de afgelopen vier jaar heeft de Rijswijkse VVD verantwoordelijkheid genomen voor het bestuur van onze stad. We hebben ons geluid laten horen, eerlijk, realistisch en liberaal. We spreken onze dank uit aan iedereen waar wij de afgelopen jaren mee hebben samengewerkt, hier in deze raad en in de stad. Daar gaan we graag mee door, want we hebben elkaar ook nodig. De Rijswijkse VVD is optimistisch dat wij ook de komende vier jaar verantwoordelijkheid mogen nemen en mogen werken aan het uitvoeren van een centrumrechts coalitieakkoord met een stevige VVD-stempel. Wij zien onze oplossingen en ideeën terug in de afspraken. Zo komt er een miljoeneninvestering in veiligheid om onze straten veiliger te maken. We gaan stappen zetten voor een tunnel onder de S106, de Prinses Beatrixlaan en zetten ons in voor een treinstation in RijswijkBuiten. We houden de Geestbrugweg open, we gaan investeren in de verkeersveiligheid van Rijswijk en zorgen dat mensen kunnen doorrijden. We investeren in ons groen, in schone straten en gaan onnodige regels schrappen. We mogen trots zijn op onze ondernemers, die geven we de ruimte. Samen met onze ondernemers werken we aan een sterke en groeiende lokale economie. Een gemeente die het eigen huishoudboekje op orde heeft, is voor de Rijswijkse VVD vanzelfsprekend. Het coalitieakkoord is gelukkig stevig financieel onderbouwd. Schulden moeten we tenslotte niet doorschuiven naar de volgende generaties. We gaan terughoudend om met het verhogen van belastingen en we hebben ruimte gevonden voor investeringen in onze groeiende stad, in totaal bijna 200 miljoen euro. Dat zijn de plannen en nu is het tijd dat dit nieuwe college hiermee aan de slag gaat. Daar heeft de Rijswijkse VVD alle vertrouwen in. Natuurlijk niet zonder ideeën vanuit onze fractie. De Rijswijkse VVD roept het college op om ook de komende vier jaar goed op de financiën te letten, zeker met de financiële onzekerheid de komende jaren. Er zijn al veel maatregelen genomen en deze raad heeft laten zien dat we die verantwoordelijkheid kunnen nemen, maar financieel gezien zijn we nog niet uit de wind. De financiële situatie vanuit het Rijk is nog onzeker en onze solvabiliteit staat onder druk. Het is goed dat we de algemene

reserves gaan aanvullen en tegelijkertijd investeren in belangrijke onderwerpen in onze stad. Kan het college een reactie geven op de doorkijk naar 2028 en verder? Ik stond al stil bij een sterke en gezellige lokale economie. De Rijswijkse VVD heeft vorig jaar een motie ingediend om ruimte te geven aan terrassen. Kan het college aangeven wat de stand van zaken is van deze aangenomen motie, eilandterrassen ook op de zaterdag? Uiteindelijk zijn het ook de ondernemers die een sterke en gezellige economie creëren. Als laatste nog een check over onze ingediende motie over de verbetering van ons verkeer. Hoe zit het met onze motie, Rijswijkse bewegwijzering op orde, van juli vorig jaar? Kunnen doorrijden en weten waar je moet zijn, is van belang. Kan daarbij ook aandacht worden gegeven aan de hoeveelheid verkeersborden en afleiding in het verkeer? De Rijswijkse VVD heeft nog twee eigen voorstellen, eentje om onze stad sportiever en gezelliger te maken en eentje om de lasten te verlagen. Met onze eerste motie roepen we het college op om te kijken wat de mogelijkheden zijn voor een Rijswijkrun. Een hardloophwedstrijd langs de prachtige locaties die onze stad kent. Een groeiende stad verdient een wedstrijd als deze, waar onze inwoners kunnen verbinden en sporten. Onze tweede motie roept op om de eigen bijdrage voor het laten ophalen van grofvuil te verlagen. De afvalstoffenheffing is vorig jaar hoger uitgevallen dan verwacht en Rijswijkers hebben wat meer betaald dan nodig. Als Rijswijkse VVD vinden wij dat te veel opgehaald belastinggeld het liefst op een manier terugvloeit naar onze inwoners. Door de eigen bijdrage voor het laten ophalen van grofvuil te verlagen, blijven we het principe van de vervuiler betaalt volgen, maar staan de kosten wat meer in verhouding. Het gaat die inwoner er uiteindelijk ten slotte om dat als zij die afspraak maken, dat zij weten welk bedrag ze moeten betalen. Als dat een lager bedrag is, zullen ze daar meer dan tevreden mee zijn. Voorzitter, de komende vier jaar draait het om doen. De plannen liggen er, de financiële keuzes worden gemaakt en het vertrouwen is uitgesproken. Nu is het aan ons om die belofte waar te maken. De Rijswijkse VVD zal zich daarvoor blijven inzetten. Voor een gemeente die haar kerntaken op orde heeft, voor een veilige, schone en bereikbare stad, voor gezonde financiën en voor een overheid die inwoners en ondernemers de ruimte geeft om zelf initiatief te nemen en vooruit te komen. Want juist als de basis op orde is, kunnen Rijswijkers doen waar zij goed in zijn, ondernemen, vrijwilligerswerk doen, sporten, zorgen voor elkaar en bouwen aan hun eigen en onze toekomst. Daar ligt onze opdracht met vertrouwen, met verantwoordelijkheid en met een heldere liberale koers. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan gaan we door naar de fractie van CDA Rijswijk. Ik geef het woord aan de fractievoorzitter mevrouw Van Schie. Mevrouw Van Schie, ook u heeft zeven minuten spreektijd.

Mevrouw Van Schie: Voorzitter, achter ons ligt een politiek intensief halfjaar. De gemeenteraadsverkiezingen hebben geleid tot een nieuwe samenstelling van de raad en tot de vorming van een nieuwe coalitie. Als CDA hebben wij daar met overtuiging aan deelgenomen. Een sterke lokale democratie is namelijk geen vanzelfsprekendheid. Zij vraagt voortdurende inzet, betrokkenheid en verantwoordelijkheid van ons allemaal. De verkiezingsuitslag heeft geleid tot een coalitieakkoord waar wij als CDA volledig achter staan. Tegelijkertijd zien wij dat akkoord niet als een eindpunt, maar als een vertrekpunt. Uiteindelijk gaat het niet om mooie afspraken op papier, maar om wat inwoners daarvan merken in hun dagelijks leven. De komende jaren staan daarom in het teken van uitvoering, samenwerking en concrete resultaten voor Rijswijk. Dat doen we met elkaar. Voorzitter, wonen blijft een van de grootste uitdagingen voor onze gemeente. Rijswijk is een aantrekkelijke stad om te wonen, maar juist daardoor wordt de druk op de woningmarkt steeds groter. Veel Rijswijkers en vooral jongeren wachten nog altijd te lang op een passende woning. Centraal staat daarom dat mensen met een duidelijke binding aan Rijswijk ook een eerlijke kans moeten krijgen om hier te blijven wonen, zeker de Rijswijkers zelf. Dat geldt voor sociale huurwoningen en voor woningen in het middensegment. Daarnaast verdienen mensen die onmisbaar zijn voor onze samenleving extra aandacht.

Denk aan leraren, zorgmedewerkers, politieagenten en andere medewerkers in publieke beroepen. Het is redelijk dat zij dicht bij hun werk kunnen wonen en niet worden weggeconcentreerd op een oververhitte woningmarkt. Meer inwoners betekent meer druk op scholen, zorgvoorzieningen, sportvoorzieningen, fietspaden en openbaar groen. Daarom moeten woningen en voorzieningen hand in hand worden ontwikkeld, zo blijft Rijswijk leefbaar. Al jarenlang bestaan knelpunten zoals de Prinses Beatrixlaan en de Geestbrug. Die lossen we niet op binnen onze gemeentegrenzen. Goede regionale samenwerking, onder meer via de MRDH en andere bestuurlijke overleggen, is belangrijker dan ooit. In de regio wachten we nu op het verkeersonderzoek naar de bereikbaarheid in verband met de Vlietlijn. Vraag aan de wethouder is of hij ervoor wil zorgen dat definitieve besluitvorming over de Vlietlijn wacht op dit rapport? Rijswijk moet bereikbaar blijven voor fietsers, wandelaars, automobilisten en gebruikers van het openbaar vervoer. Sinds kort speelt ook de toenemende netcongestie een belangrijke rol. Een betrouwbare aansluiting op het elektriciteitsnet moet beschikbaar blijven voor zowel inwoners als ondernemers. De ontwikkeling van vervoer, woningen en bedrijvigheid mag niet vastlopen door een gebrek aan capaciteit bij elektriciteit. Veel ouderen willen best verhuizen naar een woning die beter past bij hun levensfase, toch ervaren zij belemmeringen. Daardoor blijven gezinswoningen bezet, terwijl jonge gezinnen op zoek zijn naar ruimte. Vraag aan de wethouder, hoe wordt de realisering van woningen versneld in de Trias-locatie? Het CDA staat voor een rechtvaardig en realistisch migratiebeleid. Daarom kunnen wij ons vinden in de afspraken in het coalitieakkoord daarover. Solidariteit werkt alleen wanneer alle gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom vinden wij dat gemaakte afspraken moeten worden nagekomen. Tegelijkertijd geloven wij dat integratie het beste werkt wanneer mensen onderdeel worden van de samenleving. Kleinschalige opvang in of nabij woonwijken kan bijdragen aan ontmoeting, wederzijds begrip en een succesvolle integratie. Wie hier verblijft, ook al is het tijdelijk, moet zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren, deelnemen aan de samenleving en waar mogelijk werken of vrijwilligerswerk doen. Integratie is geen eenrichtingsverkeer, het vraagt inzet van beide kanten. Steeds meer mensen hebben moeite om rond te komen. Dat geldt niet alleen voor mensen met een uitkering, maar ook voor werkenden. Voorzieningen zoals de voedselbank en de ruilwinkel moeten daarom blijven. Tegelijkertijd verdienen mensen ook perspectief, kansen om mee te doen, zich te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de samenleving. Armoedebestrijding en zorg voor kwetsbare inwoners blijven daarom belangrijke speerpunten van deze coalitie. Achter elk cijfer schuilt immers een mens, een gezin of een kind dat zich zorgen maakt over de toekomst. Ook de jeugdzorg blijft een grote uitdaging. Het aantal jongeren dat gebruik moet maken van professionele hulp blijft hoog, terwijl de kosten blijven stijgen. Kinderen helpen wij niet alleen met professionele zorg, maar vooral met sterke gezinnen, scholen, sportverenigingen en sterke gemeenschappen. Niet iedere opvoedvraag is immers een zorgvraag. Daarom dienen wij samen met de andere coalitiepartijen de motie, beschermde factoren voor kind en omgeving, in. Daarmee onderzoeken we hoe sociale verbondenheid, maatschappelijke betrokkenheid en betekenisvolle relaties sterker kunnen worden ingezet als basis voor preventieve jeugdzorg. Voorzitter, nog altijd voelen veel inwoners van Rijswijk zich eenzaam. Eenzaamheid raakt niet alleen het welzijn van mensen, maar ook hun gezondheid. Daarom dienen wij samen met de coalitiepartijen de motie, eenzaamheid tegengaan, in. Wij vragen het college te onderzoeken of er voldoende laagdrempelige ontmoetingsplekken zijn? Want verbondenheid ontstaat niet vanzelf, daarvoor zijn plekken nodig waar mensen elkaar tegen kunnen komen. Ook klimaatverandering vraagt aandacht. Extreme hitte komt steeds vaker voor en brengt gezondheidsrisico's met zich mee, vooral voor oudere en kwetsbare inwoners. Met de motie, hittelocaties, vragen wij het college daarom om meer in pandige verkoelingslocaties beschikbaar te maken tijdens periodes van extreme hitte. Zo beschermen we inwoners die zelf geen mogelijkheid hebben om verkoeling te zoeken. Voorzitter, tot slot, het CDA heeft de afgelopen jaren regelmatig aandacht gevraagd voor de financiële positie van onze gemeente. Door verstandig financieel beleid is sprake van herstel en verbetering. Wij spreken daarom onze waardering uit voor wethouder Van Damme en voor alle medewerkers die hieraan hebben bijgedragen. Alleen een

gezonde financiële basis kan onze ambitie waarmaken. Het CDA kijkt met vertrouwen naar de komende bestuursperiode. Samen met de andere coalitiepartijen willen wij bouwen aan een Rijswijk waarin mensen naar elkaar omzien, verantwoordelijkheid nemen en perspectief houden voor de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan gaan we naar de fractie van Forum voor Democratie en geef ik het woord aan de fractievoorzitter, mijnheer Van Essen. U heeft zeven minuten spreektijd en ik heb begrepen dat mevrouw Fisher ook het woord gaat voeren.

De heer Van Essen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb kennisgenomen van de stukken. Ik ben heel benieuwd hoe het college het de komende jaren gaat doen. Nu ik het CDA net hoorde over integratie en klimaatverandering, hou ik mijn hart vast. Maar goed, ik wens jullie heel erg veel succes en ik hoop dat het wat moois wordt. Ik heb wel tegelijkertijd een paar belangrijke aandachtspunten, namelijk over het asielzoekerscentrum. Het azc zou volgens het coalitieakkoord in mei 2027 gesloten worden. Dat vinden wij een heel goed idee, maar we maken ons wel ernstige zorgen dat er een ander azc voor in de plaats komt of dat er toch wordt doorgegaan met de opvang van asielzoekers. Daarom heb ik twee moties en ik ga gewoon de titel en het dictum voorlezen. De eerste motie is, voer de Spreidingswet niet uit en open geen nieuw azc. Verzoekt het college zich niet te houden aan de taakstelling uit de Spreidingswet, het proces op de interventieladder zo lang mogelijk te rekken en als de minister aan Rijswijk vraagt om asielzoekers op te nemen ... Na de sluiting van het azc geen nieuw azc te openen. Dan heb ik nog een motie. Het college moet zich aan de belofte uit het coalitieakkoord om het azc te sluiten, houden. We verzoeken het college zich aan de belofte uit het coalitieakkoord te houden en het azc daadwerkelijk te sluiten uiterlijk in mei 2027. Daarnaast heb ik ook zorgen over de behandeling van de automobilist. De verkeersboetes worden steeds hoger en absurder. Dit komt uiteraard door het Rijk, daar heeft de gemeente geen invloed op. Maar de gemeente heeft wel invloed op enkele andere dingen. Zo heeft het vorige college vorig jaar aanvragen gedaan voor nieuwe flitspalen. Ook de maximumsnelheid laat te wensen over. Daarom de volgende moties. De eerste motie, geen nieuwe flitspalen en bestaande flitspalen verwijderen. We verzoeken het college geen nieuwe flitspalen bij het openbaar ministerie aan te vragen, behoudens flitspalen bij vastzittende kruispunten. En het openbaar ministerie te verzoeken de bestaande flitspalen in Rijswijk weg te halen, wederom met uitzondering van flitspalen die blokkades bij kruispunten oplossen in de spits. Heb ik nog een motie over het verhogen van de maximumsnelheid op de Beatrixlaan. We verzoeken het college de maximumsnelheid op de Beatrixlaan te verhogen naar 70 kilometer per uur. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Komt mevrouw Fischer naar voren? Mevrouw Fischer krijgt het woord.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Forum voor Democratie is voor een inclusieve gemeente. Ik zie dat dat wat wenkbrauwen doet bewegen bij een aantal van onze collega's, maar ik zal uitleggen wat wij daarmee bedoelen. We voeren geen, je bent voor ons of je bent tegen ons mentaliteit, zoals wij helaas vaak terugzien bij woke- en anti-discriminatiebewegingen. We zijn er voor alle Rijswijkers en willen geen apart beleid voor onderdelen van de samenleving. We zijn tenslotte allemaal gelijk in de ogen van de wet. Echte inclusiviteit begint bij het bedienen van eenieder op gelijke voet. Dat zijn wat ons betreft belangrijke kaders om mee te geven aan het nieuwe college. Want te lang heeft ook Rijswijk zich schuldig gemaakt aan allerlei soorten beleid waarbij bepaalde onderdelen van de gemeenschap een aparte behandeling krijgen. Wat ons betreft stopt dat vandaag. Wat voor ons ook erg belangrijk is, is goede dienstverlening en het verlagen van kosten voor onze inwoners. Kosten stijgen, terwijl de dienstverlening verslechtert en te vaak worden de belangen van onze inwoners niet voldoende meegewogen. Beleid wat in Den Haag wordt bepaald, heeft grote invloed op wat we hier doen. Maar we zijn nog steeds een bestuursorgaan dat keuzes moet maken en enige bewegingsruimte

kent. Elke keuze is er een waar de belangen van Rijswijkers de hoogste prioriteit hoort te zijn. Er worden dikwijls besluiten gepresenteerd als zijnde in beton gegoten, terwijl dat niet het geval is. Laten we er met elkaar voor kiezen daarmee te stoppen. We hebben een keuze, altijd. In het verlengde van dit verhaal hebben we nog een aantal moties gemaakt. Aan mij de eer om het resterende deel daarvan kenbaar te maken en in te dienen. Ik zal ze hierbij opnoemen en mij beperken tot het stukje, verzoekt het college en in sommige gevallen nog een korte toelichting toe te dienen. Motie, Rijswijk neutraal en voor iedereen. Verzoekt het college de gemeente Rijswijk neutraal te houden en geen regenboogvlag of anderzijds activistische symbolen meer te voeren in welke vorm dan ook. Te stoppen met het inclusie- en antidiscriminatiebeleid. Een deel van de toelichting hoorden jullie al in het eerste stuk van mijn betoog. Aanvullend daarop wil ik aangeven dat Forum voor Democratie vindt dat een overheidsinstelling ten alle tijden een neutrale instelling hoort te zijn. Daar hoort het uiten van symbolen, speciaal beleid voor groepen en het hijsen van bepaalde vlakken niet bij. De motie, stop met STOMP. Verzoekt het college per direct te stoppen met het STOMP-principe. Alle verkeerslichten die nu vervelend zijn afgesteld om mensen zo uit de auto te krijgen, weer normaal in te stellen. De connectie met de fiets-app af te schaffen. In de toekomst geen onderscheid meer te maken in het belang van verkeersdeelnemers, ze zijn allemaal even belangrijk. Dekking te vinden voor eventuele kosten die hiermee gemoeid zijn. De raad bij het begrotingsdebat te informeren over de voortgang en het kostenplaatje van deze wijzigingen. Voor Forum voor Democratie zijn alle weggebruikers even belangrijk. Het STOMP-principe staat hier haaks op. Evenals ook het nieuwe beleid van het college, waarbij zij aangeven ook voor de automobilist te zijn. Motie, geen strafmaatregelen van Avalex voor onze inwoners. Verzoekt het college Avalex te informeren dat wij in ieder geval niet akkoord zullen gaan met strafmaatregelen voor onze inwoners, zoals een tariefprikkel, het verlagen van de leegfrequentie van de restafvalcontainers of anderzijds maatregelen die direct effect hebben op de dienstverlening of de portemonnee van onze inwoners. Avalex de opdracht te geven uit te zoeken wat er aan de verwerkingskant gedaan kan worden om de kosten te verlagen, in plaats van die verantwoordelijkheid direct bij de inwoners neer te leggen. Avalex opdracht te geven dit onderzoek binnen een aanzienlijke termijn te starten en de raad te informeren van deze uitkomst. Avalex de opdracht te geven om de investering in het elektrificeren van het wagenpark te herzien, zodat het geld wat daarvoor gereserveerd is, ingezet kan worden voor zaken die meer prioriteit behoeven. Zoals het verbeteren van de dienstverlening of het verbeteren van de afvalverwerking, zodat er hier minder kosten aan verbonden zijn. Onze inwoners betalen genoeg afvalstoffenheffing en hebben al jaren te maken met alsmaar slechter wordende dienstverlening van Avalex. De prioriteiten van Avalex liggen wat ons betreft verkeerd, denk aan het elektrificeren van het wagenpark en daar willen wij iets aan doen. Motie, afschaffen kosten ophalen grofvuil. Verzoekt het college de vrijgekomen ruimte te gebruiken om een eigen bijdrage voor het ophalen van grofvuil af te schaffen en dit te verwerken in de begroting. In het verlengde van wat ik hiervoor al zei, hebben we ook deze motie gemaakt. We hebben gezien dat de coalitiepartijen een motie hebben voorbereid om de eigen bijdrage te verlagen, maar we hopen hen te kunnen verleiden om over te gaan tot het afschaffen van de eigen bijdrage. We betalen echt genoeg en een verlaging is fijn, maar afschaffen is beter. Tot slot wil ik het nog kort hebben over de financiën van Rijswijk. Het feit dat ...

De voorzitter: U heeft twintig seconden alleen, mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Dan bewaar ik dat laatste stukje gewoon voor de tweede termijn. Ik dank jullie wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fisher. Dan gaan we naar de fractie van DENK-PGenR en geef ik het woord aan de fractievoorzitter, mijnheer El Majjaoui. U heeft zes minuten spreektijd.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, bij het bespreken van de kadernota draait het om één fundamentele vraag, wat voor gemeente willen we zijn? Kiezen we voor een overheid die pas in actie komt als problemen zich voordoen of kiezen we voor een overheid die vooruitkijkt, verantwoordelijkheid neemt en investeert in preventie? Voor DENK-PGenR is de keuze helder, goed bestuur begint bij bestaanszekerheid, gelijke behandeling en vertrouwen. Inwoners die financieel zeker zijn en eerlijk worden behandeld, kunnen volwaardig deelnemen aan de samenleving. Voorzitter, de financiële druk op huishoudens neemt toe. Veel gezinnen moeten iedere maand opnieuw puzzelen om rond te komen. Juist daarom moeten we terughoudend zijn met bezuinigingen die de meest kwetsbare inwoners raken. Armoede is namelijk niet alleen een geldprobleem, het tast de gezondheid aan, beperkt de kansen van kinderen en vergroot maatschappelijke ongelijkheid. Ook de aanpak van geweld tegen vrouwen en femicide hangt deels samen met de bestaanszekerheid. Vrouwen die een onveilige thuissituatie willen verlaten, moeten financieel op eigen benen kunnen staan. Niemand mag gedwongen worden om vanwege geldgebrek daar te blijven. Daarom zijn wij medeondertekenaar van de motie, realistisch begroten voor bestaanszekerheid. Deze motie vraagt om eerlijk begroten, om geen onzekere besparing vooraf in te boeken als niet vaststaat dat deze daadwerkelijk realistisch kunnen worden. Dit is financieel verstandig en sociaal verantwoord. Ook vragen wij de aandacht voor alleenstaande moeders. Zij dragen vaak alleen de zorg voor hun kinderen en worden als eerst geraakt door stijgende kosten. Kinderarmoede mag nooit een gevolg zijn van politieke keuzes. Juist daarom moeten wij lokaal initiatieven die armoede bestrijden, ondersteunen. De Rijswijkse ruilwinkel bijvoorbeeld zijn daarvan een voorbeeld. Zij helpen inwoners met een kleine beurs en dragen bij aan duurzaamheid. Daarom zijn wij medeondertekenaar van de motie, steun onze ruilwinkels, zodat de waardevolle voorzieningen behouden blijven voor inwoners die dat nodig hebben. Voorzitter, bestaanszekerheid is de basis, maar zonder gelijke behandeling bestaat er geen eerlijke samenleving. Iedere inwoner heeft recht op een overheid die onbevoordeeld behandelt. Discriminatie en etnische profilering en institutionele vooroordelen mogen geen plaatshebben binnen de overheid. Toeslagenaffaire heeft laten zien wat er gebeurt wanneer wantrouwen de plaats inneemt van rechtvaardigheid. Die les mogen wij nooit vergeten, voorzitter. Maar die verantwoordelijkheid stopt niet bij het gemeentehuis. Ook organisaties en instellingen die werken met publiek geld moeten handelen volgens dezelfde normen en principes van inclusie en gelijke behandeling. Daarom dienen wij de motie in, discriminatietoets toepassen en jaarlijks rapporteren in, publiek geld mag nooit bijdragen aan uitsluiting, dan wel ongelijke behandeling. Voorzitter, datzelfde principe geldt voor de statushouders. Zij maken onderdeel uit van onze samenleving en verdienen een eerlijke kans om mee te doen. Goede begeleiding naar taal, opleiding, werk is geen kostenpost, maar een investering in participatie en zelfredzaamheid. Wij zien dat de kosten van de Wet inburgering toenemen, maar bezuinigen op integratie betekent vaak hogere maatschappelijke kosten op lange termijn. Daarom dienen wij de motie, borg de begeleiding van statushouders naar taal en werk in, zodat de ondersteuning ook in de toekomst gewaarborgd blijft. Voorzitter, veiligheid vraagt eveneens om een preventieve aanpak. Veilige straten bereik je niet uitsluitend met boetes en handhaving. De beste verkeersveiligheid ontstaat wanneer de openbare ruimte zo wordt ingericht dat gevaarlijk gedrag wordt voorkomen. Handhaving is belangrijk, maar moet het sluitstuk zijn en niet het uitgangspunt zijn. Daarom dienen wij de motie, oog voor de impact van boetes, in. Zodat het college nadrukkelijk aandacht houdt voor de gevolgen van beleid voor inwoners. Voorzitter, de rode draad van onze bijdrage is helder, investeren in bestaanszekerheid, gelijke behandeling, participatie, veiligheid. Voorkomen is beter dan genezen. Een sterke gemeente is een gemeente die vertrouwen geeft in plaats van wantrouwen, kansen creëert in plaats van uitsluiten en ervoor zorgt dat niemand tussen wal en schip valt. Alleen zo bouwen we aan een samenleving waar een sociaal veilig en rechtvaardig gelijk Rijswijk is. Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. U bent ruim binnen uw tijd gebleven. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad gekomen en lijkt het een goed moment om even te schorsen. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik open de eerste termijn van het college en geef als eerste het woord aan wethouder Van Damme als portefeuillehouder financiën.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel voor het woord. Ook hartelijk dank aan de raad voor hun inbreng en de vragen die zijn gesteld. We zijn als net geïnstalleerd college voelen wij echt veel betrokkenheid bij uw raad. Het is ook goed om te zien dat veel van de plannen van de coalitie brede steun krijgen. In het forum hebben we het ook al over een aantal technische aspecten gehad. Het meest recente financiële overzicht is nog naar uw raad gestuurd, zoals toegezegd vorige week. We hebben er met zijn allen heel veel zin in. Die kadernota die geeft ons ook echt wel richting om richting die begroting echt een beleidsrijke begroting van te maken en flink aan de gang te gaan. Want deze coalitie investeert echt fors om de straten in onze stad veiliger te maken. Ruim 2 miljoen euro voor extra boa's, het verbeteren van onveilige plekken en extra cameratoezicht. Wij eisen de nacht op, deze actie staat nog in ons geheugen gegrift. Nog geen jaar geleden werden we opgeschrikt door de moord op Lisa. Dat was toen echt de derde moord op een vrouw in korte tijd. We trekken daarom gewoon veel geld uit, extra geld uit om de straten veiliger te maken, want veiligheid is een randvoorwaarde voor een fijn, zorgeloos en gezond leven in onze groeiende stad. Als je het over veiligheid hebt, dan heb je het natuurlijk ook over verkeer. Want iedereen wil vlot van A naar B met welk vervoersmiddel dan ook. De auto was en is geen vijand en daarom geven we de auto weer de aandacht die het verdient. Er zijn natuurlijk nog genoeg plekken waar je niet veilig kan rijden en waar de doorstroming stukt. We kennen allemaal de problemen op de S106, de Beatrixlaan. We willen daar al heel lang iets aan doen. In de praktijk gebeurt er volgens inwoners en ondernemers best weinig die daar dagelijks vaststaan. We hebben al jaren 30 miljoen gereserveerd, dat is ongeveer 10 procent van onze begroting. Als andere partners nu ook eens 10 procent van hun begroting vrijmaken voor de S106, dan denk ik dat de financiering snel rond is. Dan mag het Rijk best nog wel een 0,5 procent van de Rijksbegroting beschikbaar stellen. Maar het is natuurlijk dromerij en zover is het nog lang niet. Kijken we even vooral met belangstelling uit naar de coalitievorming in Den Haag, die ons hopelijk op dat vlak wat meer duidelijkheid gaat geven. Zodat we stevig het gaspedaal op dit traject kunnen gaan indrukken, want dat is wat ons betreft nodig. Er zijn ook altijd heel veel verkeersknelpunten om aan te pakken. We hebben ook heel veel verschillende partijen daar aandacht voor gevraagd en terecht natuurlijk. In de richting van de fractie van Wij. kan ik zeggen, het klopt dat de verkeerssituatie in de ene wijk niet dezelfde is als in de andere wijk. We gaan ook aan de slag met wijkgericht werken in algemene zin. We brengen ook per wijk de verkeersknelpunten in beeld en dat doen we aan de hand van het wijkgericht werken hoe dat wordt ingericht. Ik kan u toezeggen dat wij die signalen daaruit in beeld brengen en meenemen in de aanpak die we daarop maken. Ik kan niet overigens alle wijken in één jaar gaan doen, dat doen we wijk voor wijk. Maar andere signalen die kunnen ook natuurlijk altijd bij ons worden ingebracht. Wij zien zelf ook soms signalen of wij ontvangen ook signalen van inwoners. Maar ik vind het echt superfijn dat iedereen, iedere fractie daar oog voor heeft en ook in gesprek is met allerlei ondernemers en inwoners om die knelpunten ook zichtbaar te maken. Als het gaat om oversteekplekken waar de fractie van Beter voor Rijswijk naar vroeg, dat zijn natuurlijk ook van die zaken die we zeker gaan betrekken bij deze aanpak. Het is wel zo dat ik enige winstwaarschuwing wil afgeven. Want een zebrapad of een verkeerslicht is niet een afhaalproduct wat je zomaar even ergens neerzet. Het moet echt wel in de integraliteit van een verkeersoplossing worden opgepakt en inzichtelijk worden gemaakt. Die afstemming van die werkzaamheden waar Rijswijks Belang ook over vroeg, dat kan altijd nog beter en daar zullen we ook naar blijven kijken. Dan ga ik nog even naar wat losse vragen die gesteld zijn op mijn terrein. Daarna zal ik even per motie ingaan zoals die is aangekondigd,

zoals die in iBabs staat om daar wat meer duidelijkheid over te geven. Als het gaat om, dan gaat het ook nog over de oversteekplaatsen zie ik hier, maar de bewegwijzering van de VVD. Die vroegen daar specifiek naar. Over die verkeersknelpunten kan je natuurlijk ook altijd de Rijswijk BuitenBeter-app voor gebruiken. De bewegwijzering, de stand van zaken is dat het onderzoek in uitvoering is. Er is nota bene, dan moet ik toch even mijn bril erbij gaan pakken. Even kijken, waar staat die nu? Er is een heus Nationale Bewegwijzeringsdienst. Ik wist niet dat die bestond, maar er is een Nationale Bewegwijzeringsdienst. Aan de hand van die richtlijnen gaan we kijken hoe de bewegwijzering is? De eerste indrukken zijn vanuit het onderzoek dat het redelijk op orde is en dat het nog wel beter kan. Maar ik kom hier eind van het jaar op terug over de precieze stand van zaken, wat de uitkomsten van het onderzoek zijn en hoe we daar in de toekomst verder mee omgaan. Dan vroeg het CDA nog over de Vlietlijn, of die onderzoeken worden betrokken bij een volgende fase die wordt ingegaan. We zitten nu in de zogenaamde plan- en studiefase. De fase die wordt afgesloten op enig moment met een projectbesluit. Voordat we in die plan- en studiefase zijn beland, die beslissing is in Rijswijk ook genomen onder een aantal voorwaarden van trillingsonderzoeken, heel veel onderzoeken die moeten worden genomen. Maar we zitten nu in ieder geval in de plan- en studiefase. Voordat we naar een projectbesluit gaan, dat is het laatste besluit wat moet worden genomen om over te gaan tot realisatie, zullen alle onderzoeken worden afgerond. En ofwel bij ten tijde van die te nemen beslissing komen die onderzoeken gereed, maar niet naderhand in ieder geval, mevrouw Van Schie, kan ik u vertellen. Er werd nog gevraagd naar mij naar De Voorde, hoe staat het daarmee? Dat is goed, voor het laatst in de begroting 2025 is de raad daarover geïnformeerd. Het is goed dat ik daar ook het komend halfjaar bij u terugkom. Want het ging om twee dingen. Het ging enerzijds om het renoveren van De Voorde, omdat daar gewoon echt flink achterstallig onderhoud was. Het tweede punt was het verkooptraject wat gestart wordt voor De Voorde. Daar zijn we nu volop mee bezig. De start van de renovatie zal ergens in 2027 zijn en analoog daaraan gaan we het verkooptraject starten. Maar ik kom daarop terug ofwel in de najaarsrapportage, 2^e halfjaarrapportage ofwel via een aparte RIB. Dan heb ik volgens mij de meeste vragen gehad. Dan ga ik gewoon even naar de moties die zijn ingediend. De bewonerssignalen verkeersveiligheid serieus nemen. Dat is een hele mooie. Dat heb ik net ook al gezegd, wij nemen natuurlijk bewonerssignalen serieus. Wij zijn er ook over in gesprek met de bewoners daar rondom de Parelmoervlinderlaan en Laan van 't Haantje. Daar zijn ze ook al over geïnformeerd en er staan ook echt concrete maatregelen al op stel om daar maatregelen te nemen. Het verzoek om daar een onderzoek te laten uitvoeren, is overbodig en zal ik ontraden, omdat we al actie ondernemen. Dan de middelen, de CDOK-middelen. Dat is een hele interessante vraag die u stelt of in de motie. U stelt overigens in de overwegingen dat het ontbreken van een inhoudelijk lokaal klimaatprogramma het risico vergroot dat deze middelen niet doelmatig worden ingezet. Ik trof inderdaad bij het inwerken nog geen lokaal klimaatprogramma aan. Ik weet niet of dat helpt voor een doelmatig inzet van die middelen. Maar wat het gekke was in de CDOK-middelen, ik heb nog even op de site van de RVO gekeken, dat je die dan voorheen niet mocht inzetten voor klimaatadaptatie. Terwijl dat toch mijns inziens iets zou zijn waar je dat wel voor zou moeten inzetten. Dat betekent dat het Rijk die voorwaarden wat minder stringent heeft gehad en wij gewoon die middelen gaan besteden waarvoor ze nodig zijn. Dat zijn heel veel energie- en klimaatmaatregelen of klimaatbeleid wat daarmee kan gefinancierd worden. Voorlopig staat het belangrijkste daarop, wat mij betreft het aardgasvrij maken van de wijken en netcongestie.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, ik zie dat mijnheer Van 't Eind u wil interromperen. Ik denk op dit punt. Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, heel kort. Begrijp ik goed als de wethouder zegt, deze middelen wil ik ook aan klimaatadaptatie besteden? En krijgt de wethouder uit deze motie de indruk dat wij dat niet zouden willen,

omdat het Rijk daar ergens ooit een zinnetje voor heeft opgenomen? Want dan kan ik de wethouder geruststellen, wat ons betreft is dat een hele goede doelmatige besteding van die middelen.

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Het mocht niet. Die middelen waren daar kennelijk niet voor bedoeld, terwijl mijn indruk het toch inderdaad zou zijn dat je juist ook daarvoor die middelen zou kunnen inzetten. Ik denk dat het goed is dat het Rijk heeft besloten om daar een decentralisatie-uitkering van te maken, zodat we zelf kunnen beslissen als raad wat de meest nuttige besteding van die middelen is in het licht van de energietransitie en de netcongestie die op dit moment plaatsvindt en de landelijke opgave die we wettelijk verplicht zijn om te gaan doen.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dan concluderen we dat ...

De voorzitter: Via de voorzitter, mijnheer Van 't Eind. Een tweede interruptie?

De heer Van 't Eind: Is een reactie, mocht ook nog toch?

De voorzitter: Een korte reactie.

De heer Van 't Eind: Een korte reactie. Dat was ook kort. Maar voorzitter, dan concludeer ik dat de wethouder en ik het eens zijn dat het goed is om goed te kijken naar die besteding van die middelen en ook te kijken waar we dat aan uitgeven. Dat kan inderdaad ook wat ons betreft klimaatadaptatie zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Wilt u verdergaan, mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, het is altijd goed om kritisch naar de besteedbaarheid van de middelen te kijken, dat zullen we zeker ook blijven doen. In die zin acht ik deze motie ook overbodig en zal ik hem ontraden. Dan gaan we naar motie, oog voor impact van boetes. Dat vind ik ook, hebben we vorige week kort over gesproken, die is wat mij betreft tamelijk overbodig, want over de hoogte van de boetes gaan we niet. We zetten die maatregelen, de flitspalen, alleen maar in op het moment dat daar echt verkeersproblemen zijn. Een van de voorwaarden ook is om een flitspaal te krijgen, ofwel een roodlichtnegatiepaal, is dat je moet aantonen dat het ook daadwerkelijk verkeersonveilig is. Die flitspalen gaan we natuurlijk niet neerzetten om de Rijkskas te spekken, maar dat doen we puur voor de verkeersveiligheid. Die motie vind ik eigenlijk overbodig. Dan kom ik eigenlijk, Forum voor Democratie had daar ook een motie over, over alle flitspalen weghalen. Dat zou de verkeersveiligheid raken, die ontraad ik. Alle flitspalen verwijderen was het. De verhoging van de maximumsnelheid op de Beatrixlaan. Ik zie eigenlijk niet in waarom de snelheid op de Beatrixlaan zou moeten worden verhoogd. We moeten als wiedeweerga maatregelen nemen om de doorstroming daar te verbeteren. Je kan daar 70 rijden, je kan de snelheid naar 100 maken, je staat gewoon in de file. Ik ontraad deze motie. Dan stop met STOMP. Dat vind ik ook ...

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van Essen u wil interrumpen. Mijnheer Van Essen.

De heer Van Essen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen, je kan de snelheid naar 100 maken. Maar hoe dan ook, je staat in de file. Dan kan je de maximumsnelheid net zo goed op 15 zet of 10, dat is toch helemaal geen argument?

De voorzitter: En wat is uw vraag? Wilt u een reactie daarop?

De heer Van Essen: Ja, dat is mijn vraag.

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: U hoeft mijn argumenten niet mee te wegen als u over de motie gaat stemmen. Ik ontraad de motie.

De voorzitter: Wordt het een tweede interruptie? Een hele korte vervolgreactie dan.

De heer Van Essen: Maar toch hoor ik graag wel de argumentatie van de wethouder.

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Er is op dit moment geen aanleiding om de snelheid te verhogen op de Beatrixlaan, omdat daar verschillende verkeerslichtinstallaties staan en een tram daar kruist en er meerdere verkeersknelpunten zijn, waardoor die snelheid niet naar 70 kilometer per uur kan. Overigens hoe ze het in Delft doen, moeten ze ... Daar gaan wij natuurlijk ook helemaal niet over. In ieder geval weet ik wel dat ze op een bepaald deel van de Beatrixlaan de weg gaan versmallen. Wat dat met de snelheid gaat doen, dat weet ik niet.

De voorzitter: Dank u wel voor het toelichten van uw argumenten. Ik vraag u vriendelijk verder te gaan.

De heer Van Damme: STOMP, er was ook nog een motie over het STOMP-principe. Dan moet ik toch wel zeggen dat het STOMP is geen principe dat je eenmaal helemaal kan weggooien. Dat is gewoon een afweging die je maakt bij bepaalde verkeerssituaties hoe je omgaat met de doorstroming, wat de beste doorstroming is. Op de Beatrixlaan gaan we de voetgangers in principe geen voorrang geven, want daar moet de auto snel doorstromen. Rondom scholen, daar geef je wel wat meer prioriteit aan fietsers en voetgangers, omdat je daar als kind veilig naar school wil gaan. Het STOMP is niet iets waar je zomaar mee kan stoppen, maar gewoon een afwegingskader om te beoordelen hoe je de doorstroming kan verbeteren. Ik zie ook niet in waarom we hiermee zouden moeten stoppen, ik ontraad ook die motie. Dan de amendementen. Die egalisatiemiddelen afvalstoffenheffing die laat ik aan de raad. Dat is gewoon prima uitvoerbaar. De motie minder kosten, verlagen eigen bijdrage voor ophalen voor grofvuil, die laat ik natuurlijk ook aan de raad. Het past in principe bij het principe van de vervuiler betaalt. Je kan altijd je grofvuil ook gratis naar Avalex wegbrengen. Het is ook deels gratis, die laat ik aan de raad. Daarmee ontraad ik de motie van Forum om het helemaal gratis te maken, want dan vervalt het principe, de vervuiler betaalt. Dat was mijn ...

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Woudstra u wil interrumperen. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank. Dank voor de uitleg en uw punt bij de egalisatiereserve. Daar hebben we twee vragen over. Klopt het dat bij de egalisatiereserve is er een overweging geweest om dat eerder niet op die manier te doen. Heeft u daar nog wat uitleg bij? Fijn dat die verder goed uitvoerbaar is, daar staan wij achter. Ten tweede, de verlaging van 17,50 naar 12,50 voor het ophalen van afval. Het oorspronkelijke idee was 12,50 en we zijn blij als daar weer aan vastgehouden kan worden. Maar is dat een kostendekkende en ook een duurzame oplossing, zodat we niet alleen dit jaar, maar ook de komende jaren die 12,50 kunnen behouden? Of voorziet u dat het enkel voor één jaar kan zijn? Is dat dan een duurzame oplossing waar ook de kosten worden gedekt zoals we hebben afgesproken?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, dat zijn ook vragen die eigenlijk aan de indieners van het amendement zouden kunnen worden gesteld. Maar ik wil er gerust op ingaan, is het kostendekkend voor het ophalen van het grofvuil? Nee. Het uitgangspunt bij de afvalstoffen en de heffing is dat je maximaal kostendekkend mag zijn daarin. Dat doen we als we Rijswijk niet, want het is maar voor 90 procent kostendekkend. Dat betekent dat we een aantal onderdelen van het afvalbeleid uit eigen middelen betalen om de inwoners niet onnodig veel te belasten. Sommige gemeenten hebben voor het halen van grofvuil in Avalex-gemeenten een hoger tarief, sommige een lager tarief. Maar hij is in ieder geval goed uitvoerbaar en dat is nog even in reactie op de vragen van mevrouw Woudstra.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan was u aan het einde van uw eerste termijn? U kunt verdergaan.

De heer Van Damme: Toch niet, want ik dacht dat ik de amendementen op het laatst had gezegd, maar ik zie hier nog een aantal moties voorbijkomen. Die liggen nog onderop. Dat gaat dan over de Realisatiestimulans, geld uit Den Haag benutten voor Rijswijkse wijken en voorzieningen. We hebben het in het forum er ook over gehad en de stadsontwikkeling is natuurlijk ook een onderdeel in de begroting van onze stad. Het is ook niet bedoeld om daar specifieke doelstellingen aan te geven. Je krijgt dat geld gewoon voor de besteding van, vrij te besteden eigenlijk voor de groei van de stad. Dat treft u in de begroting aan. Ik zie niet de meerwaarde in om daar apart nog een sessie over te houden. U kunt met elkaar altijd overleg over voeren en u kunt bij de begroting met voorstellen komen om concrete ideeën aan te reiken aan welke voorzieningen u dan denkt.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van de Waart u wil interromperen op dit punt denk ik. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Is de wethouder het met mij eens dat we dit geld krijgen, 7 duizend euro, voor iedere betaalbare woning die gerealiseerd wordt in Rijswijk? Dit geld is bedoeld, omdat onze stad groeit. Het is niet zo vrij als de wethouder het nu interpreteert. Daarom stellen wij ook voor om juist datgene wat de stad nodig heeft, omdat het groeit, namelijk die voorzieningen, dat extra groen waar we met zijn allen zo vaak over hebben gesproken, om dat in de raad te bespreken, want daar is het geld voor bedoeld. Het is nog niet een motie met een besluit over waar we het geld aan uit gaan geven, maar wel een verzoek om in het proces de raad aan de voorkant te betrekken. Omdat dit geld dan volgens ons is bedoeld voor de groei van de stad. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, wilt u daarop reageren?

De heer Van Damme: Jazeker. Het geld is zeker bedoeld voor de groei van de stad op te vangen. Het zit op alle vlakken, burgerzaken hebben we ook groei, op allerlei vlakken hebben we te maken met een enorme groei van de stad. Het is niet zo dat de besteding van de middelen van de Realisatiestimulans aan een bepaald kader is gebonden vanuit het Rijk. We doen dat gewoon op deze manier via de begroting. Het voorstel staat erin. We hebben ook al veel geleden onder de groei van de stad. We staan er dagelijks door in de file. We hebben al tekorten gehad de afgelopen jaren, het is goed dat de Realisatiestimulans is gekomen. Dan kunnen we op een rustig moment kijken naar de voorzieningen en het hele traject hoe dat loopt, hoe je daar dan mee omgaat? Maar om hier nu apart 90 miljoen uit de begroting te trekken, apart te zetten en dan op een apart moment daar met elkaar over gaan praten, vind ik nogal wat. Want als we dat doen, dan komt onze begroting onder water te staan en dan hebben we een probleem bij de provincie.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Bent u aan het einde van uw ... Of u was nog ...

De heer Van Damme: Nee, nog niet.

De voorzitter: Sorry. Mevrouw Fischer wil u ook interromperen. Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Sorry, ik wil toch nog wel even terugkomen op de reactie van de wethouder op onze motie over het STOMP-principe. Want volgens mij klopt zijn uitleg niet helemaal. Als je het googelt, dan staat er letterlijk, het STOMP-principe is een orderingsprincipe voor mobiliteit en ruimtelijke inrichting waarbij de mens centraal staat. Het is een omgekeerde piramide die de prioriteit geeft aan de meest duurzame en ruimte-efficiënte vervoerswijzingen. De afkortingen staan dan ook voor stappen, trappen, openbaar vervoer, maatschappelijke mobiliteit, deelauto straks is een privéauto. Je ziet onderaan de ladder de auto staan. U geeft, het college heeft aangegeven er ook echt voor de automobilist te zijn. Dan kan dit principe toch geen doorgang vinden? Dat is toch ontzettend haaks op het beleid van wat we hier voeren?

De voorzitter: Mevrouw Fischer, een interruptie is kort, maar dit is een behoorlijk bijna een termijn. Wat is uw vraag?

De heer Fischer: Ik ben benieuwd of de wethouder in het licht hiervan misschien toch zijn antwoord wil heroverwegen, want zijn argumentatie klopte niet.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, kunt u hierop reageren?

De heer Van Damme: Nee, want het regelen van voorrang op verschillende wegen is een afweging tussen het belang van doorstroming van verschillende vervoerswijzen en verkeersveiligheid. Zo hanteren we hier het STOMP-principe. U kunt Google erbij gebruiken, maar dat is precies niet hoe we dat hier gaan toepassen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan wilt u vervolgen?

De heer Van Damme: Ik ga nog verder, want er was ook nog een vraag vanuit de VVD over hoe we de financiële situatie van Rijswijk zien vanaf 2028? Kan ik wel even kort op ingaan. Er is een aantal dingen ontzettend belangrijk, want sommige gemeenten hebben inderdaad weer last van een zogenaamd ravijnjaar van 2028. Gelukkig hebben wij hier al maatregelen genomen om goed voorbereid te zijn en eigenlijk staan we meerjarig positief. Ook mede dankzij de Realisatiestimulans, om die nog maar te benadrukken. Er is een aantal zaken waarom dat tot 2028 goed loopt en dat is met name gelegen in de jeugdzorgkosten. Daar zijn we ook voor gecompenseerd met terugwerkende kracht. Maar die Hervormingsagenda Jeugd, en mijn collega die daarover gaat tegenwoordig die weet daar duizend keer meer van dan ik, moet echt tot resultaten gaan leiden. Moet echt tot kostenbeheersing, kostenbesparing gaan leiden landelijk. Dan zal je gaan zien dat de begrotingen vanaf 2028 wel leiden tot realistisch en goed voor gemeenten. Maar er zijn zeker acties nodig op dat terrein. Ik zou het Rijk ook nog willen aanmoedigen om toch te stoppen met die incidentele impuls gelden de hele tijd, maar gewoon structureel voor woningbouw fors bij te plussen, in het gemeentefonds, dat we daar meerjarig en structureel mee aan de gang kunnen gaan. Nu krijg je de ene keer een Realisatiestimulans, dan komt er weer een WoMo. Dit is de ene verantwoording na de andere waar je mee vastloopt. Maar we hebben met het Rijk te dealen en al het geld wat altijd aan het eind van het jaar extra komt, dat wordt natuurlijk van harte verwelkomd. Maar we blijven ons inzetten op allerlei manieren om die structurele financiering van gemeenten op een gezonde basis voort te laten gaan. Dan de motie tot slot, veiligheid voorop. Dat roept eigenlijk op tot een onderzoek om dan allerlei onveilige situaties in 5-kilometerwegen

inzichtelijk te maken. Dat hebben we op zich al inzichtelijk. Ik zal daar in het komend halfjaar op terugkomen, want het is voldoende bekend op welke wijze dit gerealiseerd kan worden door veilige inrichting van die wegen. In die zin ontraad ik die motie. Dat waren alle moties op mijn vlak en vragen die ik tot mij gehad heb. Ik denk dat andere portefeuillehouders misschien ook wel wat te vertellen hebben, maar wij staan in ieder geval klaar voor ...

De voorzitter: Zeker, die staan ...

De heer Van Damme: ... helderheid en een duidelijke koers de komende vier jaar. We hebben er ontzettend veel zin in. We voelen echt enorm brede steun vanuit de raad om al die heldere plannen tot uitvoering te brengen.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van de Waart u nog wil interrumpen. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Het is vooral even wat verduidelijking, want de motie, veiligheid voorop, is toch anders dan de wethouder nu voor doet komen. Het is eigenlijk volgens mij proberen een verbindende motie te maken. Waarin u de vorige keer aangeeft, we weten nog niet precies welke wegen van 50 naar 30 gaan. Veiligheid is wat u betreft een belangrijk argument. Wij zeggen, wat ons betreft ook. Als het wel veilig 50 kan blijven, maar wel met maatregelen, is dat wat ons betreft prima. Het vraagt niet om een onderzoek, het vraagt om een aanpak. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Het is een verduidelijking op de motie. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: In het verzoek staat, dit onderzoek te bekostigen uit de parkeerreserve. Het is een onderzoek wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Van de Waart: Een kort antwoord. Dat is als u gaat aanpakken ...

De voorzitter: Via de voorzitter graag.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, als de wethouder een van die straten niet van 50 naar 30 gaat doen, om te onderzoeken hoe het wel verkeersveilig kan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Ik denk dat ik ... Volgens mij bent u nu aan het einde van uw eerste termijn. Geef ik het woord aan wethouder Bentvelzen. Wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Ik ga proberen de tijd een beetje in te lopen van mijn collega's van het college, want iedereen wil straks op tijd eten. Ik hoorde in de pauze daarstraks al mensen klagen over dat ze te weinig gegeten hadden vandaag overdag. Voorzitter, dank voor alle uitspraken rondom de mantelzorgers en vrijwilligers. Want daar wil ik dan toch maar mee beginnen. Het cement van de samenleving, zoals ze zo vaak genoemd worden. We kunnen hen eigenlijk op geen enkele manier genoeg bedanken, denk ik, in hetgeen wat zij doen. Vandaag de dag ligt er een motie voor ons klaar, de motie, mantelzorgpluim van waardering. Wij staan er als college helemaal niet negatief tegenover. Jaarlijks keren wij inderdaad geld uit aan de mantelzorger. Daar is volgens mij vorig jaar ook middels een motie weer een bedrag in ieder geval aangehangen. Ongeveer 1.500 volwassen mantelzorgers in Rijswijk ontvangen dit. Jonge mantelzorgers ontvangen cadeaubonnen en daarnaast wordt er ieder jaar een bijeenkomst georganiseerd op de Dag van de

Mantelzorger door Welzijn Rijswijk. Ik begrijp uit de motie dat jullie daar iets van een soort van pluim of waardering aan willen hangen. We moeten even kijken hoe we dat dan, hoe we daar invulling aan kunnen geven. Maar ik sta niet negatief tegenover de motie en ik zou zeggen, breng hem gewoon in stemming. Overigens, de Mantelzorgdag staat dit jaar gepland op 8 november. Voorzitter, dan zijn er een aantal vragen gesteld nog. Onder andere een verzoek eigenlijk tot een toezegging rondom het Bunkercomplex in Park Overvoorde. Om de groepen 7 en 8 van onze Rijswijkse basisscholen daarmee kennis te laten maken en de scholen te laten opnemen in het curriculum. Ik kan dat toezeggen. Ik zal samen met mijn collega Weterings een brief sturen aan alle scholen. Wat mij betreft doen we daarvan een afschrift naar de raad, waarin we de toezegging gelijk inwilligen. Ik zal proberen dat zo vroeg mogelijk in het nieuwe schooljaar te doen. De Sportprijzen, wanneer is daar wat over bekend? Ik kan u verblijden denk ik met het antwoord dat we daar hard mee aan de slag zijn. Ik ga proberen om dat in het begin van het nieuwe jaar te gaan doen. Dan zal u in de aankomende begroting daar ook meer over te lezen krijgen. Want daar zal ook geld bij moeten komen. Ik kan u wel alvast verklappen dat het voorheen altijd ongeveer 10 duizend euro kostte om de Sportprijsuitreiking te realiseren. En dat ik mij heb laten influisteren dat met alle meerkosten, inflaties en dergelijke, het al snel richting de 20 duizend euro gaat. Maar dat mag de pret niet drukken wat mij betreft. Voorzitter, de jongerenontmoetingsplek is aan gerefereerd. Daar is inderdaad geld voor geraamd in het akkoord. Daarnaast ook nu in de stukken voor de kadernota. We komen daar bij het begrotingsdebat op terug hoe we daar concrete invulling aan geven. Ik hoop dat daarmee de vraag van Beter voor Rijswijk ook is beantwoord. Voorzitter, dan is mij gevraagd door de collega's van D66 hoe we omgaan met de rijke schooldag? Dat is eigenlijk iets wat het onderwijs, waar ze zelf uitvoering aan geven aan die rijke schooldag. Normale activiteiten die subsidiëren we wel, maar de rijke schooldag is iets wat het onderwijs met Rijkssubsidie kan aanvragen. Daar heeft in het verleden eigenlijk maar één school gebruik van gemaakt en dat is het Rijswijks Lyceum geweest. Want als je dat dan doet zo'n rijke schooldag organiseren, dan vergt dat echt giga veel investering ten eerste als school zelf. Daarnaast vraagt het ook geld van het onderwijs zelf. Ik meen mij te herinneren dat het Rijswijks Lyceum en hun overkoepelende onderwijsorganisatie toendertijd heeft gezegd, wij doen een soort van ze noemen dat best wel lelijk negatief vind ik, maar ongelijke investering. Omdat er natuurlijk meer scholen onder zo'n schoolbestuur vallen, om dan bij het Rijswijks Lyceum een rijke schooldag te kunnen creëren. Dat is daar toen gebeurd. Desondanks doen we natuurlijk wel wat we altijd al doen. Dat noemen we niet de rijke schooldag, maar we hebben wel de Ontdekkers. Alle kindjes krijgen dat altijd keurig netjes mee in de tas van alle basisscholen. Tenminste, mijn zoon krijgt ook altijd een boekje met alle activiteiten voor in de vakanties en dergelijke. Ook naschoolse activiteiten en het Team Brede Impuls organiseert ook ontzettend veel activiteiten onder en na schooltijd. Vergeet ook vooral niet de subsidies aan bijvoorbeeld de scouting, Don Bosco, de schooltuin, et cetera. Voorzitter, dan heb ik ... Even kijken hoor. Dat heb ik allemaal, dat waren volgens mij de vragen die ik had. Maar er zijn nog wel moties ingediend waar ik graag op wil reageren. Dat is één, de Rijswijkse Run. Ik vind het superleuk. Een verkenning naar de mogelijkheden voor een jaarlijks runningevent met een uitkomst voor de zomer van 2027 is wat mij betreft haalbaar en zou uitvoerbaar kunnen zijn. Ik zal daarmee over in gesprek gaan met de Sportraad. Ik denk dat het misschien een optie kan zijn, maar dat weet ik niet, want dat is een optie die wij zelf hebben bedacht, om aan te sluiten bij een bestaand evenement, zoals bijvoorbeeld het Strandwalfestival. Want we gaan natuurlijk niks zelf organiseren als gemeente, dat wil ik hier dan wel even gezegd hebben. Maar een zelfstandig evenement wat gedragen wordt door onze ondernemers en cultuur en erfgoed, daar kan sport prima bij, vind ik. Ik ben benieuwd naar de uitkomst van de motie, maar volgens mij kunnen we die al wel bijna raden, want daar is een giga meerderheid voor. Voorzitter, dan ligt er een motie, versnelling realisatie seniorenwoningen. Het college ondersteunt de inzet op meer ouderenhuisvesting en betere monitoring, maar ik wil wel wat kanttekeningen neerleggen. Want de genoemde ambitie klopt niet met de Woonzorgvisie. Het gaat om ruim 1.000 ouderenwoningen in verschillende woonvormen en niet 1.500 nultredenwoningen. De gemeente werkt al met

de lokale Versnellingstafel en die schaal op naar de provincie. Opschalen naar de provincie gebeurt absoluut als dat nodig is. De Trias-locatie die daarin staat die maakt daar al onderdeel van uit. De bouw van extra woningen voor senioren krijgt zeker prioriteit in lijn met onze visie op wonen, maar die stopt niet in 2030. Ook blijven die ambities na 2030 van kracht. We volgen ook al de cyclus van de provinciale planmonitor, de PPM. Hierop zullen we dan ook de raad jaarlijks informeren. Voorzitter, volgens mij is ook de motie, levendige stad voor jongeren en studenten, ingediend. Of zeg ik nu iets gekks? Is ingediend? Anders ga ik een appreciatie geven over een motie die er niet ligt. Maar die vind ik lastig. Tenminste, ik laat hem aan de raad over, maar ik ga wel mijn visie daar even over aan jullie vertellen. De behoefte aan maatschappelijke voorzieningen, waaronder sport en ontmoetingsplekken, dat wordt meegenomen binnen projectvoorzieningen van het programma Stadsontwikkeling. Daar ben ik al een tijdje mee bezig, dat is jullie niet onbekend. Een afzonderlijk studentenprogramma is gezien de huidige omvang van de doelgroep, om en nabij 1.100, en het bestaande jeugdbeleid op dit moment wat ons betreft niet proportioneel om daar een heel apart programma voor te gaan schrijven. Wel is de aanbeveling om bij de verdere ontwikkeling van de grote campus en de groei van het aantal studenten, om samen met die studenten en de onderwijsinstellingen een verkenning te doen of aanvullende voorzieningen gewenst zijn. Voorzitter, dat waren mijn vragen en mijn reacties op de moties die er liggen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan nodig ik wethouder Weterings uit om te reageren op de moties, amendementen en eventuele vragen. Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. En raad, bedankt voor alle mooie eerste termijnen. Mooie bijdrages voorbij horen en zien komen. Dank jullie wel daarvoor. Collega Bentvelzen had al gereageerd over de basisscholen en over de benadering van de musea 's en ook het Bunkercomplex. Die gaan wij benaderen. Beter voor Rijswijk had ook nog een vraag over de waterspektakelmotie en of er een realisatie zou komen in 2026. Onderzoek naar haalbaarheid is uitgevoerd, met als conclusie dat de realisatie te kostbaar was geweest of is geweest. Daar is een negatief advies tot vervolg afgegeven en daarom ook niet opgenomen in de begroting. Het college heeft u daar op 28 januari dit jaar '26 via RIB 26-007 over geïnformeerd. Waarschijnlijk heeft u die informatie niet of heeft u dat misschien gemist. We hebben daar wel een informatiebrief over geschreven, een RIB.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Prenger u wil interromperen op dit punt. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder Weterings, voor de beantwoording. Dat klopt wat u zegt. Maar ik had ook een toezegging van uw voormalige collega-wethouder Wit gekregen. Het schoonmaken van de Wilhelminaplas kost rond de 30 tot 50 duizend euro en het plaatsen van dit park kost ongeveer 35 duizend euro.

De voorzitter: Uw vraag is, mevrouw Prenger?

Mevrouw Prenger: Ik denk dat de vraag overbodig is, want ieder jaar één of twee keer per jaar een plas schoonmaken of eenmalig een waterpark aanleggen waar alle kindjes in Rijswijk plezier van hebben, dat lijkt me vrij duidelijk. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Dank voor de vervolgvragen aan Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger. Ik zou u dan toch willen vragen om de RIB alsnog een keer te agenderen in het forum. Kunnen we daar nog een keertje over

spreken. Dank u wel. Beter voor Rijswijk had ook nog gevraagd concrete voorstellen die we konden verwachten van de inrichting van de openbare ruimte van het Huis van de Stad, de zijkant en voorkant. Goed nieuws, het ontwerp met een raming van het voorplein komt het eerste kwartaal van 2027 naar de raad. Dat is goed nieuws. Dan ga ik naar D66, de vraag over het Mediafonds. Erg fijn dat u ook positief bent dat er eindelijk een mediabeleid wordt gemaakt. Lange tijd is dat achterwege gebleven. U heeft de vraag gesteld of er voorbeelden zijn van een Mediafonds en wanneer het college met plannen naar de raad komt over het Mediafonds of over het beleid? Eerst de vraag of er voorbeelden zijn? Ja. Dat is bijvoorbeeld Delft heeft ook een Mediafonds en de provincie Utrecht. We gaan in ieder geval na het zomerreces de mediapartijen uitnodigen hier op het stadhuis om zaken goed door te nemen. Ook inderdaad de nieuwsvergaring, het aantal berichten, de neutraliteit in de berichten. Alleen wat ons nog eventjes ook in de wacht zet, is dat de Mediawet wordt aangepast. Die brengt een stelselwijziging met zich mee en daardoor kunnen eigenlijk tot eind dit jaar daarvoor aanvragen worden ingediend. Zijn we nog eigenlijk afhankelijk van wat het Commissariaat voor de Media erover gaat beslissen. Maar we zullen natuurlijk wel gewoon de ontwikkelingen blijven volgen. Zoals ik al zei, na het zomerreces gaan we de lokale media eens uitnodigen hier op het stadhuis om de gesprekken te voeren. Dan was een vraag van Wij. Rijswijk, de heer Kaffa, of het college bereid is om iedere drie maanden een overzicht naar de raad te geven over belangrijke meldingen, zodat de raad hierop kan sturen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Kaffa u wil interromperen.

De heer Weterings: Dat is snel. Ik heb niet eens antwoord gegeven.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Dat klopt. In mijn vraag heb ik niet gevraagd om de drie maanden, maar periodiek. De periode is nog invulbaar, wethouder Weterings.

De voorzitter: Periodiek. Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Ik had drie maanden in mijn gedachte. Maar bedankt voor de vraag. Vanuit de publieke dienstverlening zijn natuurlijk periodieke rapportages altijd op te vragen. Het kan via ambtelijke bijstand of het zou via het college kunnen. Maar wij, zoals ik al zei, moeten altijd dat gewoon blijven monitoren. Wij zullen daar ook wel blijven aansturen. Ik wil best een handreiking maken om u dat één keer per jaar te doen toezenden. Afgesproken. Dan heb ik vragen gehad van de VVD over de stand van zaken van de motie van het eilandterrassenbeleid. Nog een interruptie? Dan kan ik de vraag beantwoorden. De uitvoering is in volle gang. Er worden gesprekken gevoerd met onder andere de marktcommissie, marktkooplieden, horecaondernemers en winkelmanagers of een winkelcentrummanager om te komen tot een breedgedragen oplossing die voor alle partijen een positief effect heeft. De ruimte inderdaad in Rijswijk is wel beperkt, maar dat zal u niet onbekend zijn. Zodoende moeten wel alle belangen goed worden afgewogen. In de gesprekken worden natuurlijk wel meerdere scenario's besproken, waarop ook inhoudelijk gereageerd kan worden. We voelen wel een positieve standhouding van alle partijen. We nemen ook alle ideeën, nieuwe ideeën mee in uiteindelijk een oplossing, zodat alle partijen in het winkelcentrum optimaal gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. Wij verwachten in het vierde kwartaal met een gedragen oplossing te kunnen komen dit jaar. Dan voorzitter, waren er ook een aantal moties op mijn terrein binnengekomen. Die overlappen wel met andere collega-wethouders, maar ik ga proberen daarop te reageren. Motie Avalax had mijn collega Van Damme al op gereageerd. Dan begin ik met de motie, onderzoek naar een pumptrack in RijswijkBuiten. Er is gevraagd te

onderzoeken naar een pumptrack en daarvoor te participeren met omwonenden, toekomstige gebruikers, dat te gaan organiseren. Het college is daar positief over, alleen een hele kleine kanttekening bij de vragenstellers om de raad voor het begrotingsdebat een voorstel voor te leggen. We kunnen alles op alles zetten om dat te kunnen doen, maar we schatten zelf in dat dat net niet haalbaar is. Want er komt ook een vakantieperiode aan, we moeten participeren met omwonenden, met eventueel nog bedrijven die er mogelijk omheen gaan zitten, ook toekomstplannen. We vragen eigenlijk in het belang van een zorgvuldig participatietraject te doorlopen en natuurlijk ook meerdere inspraakmomenten, wat voor ons haalbaar zou zijn, wat we inschatten dat haalbaar is, dat we voor het begrotingsbehandelingsdebat een locatiekeus hebben met een kostenraming voor de aanleg van de pumptrack. Op die locatie ...

De voorzitter: Wethouder Weterings, mevrouw Koegler wil u interromperen. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter en dank aan uw beantwoording. Ik heb liever dat een participatietraject zorgvuldig doorlopen wordt, dan dat het te snel gaat. Ik vind vier maanden overigens best een lange tijd. Maar u had het wel over de locatie die al bekend kan zijn en de kostenraming. Wordt die locatie dan bepaald aan de hand van een participatietraject?

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Er zijn drie locaties op het oog. Maar zoals ik al zei, als er een financiële dekking is en een kostenraming, dan is het puur wat de buurt gaat reageren.

De voorzitter: Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Niet meer aan de voorzitter, maar wel aan de mede-indieners. Dan kom ik in de eerste termijn of in de pauze even langs om te kijken of we het dictum aan kunnen passen. Dank u wel.

De voorzitter: Prima. Wethouder Weterings, wilt u verdergaan?

De heer Weterings: Dank u wel, mevrouw Koegler, voor het accepteren van het iets verlengen van de termijn om zo goed mogelijk te kunnen waarborgen. Want om ook gelijk een aanvulling te geven. Bij zo'n pumptrack horen zitbankjes, afvalbakken, een fietsenrek, waterdrinkpunt, groenvoorziening, ook hekjes voor ontoegankelijkheid voor de fatbikes, eventueel een toilet en nog wat apart budget voor onderhoud en beheer. Vandaar dat we het participatietraject dan kunnen gaan starten. Maar in ieder geval, hij wordt omarmd door het college. Dan was er nog een motie, een warm welkom voor ondernemers. Zoals ik zei, inwoners krijgen natuurlijk al een welkomstpakket als ze hier komen wonen en voor ondernemers bestaat die nog niet. Ook deze motie zou de coalitie omarmen, zou een positieve bijdrage geven aan het geven van een welkomstgevoel van onze ondernemers. Hij speelt ook in op de behoefte van nieuwe bedrijven. Ze willen graag weten wat er allemaal te doen is in Rijswijk. Wat wel een uitdaging is, dat het niet 100 procent mogelijk is om alle ondernemers en bedrijven te traceren. Dat komt, omdat in tegenstelling tot de nieuwe inwoners er geen registratieplicht in de gemeente is. Ondernemers moeten zich wel inschrijven in de Kamer van Koophandel, maar niet in de gemeente waar zij zijn gevestigd. Het kan zomaar zijn dat de ondernemer officieel gevestigd is in zijn woonplaats, maar wel in Rijswijk onderneemt. Wij kunnen dat zeer zeker doen en daarmee inderdaad voor november met de begrotingsraad u een voorstel doen toekomen. We omarmen deze motie. Dan was er nog een motie voor, wonen er ook dieren in Rijswijk. Daar werd het college verzocht om beschikbare gegevens over de biodiversiteit en diersoorten in de openbare ruimte en het water zoveel mogelijk openbaar en toegankelijk te maken via de gemeentelijke website of een digitaal dashboard waar het toegankelijk is voor

iedereen. Het college omschrijft het belang van inzicht van de ontwikkeling van de biodiversiteit en ook het toegankelijk maken van de beschikbare informatie. Tegelijkertijd vraagt het monitoren van de biodiversiteit en de soorten om een grote en langdurige inspanning. Metingen van soorten zijn altijd wel een soort momentopname die zeer beperkt is over de ontwikkelingen van de biodiversiteit. Om dan ook nog eens een keer die betrouwbare trends in de tijd vast te stellen, is een intensief en langdurig monitoringprogramma nodig, waarbij er ook aanzienlijke capaciteit nodig is en ook de middelen daarvoor nodig zijn. De gemeente heeft daarom bewust gekozen voor een andere aanpak. Want onze monitoring richt zich op het volgen van de maatregelen die bijdragen aan het versterken van de basiskwaliteit van de natuur. Wanneer de ecologische basiskwaliteit van het leefgebied op orde is, kunnen we een soort rijkdom van biodiversiteit zich op termijn herstellen en toenemen. Daarom ligt de prioriteit momenteel bij het realiseren van deze basiskwaliteit in plaats van opzetten van een uitgebreid soortenmonitoringssysteem. Voor deze uitvoering van het groenbeleid willen we graag de middelen beschikbaar stellen in de begroting voor 2027. Het openbaar maken van de beschikbare gegevens gebeurt waar dat praktisch en uitvoerbaar is. Het ontwikkelen van de openbare dashboard en het structurele vertalen van gegevens naar trends brengt echter wel extra werkzaamheden en kosten met zich mee, terwijl de meerwaarde daarvan beperkt is. Om die reden acht het college deze motie eigenlijk niet wenselijk en ontraadt deze. Dan het amendement over de jaarstukken groei voor Rijswijk. Daar is verzocht om 0,5 miljoen, een gedeelte voor de periode '27-'30 te besteden aan een areaal bloembollen en knollen. Locaties vaste planten en de ecologische maatregelen in de openbare ruimte. U geeft aan dat het bedrag al eerder was bestemd, maar wegens financiële niet haalbaarheid niet is uitgegeven. Nu wordt er in 2027 een nieuw groenbeleidsplan opgesteld, volgend jaar, voor de komende jaren. Heeft deze coalitie er eigenlijk bewust voor gekozen om de solvabiliteit te versterken. Is ook heel zuinig geweest daarmee in het coalitieakkoord.

De voorzitter: Wethouder Weterings, mijnheer Van Malsen wil u interromperen. Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Ik hoor de heer Weterings zeggen dat het college de solvabiliteit graag wil versterken. Maar kan de heer Weterings dan ook aangeven wat het effect op de solvabiliteitsratio van dit amendement zou zijn?

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Het effect is dat er een half miljoen wordt uitgegeven over de komende jaren voor een aantal zaken die u vraagt. Dit college wil eigenlijk eerst gewoon de boel op orde. Dat betekent onkruid weghalen, de grasaren, het maaibeeld. Daardoor hebben we in het coalitieakkoord al een aantal passages opgenomen voor extra groen en dat gaan we binnenkort uitwerken.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Dat was mijn vraag niet. Maar laat ik hem anders stellen, hoe hoog moet de solvabiliteitsratio volgens dit college zijn? Volgens mij hebben wij vroeger altijd gestreefd naar een percentage van 20 procent namelijk.

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: U vraagt mij iets over solvabiliteit, daar heb ik een wethouder financiën voor. Dat is niet mijn portefeuille, daar kan ik geen uitspraak over doen.

De voorzitter: Het lijkt me goed dat het in de tweede termijn van het college terugkomt op dit punt. Ik zie dat mevrouw Woudstra ook wil interrumpen. Hoeveel interrupties hebben we al bij D66? Twee.

Mevrouw Woudstra: Dit is mijn tweede, dan is dat meteen duidelijk. Dank voor uw antwoord. Het duizelt ons een beetje. Er wordt drie keer 200 duizend in een groen bestemmingsreserve gezegd. Soms is dat voor bomen, soms is dat voor maaien. Wij hebben in ons hoofd dat we nu een groenbeheerplan hebben dat we uitvoeren, daar zitten ook andere investeringen in voor struiken, inheemse planten. Gaat u dat dan niet uitvoeren?

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: In het huidige beleid, ons huidige groenbeleidsplan wat er nu ligt dat wordt gewoon uitgevoerd. Maar u vraagt een extra half miljoen voor bloembollen en knollen. Die willen wij gewoon uitstellen, want wij vinden eerst dat de basis op orde moet zijn. Dat zijn de grasaren, het maaibeeld en de achterstanden wegwerken. Dat gaan we doen met het terugdraaien van die 237 duizend euro die in de vorige periode is wegbezuinigd en met minimaal 2 ton per jaar die we reserveren voor het groenbeleid. Dat gaan we binnenkort uitwerken. Daarom wil ik dit amendement ook ontraden.

De voorzitter: Vervolg vraag?

Mevrouw Woudstra: Vervolg vraag. Dan concludeer ik dat u niet uitvoert wat in het groenbeheerplan staat, terwijl u daar nu wel geld voor krijgt en het de solvabiliteit niet aantast. Dank.

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Dat concludeert u, dat neem ik aan.

De voorzitter: Bent u aan het einde gekomen, wethouder Weterings, of heeft u nog punten waarop u moet reageren?

De heer Weterings: Ik had nog een paar punten volgens mij. Nog even kort, wij voeren die ambitie wel uit, maar dit waren extra ambities in het amendement. Voorzitter, dan had ik nog, even kijken, dat was die, een klein stukje overlappende portefeuille van Avalax over, geen strafmaatregelen van Avalax voor onze inwoners. Daar is vragen over gesteld. Het invoeren van een tariefprikkel is eigenlijk geen straf, want je belooft juist inwoners om minder geld te gaan betalen. Want bepaalde grondstoffen of bepaalde onderdelen die nu bij het grofvuil worden gegooit dat zijn afvalstoffen. Sommige afvalstoffen die leveren geld op. Je kan ze een financiële prikkel geven om beter hun afval te scheiden voor betere grondstoffen wat meer oplevert. Juist omdat de komende jaren er landelijk het restafval, daar komen nog extra belastingen op vanuit het Rijk, vanuit de overheid. Er komt een stijging voor verbrandingsbelasting en zelfs een CO2-heffing komt onze kant op, puur voor het verbranden van het restafval. Door het restafval om daarin minder grondstoffen te plaatsen, geef je die prikkel dat mensen dat kunnen gaan scheiden en minder gaan betalen. Dat is het verhaal. Wij ontraden ook deze motie.

De voorzitter: Wethouder Weterings, ik zie dat mevrouw Fischer u wil interrumpen op dit punt. Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Hoor ik het nu goed dat de wethouder de tariefprikkel dan als enige oplossing ziet om die lasten dan te verminderen? Want het lijkt mij toch wel dat er ook een heleboel andere

mogelijkheden zijn om die prijzen te verminderen en waar nu niet naar wordt gekeken. Daar gaat onze motie ook over, daar zegt u niks over.

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Dat is een heel goed punt. Ik zou vooral willen vragen aan de landelijke partijen om landelijk te gaan lobbyen dat die CO2-belasting niet wordt doorgevoerd en die extra andere belasting niet wordt doorgevoerd, want juist die wordt gezet op het restafval. Minder restafval, papier, PMD, GFT, dat levert geld op. Als mensen dat gaan scheiden, kunnen ze daar een soort korting op krijgen. Dat is een prikkel. Hoe meer je scheidt aan grondstoffen wat geld oplevert, betaal je minder. Wil je meer verbranden waar al die belastingen op komen, moet je meer gaan betalen. Dat moet dan uitgelegd worden. Hoe meer restafval je hebt met grondstoffen, hoe meer je gaat betalen voor de verbranding. Hoe minder restafval en grondstoffen je eruit haalt, hoe minder je gaat betalen. Dat is een prikkel.

De voorzitter: Mevrouw Fischer heeft volgens mij een vervolgvraag.

Mevrouw Fischer: Ik waardeer de uitleg enorm, maar ik begrijp wel hoe het werkt. Dat was op zich in dat opzicht niet nodig. Wat ik u vraag is, zijn er geen andere mogelijkheden binnen Avalex? Want volgens mij kan Avalex ook gaan kijken van, hoe kunnen wij meer halen uit ons restafval en hoe kunnen wij anders omgaan met de verbranding? Dat doen ze in andere gemeenten tenslotte ook. Ik vind het eigenlijk ontzettend jammer dat een partij die eerder ook echt zich wel heel erg kritisch heeft uitgesproken over Avalex, zich nu een beetje verschuilt achter, het wordt landelijk geregeld. Dat is een enorme teleurstelling. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Weterings, wilt u daarop reageren?

De heer Weterings: Jammer van die teleurstelling. Wat wij daaraan doen is inderdaad met Avalex in gesprek te gaan om buiten de nascheiding die ze al doen, wat al kan met het PMD, gaan we ook kijken of we andere grondstoffen uit het restafval kunnen halen. Onderzoeken die lopen, we zitten erbovenop. We doen er alles aan om zoveel mogelijk uit het restafval te halen. Maar aangezien er nu gewoon een soort verbrandingsbeleid is, zitten daar grondstoffen in. Als u kan verklaren naar de Rijswijkers, prima, hoe meer je betaalt, hoe meer je kan verbranden, dan kan dat ook. Dat is een keuze die dan wordt gemaakt. Hoe meer je scheidt, hoe minder je gaat betalen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. Was u aan het einde van uw termijn of had u nog punten?

De heer Weterings: Als ik verder niemand ben vergeten, dan doe ik het heel graag in tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Prima. Dan ga ik het woord geven aan wethouder Finke. Voor het college zijn er nog twintig minuten spreektijd. Ik wil u vragen om daar zorgvuldig mee om te gaan, want u heeft ook nog wethouder Peters moet ook het woord krijgen. Ik heb weinig vragen gekregen, u kan heel kort houden.

De heer Finke: Voorzitter, boodschap begrepen. Dank u wel. Om te beginnen, want ik kan ook wel redelijk kort blijven, er zijn mij niet zo vreselijk veel vragen gesteld. Vanuit de fractie van PRO is gevraagd naar kunst en cultuur op het snijvlak met welzijn en welbevinden. In de zin van dat kunst- en cultuuractiviteiten ook goed bij zouden kunnen dragen aan het welbevinden van mensen en ook op die manier verbonden zouden kunnen zijn. Ik denk dat dat een goed idee is. Ik denk dat we dat moeten proberen te gaan doen. Binnen sociaal

verwijzen, iets wat binnen het sociaal domein nu opgezet gaat worden. Naast bijvoorbeeld wat we nu al doen met sport en bewegen, zou het ook goed zijn om daar naar de kunst- en cultuurzaak te kijken.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van Malsen u wil interromperen op dit punt. Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. Dat klinkt heel veelbelovend van de wethouder. Maar kan de wethouder dan ook aangeven wat hij precies van plan is om te doen en eventueel de raad binnen een aantal maanden te informeren?

De voorzitter: Wethouder Finke.

De heer Finke: We zijn sowieso bezig om te kijken van of we beter met sociaal verwijzen aan de slag kunnen. Dat gaat erover dat je probeert te voorkomen dat mensen naar duurdere vormen van zorg gaan. En dat ze met andere vormen van ondersteuning hun problemen, om het maar zo te formuleren, kunnen verhelpen. Dat doen we eigenlijk nu al. Dat zat ook al in de vorige bestuursperiode in de volle breedte. U geeft aan van, kunst en cultuur zou daar ook een plek in moeten krijgen of in ieder geval dat aanbod. Dat wil ik daar kijken of ik dat daar een plek in kan geven. Richting de begroting zullen we daar dan ook iets over opschrijven.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Finke, wilt u verdergaan?

De heer Finke: Dan kan ik eigenlijk al gelijk door naar de moties die zijn ingediend. De eerste is ook een beetje een ingewikkelde, omdat die uit heel veel verschillende onderdelen bestaat. Dat is de motie van DENK over de discriminatietoets. De eerste die ziet toe op het verstrekken van gegevens en ik denk dat we die gewoon mee kunnen nemen in de P&C-cyclus. Die zou op een bepaalde manier zijn plek moeten krijgen. Een aparte rapportage is ook weer een aparte rapportage. Ik denk dat we het gewoon moeten proberen dat een beetje gecentraliseerd op te pakken. Dan het tweede gaat over de toepassing van de discriminatietoets. Daar is volgens mij al door deze raad een motie eerder over aangenomen. Ik kan u melden dat de discriminatietoets bij een deel van onze organisatie dit najaar toegepast gaat worden. Mochten daar bijzonderheden uit komen, zal ik u daar zeker over informeren. Eigenlijk zijn we de oude motie op dat punt aan het uitvoeren. Dan hebben we nog de derde motie, die gaat dan over nog veel meer onderzoek doen. Ik denk dat we al redelijk veel gegevens beschikbaar hebben. De iDb is dat volgens mij, de antidiscriminatievoorziening levert al cijfers op. Via onze klachtenregistratie houden we zaken bij. Er zijn ook best wel veel gegevens die beschikbaar komen. Ik zou zeggen, probeer die ook vooral op die manier te bezien en niet nog meer administratieve lastendruk bij de organisatie op dat punt neer te leggen. Het vierde punt, de lessen van de toeslagenaffaire structureel mee te nemen bij het toepassen van de discriminatietoets. Die neem ik graag over. Dan komen we bij de motie van het CDA over eenzaamheid tegenaan. Er is door meerdere partijen, volgens mij ook door Rijswijks Belang, iets gezegd over eenzaamheid. Motie op zich heel sympathiek, bevat alleen een moeilijkheid. De motie ziet heel erg toe op de voorzieningen, ook op gebouwen. In gebouwen gebeurt natuurlijk veel meer dan alleen eenzaamheidsbestrijding. Wat ik u zou willen aangeven, is dat wij eenzaamheid een heel belangrijk onderdeel vinden. Aan de ene kant ook proberen de accommodaties die we hebben veel beter uit te nutten voor dat doel. Met de gigantische, we hebben het net ook al, heeft u het als raad er ook al over gehad, stedelijke uitbreiding die we gaan krijgen in de komende jaren. Daar zullen we vast ook nog wel met elkaar over het aantal accommodaties komen te praten. Daarmee probeer ik uw motie even wat verder te duiden. Dan hebben we de motie ook van het CDA over de hittelocaties.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van Schie u wil interromperen. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Nog even aan u mijnheer Finke, als dat mag. Dank u wel voor uw reactie. Heeft u het CDA de suggestie gedaan om de motie aan te passen of heeft u een toezegging gedaan om eenzaamheid mee te nemen bij de komende ontwikkelingen?

De voorzitter: Wethouder Finke.

De heer Finke: Ik heb u een toezegging gedaan, want als het gaat over activiteiten en eenzaamheid daar als belangrijk punt over te houden, om dat te doen. Ik heb u toegezegd dat in de komende jaren ook zeker met het rapport wat ook voorzien onze kant op komt, ook goed te kijken naar het aantal voorzieningen waar dit soort activiteiten kunnen plaatsvinden.

De voorzitter: Dank u wel. Wilt u verdergaan?

De heer Finke: Dan de motie over de hittelocaties, die neem ik graag over of hij is overbodig. Want wij zijn zeker ook naar aanleiding van het in werking laten treden van het hitteplan anderhalve week geleden sowieso van plan om daar een evaluatie op los te laten. Wat u in die motie schrijft, herken ik wel als punten die we in die evaluatie zeker mee zouden moeten nemen als het gaat over de accommodaties buiten en de accommodaties binnen die beschikbaar zijn voor inwoners op het moment dat het hitteplan in werking treedt. Dan hebben we de motie nog van Wij. over de jongerenparticipatie. Daar wil ik zeggen of daar wil ik een toezegging doen dat vlak na de zomer een RIB uw kant op komt als het gaat over de resultaten van de enquête. Daarin wil ik u aangeven dat we al vrij snel gaan werven voor een jongerenraad, naast de kinderenambassadeurs. Dat er ook een jongerenraad gaat komen. Dat ziet u waarschijnlijk deze zomer al verschijnen. Als het gaat over het financieringsvraagstuk, dat zullen we in de RIB ook verder toelichten.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Jansen-Dirkx u wil interrumperen. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Dan is de vraag aan de wethouder, is dit ook hoe de jongeren zelf hebben aangegeven te willen participeren? Willen zij graag zelf een jongerenraad?

De voorzitter: Wethouder Finke.

De heer Finke: Dat weet ik niet precies. Ik weet wel dat de jongerenraad niet de enige vorm van participatie is, dat wij dat breder gaan organiseren. Daar zullen ook elementen in zitten die veel dichter aanzitten tegen jongerenparticipatie in de volle breedte of de doelgroep in de volle breedte aanspreekt. Het mag natuurlijk ook geen geheim hebben dat raden over het algemeen niet iedereen aanspreken om daarin te gaan zitten. Dat geldt ook voor deze jongerenraad. Maar dat neemt niet weg dat ik denk dat een jongerenraad juist wel heel veel van toegevoegde waarde kan zijn, naast andere dingen die wij op het gebied van jongerenparticipatie doen.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, tweede interruptie.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dan wil ik een vervolgvraag toch stellen. Als u dan die Rib deelt, dat u dan ook de uitkomsten uit die enquête daar dan ook bijvoegt, zodat we daar ook kennis van kunnen nemen hoe de jongeren daar zelf op gereageerd hebben. Kan u dat toezeggen?

De voorzitter: Wethouder Finke.

De heer Finke: Ik zal ze bij de RIB toe laten voegen.

De voorzitter: Dank u wel. Wilt u verdergaan?

De heer Finke: Dan ga ik proberen de beide moties over het vpen samen te pakken, omdat ik daar ook gewoon één antwoord op heb. De GGD zet al in op de gezonde scholenaanpak. Die zet in op roken, drank, drugs, om het maar op die manier te zeggen. Roken en vpen, daar zit overlap in. Die richt zich ook specifiek op scholen. Dat is ook iets wat we op die manier kunnen organiseren. Ik zal in opmaat naar de begroting toe nog even een finale check doen bij de GGD van of hun aanpak op deze manier bij de tijd is? In de zin dat het ook het vpen behelst en hoe succesvol ze zijn om het bij de scholen onder de aandacht te brengen. Want het mag geen geheim zijn dat scholen over hun eigen lespakket gaan, maar je kunt ze altijd met goed materiaal proberen te verleiden aandacht te besteden aan zaken die ook de opvoeding van hun leerlingen raken. Dat is mijn bijdrage op dat punt. Dan heb ik nog de motie van Forum voor Democratie over, Rijswijk neutraal voor iedereen. Het eerste is dat gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen wettelijk verplicht zijn. Het tweede is dat de vlag voortkomt uit het gemeentelijke beleid wat vrij breed in deze raad gedeeld is. Daarmee ontraad ik deze motie.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Dan nodig ik wethouder Peters uit om te reflecteren op de ingediende moties en eventuele vragen te beantwoorden.

De heer Peters: Ik heb één minuut, zegt mijn collega ter linkerzijde, maar ...

De voorzitter: Er zijn zeventien minuten nog.

De heer Peters: Zeventien, dat moet wel lukken. Dank u wel, voorzitter. Twee vragen, zeven moties. De eerste vraag die ging over de voedselbank met het compliment dat ik zo voortvarend bezig was. Het valt wel mee, 8 april, toen was ik hier nog niet, toen is er een eerste overleg plaatsgevonden waaronder met de voedselbanken, met de kerken en met Dude Goed. Om te kijken van, wat kunnen we nu, wat willen we nu? Hen is gevraagd een kort plan van aanpak te maken. Dat wordt uitgewerkt in drie scenario's. Scenario één, misschien is het geen goed idee om een uitgiftepunt te beginnen, twee, misschien is het wel goed om het in samenwerking met de kerken te doen en drie, we doen een winkel met Dude Goed. 13 juli komt die memo naar mij en naar aanleiding van die memo, en ik zal u daarvan op de hoogte houden, worden er vervolgstappen gepland. Dan de vragen van D66, die gingen over jongeren en werk. Inderdaad, de jeugdwerkloosheid is gestegen. Zij het procentueel behoorlijk in aantallen valt het nog mee, maar toch vind ik dat een goed idee? Dat vind ik een ongelofelijk slecht idee. Heb ik daar nu concrete plannen voor? Nee, die zijn er nog niet. We hebben wel in ons coalitieakkoord opgeschreven een nadruk te leggen op statushouders en werk en op jongeren en werk. Is dat nu al uitgewerkt? Nee. Maar het belang van werk hoeft u bij mij niet weg te halen. Het is heel duidelijk dat werk zorgt voor bestaanszekerheid, voor een reden om je bed uit te komen, voor sociale contacten, voor perspectief. Het is echt voorwaardelijk voor een goed leven. Het heeft een aanleg, maar ik heb nog geen concrete plannen om dat anders te gaan doen dan mijn voorgangers. Dat was niet slecht denk ik dan. Toch niet, maar het kan hopelijk beter. Want we komen met plannen en dat zullen we dan nog hier bespreken. Zeven moties. Motie één die gaat over, steun onze Rijswijkse ruilwinkels. Van een heleboel partijen, PRO, Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang, D66, DENK, Wij., CDA en VVD. Die motie geef ik oordeel raad uiteraard en zal ook een meerderheid halen. Waarbij ik wel wil zeggen, er wordt gezocht naar mogelijke oplossingen voor het huisvestingsprobleem. Ik kan een hele stevige, ongelooflijk stevige inspanningsverplichting aangaan en dat wil ik ook doen, maar ik kan niks garanderen wat er niet is misschien. Dat weet ik gewoon niet. Als ik dat wist, dan had ik het al gedaan. Met die zin erbij, zou ik zeggen, sympathieke motie, oordeel raad. Tweede, motie van D66, DENK en PRO die gaat over realistisch begroten voor bestaanszekerheid. Eveneens iets waar we hier al eigenlijk drie vergaderingen over horen ook wel en ik

vind hem ook begrijpelijk en sympathiek. Ik heb ook gezegd iedere keer van, wij hebben een investering op het oog om dingen beter te doen. Als we het beter doen, dan wordt het goedkoper en dat is ingeboekt. Tegenwerping is de hele tijd, maar hoe weet u nu precies wat het op gaat leveren? Dat weet ik niet, heb ik iedere keer gezegd. Het is een inschatting en dat is het ook. Wat gebeurt er dan als u het niet haalt? Dan heb ik in eerste instantie een gat in mijn begroting waarbij mijn collega-wethouder zal zeggen, los het op binnen het beleidsproduct en anders binnen het sociaal domein. Zo zal het gaan. Ik ga ervan uit dat beter inderdaad goedkoop wordt, dat ik het haal. En hoewel ik die motie natuurlijk sympathiek vind, hij kost geld en hij is niet gedekt. Ik moet hem ontraden. Dan heb ik een motie, Spreidingswet. Ook die hebben we het al vaker hier over gehad. Heel duidelijk dat de coalitie heeft gezegd, wij sluiten het azc in mei. Dan zal er, als al die landelijke wetgeving en Europese wetgeving niet opleveren wat we zouden hopen dat het oplevert en ook verwachten dat het oplevert, best wel wat druk ontstaan om iets nieuws te doen. Wij hebben dan gezegd, wat we in eerste instantie doen is zeggen, wij hebben ons steentje bijgedragen, wij bieden aan het niet te doen. Vervolgens gaan we kijken, kunnen we iets met de regio gaan bedenken? En we wijzen op het feit dat er ook gemeenten zijn die totaal niets hebben gedaan. Deze motie over de Spreidingswet die zegt, wilt u aangeven wat u wil doen, even kijken, als ik het goed heb in oktober 2026? Ik kan in oktober 2026 in de maand september geen afspraken gemaakt hebben met collega-gemeenten die nog niet eens allemaal een college hebben. Dat zal niet lukken. Ik zal wel heel duidelijk aangeven wat wij doen, zoals ik dat ook heb toegezegd en beloofd.

De voorzitter: Wethouder Peters, ik zie dat de heer Van 't Eind u wil interromperen.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, de wethouder kon de zin nog wel even afmaken hoor. Maar volgens mij begreep ik wel wat de wethouder aan het zeggen was. Mijn vraag is, in november conform de wet, dit is gewoon een wettelijke deadline, moet Rijswijk een bod doen. De wethouder geeft nu aan, maar ik heb in september nog niet echt gesproken, ik weet dan nog niet wat ik ga doen. Maar er is gewoon een wettelijke termijn. Is de wethouder het met mij eens, en ik snap dat de wethouder dat nu nog niet kan aangeven en dat daar ook even tijd om over na te denken is, dat het wel heel logisch is om voor die wettelijke termijn de raad op een goede manier te informeren wat het college voornemens is om te doen met die wettelijke termijn?

De voorzitter: Wethouder Peters.

De heer Peters: Ik kan toezeggen dat de raad in oktober wordt geïnformeerd over de wijze waarop het college voornemens is invulling te geven aan die tweede cyclus van de Spreidingswet, natuurlijk. Maar ik heb ook al gezegd, ik weet al wel wat wij gaan doen, in zoverre dat in eerste instantie de inzet is dat wij een nulbod gaan doen. Zoals u weet, daar hebben we het al een paar keer vaker over gehad, en we daarna verder gaan kijken. Dat is ook al paar keer mondeling gedaan en ook schriftelijk via artikel 44-vragen, dat mag eigenlijk geen verrassing meer zijn. Maar ik zeg toe uiteraard, ik heb ook gezegd eigenlijk de vorige keer 30 juni, dat we eens per kwartaal informeren over de ontwikkelingen rondom nieuwkomers. Dat wil ik ook graag doen en in dit geval ook.

De heer Van 't Eind: Dat kan genoteerd ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, heeft u een vervolgvraag?

De heer Van 't Eind: Dat kan genoteerd worden als een toezegging? In oktober worden wij geïnformeerd over zowel de nieuwkomers als over wat het college nu daadwerkelijk gaat doen in november nog een keer.

De voorzitter: Wethouder Peters.

De heer Peters: Ik heb 30 juni dat ook toegezegd dat wij eens per kwartaal gaan informeren over de ontwikkelingen rondom nieuwkomers. Ik zal met wat ik al eens heb verteld, wat we dan waarschijnlijk weer gaan vertellen dan inderdaad.

De heer Van 't Eind: Heel kort, voorzitter, dat ging alleen over die ...

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Dat ging alleen over de nieuwkomers, niet over de Spreidingswet. Dit voegt iets toe aan de eerdere toezegging.

De voorzitter: Prima. Opgehelderd dan?

De heer Peters: Opgehelderd.

De voorzitter: Wilt u verdergaan, wethouder Peters?

De heer Peters: Dan ...

De voorzitter: Excuus.

De heer Peters: Sorry.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart wil u interrumperen.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel. Was ik zowaar zachtjes hiernaartoe gelopen. Even kijken dat ik het goed begrijp. U heeft het over een nulbod, dat is feitelijk het niet uitvoeren van de Spreidingswet. Maar in uw coalitieakkoord staat toch dat u zich aan de wet gaat houden. De vraag is eigenlijk, ben ik nu beland in een discussie over, gaat u wel het coalitieakkoord uitvoeren, gaat u zich wel aan de wet houden? Help mij heel even, want dat stond er toch gewoon echt in, dat u zich aan de wet ging houden, aan de Spreidingswet?

De voorzitter: Wethouder Peters.

De heer Peters: Zoals ik hem eigenlijk iedere vergadering dat ik hier nu zit heb uitgelegd, zal ik het nog een keer doen. Hopelijk, zodat het kraakhelder is. Eén, we sluiten per mei het azc. Daar zal druk ontstaan, omdat we misschien als de aantallen blijven bestaan, wat we allemaal hopen van niet, dan zal men zeggen, doe eens wat. Dan gaan we zeggen in eerste instantie, wij hebben ons steentje bijgedragen. Zo heb ik het ook in de krant gezet, zo heb ik het hier gezegd, altijd. Zeg ik in eerste instantie, ons bod is nul. Dan zeggen ze, wijs eerst eens naar partijen die al jaren niks hebben gedaan of nog nooit iets hebben gedaan. Vervolgens gaan we kijken, kunnen we het regionaal organiseren? Als dat allemaal niet lukt en men de druk blijft opvoeren, dan natuurlijk zullen wij, ik laat het oranje worden, ik laat het donkeroranje worden, maar ik laat het niet rood worden, houden wij ons uiteindelijk aan de wet. Maar het is ...

De voorzitter: Ik kijk naar mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, ik blijf gewoon nog in enige verwarring achter, want in mijn beleving is een nulbod je niet houden aan de Spreidingswet en spreekt de wethouder eigenlijk het coalitieakkoord tegen. Maar weet u, voor ons gaat het niet over de huidige locatie.

De voorzitter: Heel kort graag.

Mevrouw Van de Waart: Maar dat u zich aan de wet houdt. Dat is ook de belofte die u gedaan heeft. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Mijnheer Van 't Eind, een laatste interruptie.

De heer Van 't Eind: Dit is mijn laatste interruptie van deze termijn. Voorzitter, nog even in aanvulling op wat collega van D66 zei. De wethouder is het toch wel met ons eens dat er niet in de wet is opgenomen dat je kan wijzen naar andere gemeenten, omdat ze eerder niks hebben gedaan. Dat een nulbod in die zin niet houden aan de wet is, tenzij je in oktober daadwerkelijk al regionale afspraken hebt.

De voorzitter: Wethouder Peters.

De heer Peters: Dat vat de Partij van de Arbeid keurig samen. Sorry, PRO Rijswijk keurig samen, zo is het. Ik kan hier alleen niet toezeggen dat ik dat in oktober geregeld heb, zoals ik in mijn eerste termijn heb gezegd.

De voorzitter: Wilt u verdergaan, wethouder?

De heer Van 't Eind: Toch nog een kleine reactie hierop, want het was een ...

De voorzitter: U heeft nog een tweede termijn, u heeft dan alle gelegenheid om opnieuw dit punt aan de orde te brengen.

De heer Peters: Zal ook gaan gebeuren.

De voorzitter: Ik wil graag vragen aan wethouder Peters om verder te gaan.

De heer Peters: Ik ga verder. Motie, borg de begeleiding van statushouders naar taal en werk. Die vind ik overbodig en daarom ontraden. Het is een wettelijke taak en daar zullen we ons aan houden en ook moeten blijven houden. Zelfs al zouden we er helemaal geen geld voor krijgen, blijft het een wettelijke taak. Overbodig. Dan motie, beschermende factoren voor kind en omgeving, van CDA, de VVD en Rijswijks Belang en Wij, Beter voor Rijswijk. Die oordeel raad, ik ben het ermee eens. Dan heb ik nog twee moties van Forum. Eentje, voer die Spreidingswet niet uit. Ontraden, om wat ik al de hele tijd heb gezegd. De tweede, coalitie moet zich aan de belofte uit het coalitieakkoord houden. Die is ook overbodig, zou ik zo zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van het college gekomen. Er zijn geen vragen aan mij gesteld of moties. Wel heb ik gehoord dat u allen veiligheid belangrijk vindt en ook hoe mensen dat beleven. Ik kan u vertellen dat in deze maand nog de Veiligheidsmonitor wordt gepresenteerd. Dat geeft ook meer inzicht in hoe de Rijswijkers zich voelen als het gaat om hun veiligheid. Ik denk dat er nog veel meer momenten zullen komen dat we over het onderwerp veiligheid zullen spreken. Ik schors de vergadering en ik nodig u uit ook om het politieke handwerk te vervolgen. Want u heeft als het goed is goed geluisterd naar de wethouders. Wellicht dat er moties ingetrokken kunnen worden of aangepast kunnen worden. Misschien dat dat hier dit moment ook het diner daar goed voor benut kan worden. Ik zie u straks en

hoe laat is dat? We gaan starten om 19.05 uur staat er. Even kijken of dat haalbaar is. 19.05 uur zie ik u graag weer terug. Ik schors de vergadering.

De voorzitter: Dames en heren, ik wil u vragen plaats te gaan nemen. Het is 19.07 uur en ik heropen de vergadering. Ik open de tweede termijn van uw raad van het kaderdebat van 7 juli 2026. Ik geef het woord als eerste aan de fractievoorzitter van PRO Rijswijk, mijnheer Van Malsen. U mag in de tweede termijn ook op uw zitplek blijven.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dat doe ik dan ook even. Dank u wel. Voorzitter, wij hoorden in de eerste termijn meerdere partijen lovende woorden spreken over de financiële positie van de gemeente. Om heel eerlijk te zijn, daar sluiten we ons gewoon bij aan. De gemeentefinanciën zijn hartstikke goed. Maar, voorzitter, gedenk de kat met de gouden munten, neko ni koban. Want wat hebben we aan een financieel ijzersterke gemeente als onze inwoners bij 37 graden hitte uit hun slecht geïsoleerde woningen moeten zweten? Voorzitter, de heer Weterings haalt aan dat het maaibeleid geïntensiveerd gaat worden door een bezuiniging terug te draaien. Maar dat is wezenlijk iets anders dan investeren in het groen, zoals wij voorstelden in ons amendement. In dat amendement wordt ook opgeroepen om de beleidsambities die we in 2024 al hebben vastgesteld, met de expliciete kanttekening dat we ze uit gaan voeren als er geld voor is, nu alsnog uit te voeren. Het college haalt ook de solvabiliteitsratio aan in het kader van het amendement. Ik heb in de schorsing nog even nagerekend, maar zelfs met dit amendement zou die solvabiliteitsratio ruim boven de 20 procent blijven. Dat is nog steeds de ondergrens die de gemeente hanteert om een gezond financieel risicoprofiel te behouden. Maar we hebben in de schorsing ook overlegd, voorzitter, en ik moet u eerlijk bekennen dat we niet helemaal tot een afronding zijn gekomen. Maar we hebben met een aantal partijen gesproken over, wat moeten we nu met dit plan? We zijn op dit moment bezig met het schrijven van een motie die mijn collega's hopelijk, terwijl ik hier aan het praten ben, met de overige partijen gaan delen. Met de hoop dat zij daar wel in mee kunnen gaan om alsnog, weliswaar op een iets andere manier, die 500 duizend euro uit te geven aan onze ambities voor wat betreft groen de komende vier jaar.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ter verduidelijking, wat gaat u met het amendement dan doen? Groei van Rijswijks groen, die houdt u wel in stand?

De heer Van Malsen: Dat amendement trekken we dan in, maar we gaan eerst de motie afmaken en indienen, als dat goed is, voorzitter.

De voorzitter: In die volgorde, prima.

De heer Van Malsen: Dat is allemaal net even niet gelukt tijdens het diner, want het eten was zo lekker dat we daar wat langer van hebben moeten genieten. Voorzitter, dat volgt nog. Ik hoop ook op steun van de andere partijen in de raad. Even kijken. Dan nog even een opmerking over de appreciatie van moties door het college. Het viel PRO Rijswijk namelijk op dat het college, en dan met name de wethouder financiën, eigenlijk alle moties en amendementen van de oppositie leek te ontraden, terwijl coalitiemoties overwegend het oordeel raad kregen met als extra opmerking dat ze uitvoerbaar zijn. Het kan zijn dat ik hier nu spoken zie hoor, voorzitter. Maar we vinden het bijvoorbeeld wel jammer dat de wethouder onze motie over de CDOK-middelen ontraadt, terwijl we wel verheugd waren om te kunnen concluderen dat de wethouder zegt dat hij de CDOK-middelen uit gaat geven met het doel waarvoor ze bestemd zijn. We zijn ook blij met de ruime definitie van de wethouder ten aanzien van klimaatadaptatie. Eigenlijk ontraadt de wethouder de motie niet, maar omarmt hem. Met die woorden en die toezeggingen zullen wij die motie dan ook intrekken. Daarnaast, om dat gevoel wat ik heb rondom de appreciatie van die moties weg te halen, zou het college ook bij de

moties die zij in de eerste termijn hebben ontraden en die ingediend zijn door oppositiepartijen toch nog even aan kunnen geven of die moties en amendementen al dan niet uitvoerbaar zijn? Want dat was bij de moties van de coalitiepartijen wel een belangrijk criterium. Want, voorzitter, we zien hier vanavond een kiem van raadsbrede samenwerking op heel veel onderwerpen en dat vind ik echt heel prettig en mooi om hier te bemerken. Of het nu dat is of de heerlijke Indische maaltijd die we net hebben genuttigd met zijn allen, maar ik krijg daar echt warme gevoelentjes van in mijn buikje. Dan nog wat opmerkingen over andere zaken die gezegd en ingebracht zijn. De motie mantelzorgpluim, daar hebben we een vraag over aan de indieners. Gaat het hier nu om een pluim voor alle mantelzorgers of betreft het hier een selectie van alle mantelzorgers ieder jaar? Als dat laatste het geval is, hoe beogen de indieners die selectie dan te maken? En waarom zouden we eigenlijk onderscheid maken en niet gewoon alle mantelzorgers helpen? Verkoelingslocaties. Naast het belang van verkoelingslocaties waarvoor we de motie van het CDA van harte steunen, vinden wij het minstens zo belangrijk om iets breder te kijken. Het feit is namelijk dat we de komende jaren steeds vaker met extreme hitte te maken zullen krijgen. Daarom horen wij ook graag of het college bereid is om in aanvulling op de motie van het CDA aanvullende maatregelen te onderzoeken in het bijzonder om het aantal openbare drinkwatertappunten in Rijswijk uit te breiden? Want de RIVM-, GGD-richtlijn Medische Milieukunde is heel helder, hitte en gezondheid bevorderen kan heel goed door het aantal drinkwatertappunten uit te breiden. Daarnaast vragen wij het college of zij bereid is om te inventariseren welke aanvullende maatregelen mogelijk zijn om Rijswijk beter voor te bereiden op hittegolven, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen zoals ouderen, jonge kinderen, mensen met een chronische aandoening en inwoners die in sterk versteende wijken wonen? Voorzitter, dan wat betreft de Spreidingswet. Het was even puzzelen, maar wij concluderen dat de wethouder feitelijk toegeeft dat hij de wet niet uit gaat voeren. Want je kunt niet een nulbod doen in november en dan net doen alsof je de wet uitvoert. We horen ook graag wat het college van plan is om na november te gaan doen om zich wel aan de wet te houden? We zijn ook benieuwd hoe de overleggen in de regio gaan? Want die vinden namelijk wel degelijk plaats. Kan de wethouder aangeven hoe er nu in de regio door de negen gemeenten gedacht wordt over het regioplan, dat nogmaals in november bij de commissaris van de Koning moet liggen? Zijn er bijvoorbeeld al gemeenten die hebben aangeboden om zo'n grote opvanglocatie, die een deel van de taakstelling voor de hele regio in zou moeten vullen, te openen? We horen het graag van de wethouder, voorzitter, want de tijd dringt en wij hopen dat de wethouder zich dat beseft. Tot slot zijn we ook benieuwd hoe de coalitiepartijen nu denken na de eerste termijn van de wethouder gehoord te hebben over de uitvoering van de Spreidingswet. Doen we het nu wel of doen we het nu niet? Dan als laatste nog even over de moties over het vapes. Wij hoorden de wethouder eigenlijk geen hele duidelijke appreciatie geven van de moties. We hebben ook geen reactie op de gevraagde toezegging gehoord. Kan de wethouder aangeven of hij zich kan vinden in de dicta van beide moties, zo nodig toezeggen om die gewoon uit te voeren? Volgens mij kan het namelijk prima samengaan. Er werd in de eerste termijn beweerd dat onze motie geld kost en de andere niet. Ik heb ze nog even nageslagen. Maar zowel de motie van PRO en D66 als de motie van Beter voor Rijswijk, CDA en VVD vragen om het inzichtelijk maken van de financiële gevolgen en deze binnen bestaande programma's en middelen op te vangen. Voorzitter, dat waren mijn vragen en opmerkingen voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Koegler van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Ik begin mijn tweede termijn met een knipoog naar de heer Van Malsen met een Japans gezegde. Dat zal die vast leuk vinden. Misschien krijgt hij het daarvan ook warm in zijn buik. Keizoku koso chikara nari, dat betekent, volhouden is kracht. Dat is het precies waar deze coalitie voor staat. Verantwoord financieel beleid is geen doel op zich, maar de basis om te kunnen blijven investeren

in onze inwoners, onze leefomgeving en onze voorzieningen. Dat vraagt om stabiliteit, om verantwoordelijkheid en oog voor de lange termijn. Voorstellen die bijdragen aan een sterker Rijswijk beoordelen we zorgvuldig, maar één uitgangspunt blijft daarbij voor Rijswijks Belang centraal staan. Eerst uitvoeren wat we met elkaar in het coalitieakkoord hebben afgesproken. Geef het nieuwe college de ruimte om die afspraken uit te werken en met concrete voorstellen naar de raad te komen. Zo is het vier jaar geleden ook gegaan toen er een nieuwe coalitie gevormd werd, ook toen is bij het kaderdebat een heleboel afgewezen. De eerste motie van Rijswijks Belang werd pas in november bij het begrotingsdebat, in samenwerking met uw partij, ging die erdoorheen met meerderheid van stemmen. Tot die tijd moesten we ook braaf afwachten waar de coalitie mee kwam. Voorzitter, dan de moties die Rijswijks Belang heeft ingediend. Dank voor de appreciatie van de wethouders. Om te beginnen met de mantelzorgpluim van waardering. Fijn dat de wethouder de meerwaarde van dit voorstel ziet. U gaf aan dit nog nader te willen bekijken en te onderzoeken hoe u het precies vorm en inhoud zou geven. Het is wat ons betreft ook prima, daar vragen wij ook om in de motie. Het gaat ook niet om een dichtgetimmerde invulling, maar op een passende manier om mantelzorgers die zichtbare waardering te geven die ze verdienen. Op de vraag van de heer Van Malsen, of het een selectie of alle mantelzorgers moeten zijn. Ik laat het aan de wethouder welke keuze zij daarin maakt. Voor allebei is denk ik wat te zeggen, wat voor en wat tegen. Mantelzorg doe je niet voor één jaar, dat doe je vaak voor langere tijd. Ik zou het zelf misschien wel charmant vinden om een aantal mantelzorgers echt in het zonnetje te zetten, maar ik kan me ook voorstellen dat de wethouder met een ander voorstel komt. Dat laat ik verder bij haar. Die motie dienen we in. Dan de pumptrack. Dank aan de wethouder voor de positieve appreciatie. We hebben inmiddels de motie aangepast in overleg met de indieners, waardoor we voor het begrotingsdebat een raadsvoorstel krijgen met een locatie en een kostenraming. Daarna zal pas het participatietraject verder ingezet worden om de nadere zaken in te vullen. Ook die brengen we in stemming. Daar konden we ons ook best in vinden, want beter goed en zorgvuldig dan te snel en onzorgvuldig als het om participatie gaat. Dan een warm welkom voor de ondernemers, ook die motie dienen we in. De wethouder gaf nog wel aan dat de gemeente niet over alle adressen beschikt van nieuwe ondernemers. Dat begrijpen wij. Maar wellicht kan de wethouder nog eens onderzoeken of deze gegevens via een convenant of via een samenwerkingsverband met de Kamer van Koophandel alsnog verkregen kunnen worden? Als we niet alle ondernemers in beeld krijgen, kunnen we misschien een link maken op onze gemeentelijke website dat mensen zich aan kunnen melden voor de welkomstkoffer. Dan de moties en amendementen van de andere partijen. Op basis van onze afweging tussen financiële verantwoordelijkheid, uitvoerbaarheid en het coalitieakkoord hebben we alle moties en amendementen van de andere partijen beoordeeld. Dan te beginnen met de moties die wat ons betreft voortbouwen op bestaand beleid of wat er in het coalitieakkoord is afgesproken. Een aantal moties daarvan raakt onderwerpen die wij ook belangrijk vinden, maar waarvoor al duidelijke afspraken zijn gemaakt in het coalitieakkoord dat net pas een maand oud is of al onderdeel is van bestaand beleid. Dat geldt bijvoorbeeld voor de motie van D66 over een levendige stad voor jongeren, de motie over besteding van Haagse middelen, die van seniorenwoningen en ook de motie over begeleiding van statushouders naar werk. Ook wij vinden het belangrijk dat statushouders goed begeleid worden naar werk en dat ze integreren, maar dat staat letterlijk zo in het coalitieakkoord. Voor ons geldt, laten we eerst uitvoeren wat we hebben afgesproken en het opnieuw stellen van programma's, plannen of aanvullende opdrachten aan het college voegt op dit moment wat ons betreft weinig toe. We hebben er ook vertrouwen in dat het college de coalitieafspraken voortvarend oppakt. Hetzelfde geldt voor moties die vragen om extra investeringen of nieuwe financiële verplichtingen. We vonden het amendement van PRO dan ook lastig, want ook Rijswijks Belang staat voor een groene gemeente. Ook wij houden van de biodiversiteit en ik hou zelf ook heel veel van bloemen en bloembollen. Ik schrok wel van het bedrag wat op het amendement staat. Ik dacht eerst, er staat 50 duizend euro, maar er stond echt een half miljoen. Ik heb begrepen dat er ook nagedacht wordt over een motie. Wat ik mooi zou vinden, ik denk dat elke

partij in deze raad vindt dat extra investeren in groen belangrijk is. Ik vind het ook belangrijk dat de wethouder eerst aan de slag gaat met het achterstallig onderhoud wat er is. Dat is die aan het doen. Ik heb de foto's voorbij zien komen. Misschien kunnen we raadsbreed met elkaar richting het begrotingsdebat een plan uitwerken hoe we meer willen investeren in groen. De reden dat ik dat zeg is, omdat in mijn fractie na aanloop van dit kaderdebat ook plannen lagen met een motie om in groen te investeren. Maar ik heb ook bij de onderhandelingen gezeten waar we met 10, 20, 30 duizend euro potjes hebben zitten schuiven, nieuw beleid voor oud beleid en heel zuinig met de financiën. Dan vind ik het nu ook lastig om zomaar een half miljoen vrij te geven. Maar op zich het idee staan wij achter, ik hoop dat we elkaar daarin kunnen vinden. Het zou wat mij betreft een uitgestoken hand zijn. Dan de moties die leiden tot extra bureaucratie. We zien ook een aantal moties die vooral leiden tot extra onderzoeken, registraties of rapportages. Dat geldt bijvoorbeeld voor de motie van D66 over wonen er dieren in Rijswijk en de motie over discriminatietoets en divers personeelsbeleid van DENK-PGenR. Maar ook de motie over de impact van verkeersboetes van DENK-PGenR en de motie bestaanszekerheid en verkeersveiligheid. Wij delen vaak het achterliggende doel, biodiversiteit is belangrijk en iedereen moet gelijk worden behandeld.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, ik zie dat mijnheer El Majjaoui u wil interrumperen. Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter. Even voor de goede orde, de motie personeelsbeleid die heb ik ingetrokken, die is niet meer relevant. Dank.

De voorzitter: Er circuleerde inderdaad een motie over personeelsbestand diversiteit, die is nooit officieel ingediend.

Mevrouw Koegler Böhm: Heel verstandig, mijnheer El Majjaoui. Maar we kunnen als gemeente ook niet alles tegelijkertijd. Wij zien als Rijswijks Belang de beschikbare ambtelijke capaciteit liever gaan naar de prioriteiten en de uitvoering dan naar extra dashboards of rapportages. Maar voorzitter, gelukkig liggen er ook moties die goed aansluiten bij de koers van het coalitieakkoord en die aansluiten bij het gedachtegoed van Rijswijks Belang. Ook moties die een concrete bijdrage leveren aan inwoners zonder dat het vraagt om nieuwe uitgaven of extra bureaucratie. Dat sluit precies aan bij wat Rijswijks Belang in de eerste termijn heeft benadrukt. We vinden het belangrijk dat de besluiten die we hier nemen ook daadwerkelijk zichtbaar en voelbaar zijn voor onze inwoners. Die moties zullen we dan ook steunen. Dan gaat het allereerst over de motie van de VVD over de Rijswijk Run. Een mooi initiatief dat inwoners letterlijk en figuurlijk in beweging brengt en de verbinding in onze stad versterkt. We zien daarin voor de gemeente wel expliciet een faciliterende rol. Ook steunen we de motie over de eigen bijdrage voor het ophalen van grofvuil, om dat te verlagen naar 12,50. Voor deze motie is ook financiële dekking geregeld en kunnen we daarom ook steunen. De motie van Forum voor Democratie om de eigen bijdrage volledig af te schaffen, alhoewel sympathiek, vinden we financieel niet verantwoord. Ook steunen we de motie van PRO over de ruilwinkels. Dit initiatief heeft brede steun vanuit de samenleving en ook vanuit de raad. Ruilwinkels leveren een belangrijke bijdrage aan duurzaamheid, armoedebestrijding en ontmoeting en ook Rijswijks Belang heeft zich hier al eerder hard voor gemaakt. Maar ook hier zien wij voor de gemeente expliciet een faciliterende rol. We sluiten eveneens aan bij de motie over jongerenparticipatie. Want voorzitter, in Rijswijk wonen duizenden jongeren en jongeren brengen andere ervaringen, perspectieven en ideeën met zich mee. Goed is om zo snel mogelijk aan de slag te gaan met het resultaat van de enquête. En dan tot slot, voorzitter, de Spreidingswet. Ons standpunt is hierin onveranderd. We zijn geen voorstander van de Spreidingswet en ook niet van een asielzoekerscentrum in Rijswijk. Voor Rijswijks Belang staat vast dat Hof van Elsenburg in mei 2027 sluit. Daarnaast vinden we het belangrijk om het bredere plaatje niet uit het oog te verliezen. Rijswijk heeft de afgelopen jaren meer dan haar aandeel geleverd en tegelijkertijd zijn er nog

tientallen gemeenten die hun verantwoordelijkheid nog niet of onvoldoende hebben genomen. We houden de landelijke ontwikkelingen op dit dossier nauwlettend in de gaten.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, ik zie dat de heer Van 't Eind u wil interromperen. Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dank voor dit antwoord, maar het is geen antwoord op de vraag. Wil Rijswijks Belang zich nu wel of niet aan de wet houden? Gaat deze coalitie wat Rijswijks Belang betreft zich aan de wet houden?

De voorzitter: Mevrouw Koegler, wilt u die vraag beantwoorden?

Mevrouw Koegler Böhm: Uiteraard, voorzitter. Mijnheer Van 't Eind was iets te vroeg, want hij stond een alinea later bij mij als interruptie. Voorzitter, het is een lastige vraag. De wethouder heeft daar duidelijk antwoord op gegeven. Wat ik vooral proef, is dat uw fractie dit dossier het liefst zo snel mogelijk naar voren haalt, politieke aandacht op wil en van ons expliciet wil horen wat wel of wat niet. Dat is uiteraard uw goed recht en uw politieke keuze. En uw voorzitter gebruikte tijdens de formatie de beedspraak van tikkertje. Om bij die beedspraak te blijven, u zit graag vooraan in de klas en heeft uw huiswerk al af. Rijswijks Belang zit achterin de klas en wacht tot de wethouder zijn huiswerk af heeft en dan gaan wij kijken wat we ervan vinden.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dat snap ik uit het perspectief van Rijswijks Belang wel, maar het is nog steeds geen antwoord op de vraag. Ga je nu wel of niet aan de wet houden?

De voorzitter: Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Wij zijn niet het college, wij zijn een politieke partij en dit is ons standpunt. Volgens mij is de wethouder ook heel duidelijk geweest in welke stappen wij doorlopen. Dat staat ook zo in het coalitieakkoord. Dat is waar we achter staan en wij wachten gewoon rustig af waar de wethouder mee komt.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, wilt u verdergaan?

Mevrouw Koegler Böhm: Daarmee ben ik ook aan het einde van mijn betoog, voorzitter.

De voorzitter: Dat is ruim binnen uw spreektijd. Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger krijgt het woord.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk heeft met grote belangstelling geluisterd naar de inbreng van alle partijen, oppositie en coalitie. We willen alle wethouders bedanken voor een goede, zorgvuldige beantwoording. We zijn ontzettend blij met de toezegging voor de bunker Park Overvoorde. Wij vinden dat echt heel belangrijk de geschiedenis. Verder gaan wij mee, zijn wij mede-indiener in de volgende moties, in de mantelzorgpluim motie van waardering, de verlaging ophaling grofvuil, de Rijswijkse Run, onderzoek naar een pumptrack, warm welkom ondernemers, laat jongeren 13 tot 15 jaar participeren, de hittelocatie, eenzaamheid, beschermde factoren van kind en omgeving en natuurlijk ook de motie van PRO met de ruilwinkels. Verder wil ik ook wel gelijk mijnheer Van Malsen beantwoorden en mijnheer Van 't Eind. Ook wij wachten met het azc gewoon af waar de wethouder mee komt en de rest staat gewoon in ons coalitieakkoord. Dat kunt u gewoon lezen. Verder wil ik nog even ingaan op de motie van Forum voor

Democratie over de maximumsnelheid om die te verhogen. Ze zit naast me. Wij gaan geen Max Verstappens opleiden hier in Rijswijk. Gaan we niet doen. Dit was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan ga ik naar de fractie van D66, mevrouw Van de Waart geef ik het woord.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, allereerst willen we natuurlijk het college bedanken voor de antwoorden en de appreciaties. Tevens willen we ook de collega-raadsleden bedanken voor hun inbreng, want iedereen zit hier overduidelijk heel erg zijn best te doen. Voorzitter, ik ga eerst in op enkele van onze ingediende moties en vragen die daar rond spelen.

De voorzitter: Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Punt van orde. Ik zie dat de tijd van Beter voor Rijswijk nog steeds loopt.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Van de Waart: Maar voorzitter, ik red het ook in negen minuten. Maak je geen zorgen.

De voorzitter: Het wordt hersteld. Dank.

Mevrouw Van de Waart: Over de bestaanszekerheid. Voorzitter, we zien de worsteling van de wethouder en ook het begrotingsprobleem. De wethouder zegt dat de motie een gat veroorzaakt, maar ons voorstel is juist om dat gat zoveel mogelijk te voorkomen. Zodat we netjes begroten en niet zomaar ergens een oplossing in het sociale domein gevonden moet worden voor iets wat we nu eigenlijk al zien aankomen. Voorzitter, besturen is vooruitzien en dit is eigenlijk gewoon een voorstel, zodat we met elkaar netjes kunnen begroten. Het plan voor de levendige jongeren en studenten wordt door de wethouder, voorzitter, ik noem even heel plat in mijn eigen termen, te zwaar en te vroeg bevonden. Maar ik merkte wel enthousiasme uiteindelijk om daar toch met elkaar over te hebben. Daarom stellen wij eigenlijk voor om de motie enigszins aan te passen en er een fasering in te maken. Want we weten wel dat al die jongeren er komen, want die woningen worden nu en binnen een paar jaar gebouwd. We kunnen gefaseerd in stappen steeds verder werken aan een plan om al deze jongeren en studenten een heel fijn leven in Rijswijk te bieden. Als de wethouder daar ook, om maar even plat te zeggen, brood in ziet, dan gaan wij schrijven. Dan hopen we dat de andere fracties daar ook met ons in meegaan.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart, even om te verduidelijken, de levendige stad voor jongeren en studenten?

Mevrouw Van de Waart: Ja. Daar zijn wij van plan om enige aanpassingen in te doen en fasering in te brengen.

De voorzitter: Prima. Gaat u verder.

Mevrouw Van de Waart: Dan over de seniorenwoningen. We willen de wethouder bedanken voor de uitleg en fijn ook dat ze zo hard hieraan werkt. We delen deze zorg. Wel willen we heel graag de toezegging dat ze ons wat vaker update, want we maken ons echt oprecht zorgen over het aantal seniorenwoningen. Zou zij dat twee keer per jaar kunnen doen, is onze vraag? Het Rijk heeft gisteren ook aangekondigd extra geld vrij te maken voor seniorenwoningen. Eigenlijk een oproep aan ons allemaal, laten we daar vooral gebruik van maken. Dan, voorzitter, de motie, wonen er ook dieren in het groen. De wethouder gaf daar wel een hele

mooie uitleg over, over wat hij wel gaat doen. Niet deze motie, maar wat hij wel gaat doen. Maar om heel eerlijk te zijn, konden we dat niet helemaal volgen. Het was ook een behoorlijk verhaal Eigenlijk zouden we aan de wethouder willen vragen, zou die dat op papier willen zetten en ons een raadsinformatiebrief daarover sturen? Dan kunnen we het goed begrijpen. Dan, voorzitter, de motie, Rijswijks Haags geld motie voorzieningen. Ik heb toch het gevoel dat we elkaar niet helemaal begrijpen, de wethouder en mijzelf. De wethouder geeft er een hele andere uitleg over en heeft het erover dat we geld uit de begroting willen halen. Dat willen we natuurlijk helemaal niet, want die begroting is één geheel. Het gaat er voor ons om dat we met de raad samen kunnen praten over investeringen in de voorzieningen in die groeiende stad. Nu hoorden we wel één haakje, we hoorden wethouder Van Damme zeggen dat hij dat in relatie tot een voorstel ziet voor de voorzieningen die naar de raad komt. Is dat niet een document waarvan wij al een aankondiging hebben gehoord. Maar zou wethouder Bentvelzen, want ik begreep dat die over voorzieningen gaat, aan kunnen geven of dat er binnenkort een document naar de raad komt over de voorzieningen? Want er is natuurlijk vorig jaar of zo een hele presentatie geweest over wat er moet komen tot en met 2040. Als dat zo is, dan zijn wij ook tevreden met de toezegging dat we bij de bespreking van dat document het ook over financiële kaders kunnen hebben en over waar we investeren in voorzieningen in de stad in brede zin. Zodat we niet iedere keer iets met elkaar bespreken, maar het echt structureren kunnen zien. Een voorstel, een voorbeeld noem ik, het CDA komt nu met een voorstel voor investering in huiskamers, wat wij overigens een charmant voorstel vinden. We zullen daar ook voorstemmen. Maar het is wel één van de honderd ideeën die we met elkaar kunnen bedenken en we willen het daar gewoon graag over hebben. Als het zo is dat er een stuk komt over die voorzieningen gerelateerd aan het eerdere onderzoek wat we hebben gedaan, zou de wethouder dat kunnen aangeven en zouden we het dan ook over financiële kaders kunnen hebben? Als dat zo is, dan kunnen we de motie aanhouden. Bij de motie over 30, 50 hadden we een misverstand, dat gebeurde ook heel even net in de bespreking. Het gaat ons niet zozeer over een onderzoek. We roepen vooral op dat als het college van 50-, 30-hoofdwegen niet aan gaat pakken, dat er juist goede veilige alternatieven komen. We geven eigenlijk aan, voor ons hoeft het ook niet per se 30 te zijn, als het maar veilig is. We wijzen de wethouder er natuurlijk wel op dat als het echt een wijziging van de Mobiliteitsstrategie betreft, dat we dan sowieso met de raad in gesprek komen erover, want dat is een vastgesteld raadsstuk. Voor nu hebben we in ieder geval de motietekst aangepast om de verwarring over dat onderzoek te voorkomen en dan hoop ik dat het voor iedereen duidelijk is. Dat over onze eigen moties, voorzitter. Ik heb nog over twee moties vragen aan andere fracties. Allereerst de motie over de pumptrack van Rijswijks Belang. Wij hadden al heel even contact gehad, want wij vinden het eigenlijk een heel charmant initiatief. Past volgens mij ook heel lang, er ligt al heel lang een motie en een vraag. Volgens mij ooit vanuit Wij. Rijswijk over iets voor jongeren in RijswijkBuiten. Dit lijkt mij een mooi voorstel, alleen er wordt nog niet expliciet gezegd waar dan die drie mogelijke locaties zijn. En wij willen ons ervan vergewissen dat dat niet een locatie is in het park. Nu staat er in het coalitieakkoord dat er niet gebouwd wordt in het park. We hopen ook dat u kunt beamen dat dat niet even drie plekken is, want als dat zo is dan kunnen we gewoon voorstemmen. Maar wij willen niet die locatie in het Willeminapark, dat willen we gewoon heel graag groen houden. Misschien weet u dat niet en dan vragen wij dat aan de wethouder.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart, mevrouw Koegler wil u interromperen.

Mevrouw Koegler Böhm: Of beantwoorden.

De voorzitter: Verduidelijken van ...

Mevrouw Koegler Böhm: Ik heb nog genoeg interrupties, deze kan ik daar wel aan besteden. Maar ik ben voor u aan de beurt, ik kom hierna niet meer aan de beurt. De locatie laat ik verder aan de wethouder, samen met de ambtenaren. Het is wel zo dat er drie locaties op het oog zijn waarvan momenteel onderzoek naar loopt, maar dat onderzoek is nog verkennend en er wordt afgewogen wat dan het beste zou kunnen. Bijvoorbeeld Parkrijk, daar is nog een gebiedsontwikkeling waar eventueel plek is. Maar een van de plekken is ook in het Wilheminapark, naast het barbecueveld. Maar als Rijswijks Belang en ook indienende partij wil ik niet per se de locatie bepalen. Ik heb ook nog wel naar het Oude Zwethpad gekeken. Dat is geen alternatief. Ik weet inderdaad dat er nog een motie ligt van Wij. ook met Rijswijks Belang ingediend destijds, maar dat is geen optie. Er liggen drie locaties waarvan het Wilheminapark er ook een is. Maar er is nog geen keuze.

De voorzitter: Dank u wel voor deze informatie, mevrouw Koegler.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel. Dan vervolg ik mijn vraag aan de wethouder die erover gaat. Want kan de wethouder ons dan beloven dat conform het coalitieakkoord er niet gebouwd gaat worden in het park, ook niet voor een pumptrack? Dat maakt wel uit of dat wij voor of tegen dit verder ontzettend charmante initiatief, want we zouden het ook heel graag willen, maar niet in het park. Dan had ik nog aangekondigd dat we vragen hadden bij de motie behorende bij de egalisereserve van de VVD. Deze motie doet namelijk een voorstel om dat geld te spenderen aan het verlagen van de kosten voor het afhalen van grofvuil thuis. En op zich zijn wij daar niet op tegen. Sterker nog, in die tijd heeft ook D66 best getwijfeld om het tarief te verhogen. Dat waren moeilijke gesprekken met bezuinigingen. Alleen we vragen ons wel af of het slim is om dat nu direct dit jaar te besluiten? Ik heb eerder begrepen dat de wethouder die gaat over afval ook eigenlijk wil kijken of die nieuwe dingen kan doen op ontwikkeling. We weten dat er ook nog allerlei tarieven van Rijkswegen komen. Als we nu gaan communiceren naar bewoners dat één tarief gaat verlagen en je moet volgend jaar dan weer allerlei andere communicatie de deur uit doen. We kunnen met zijn allen nog herinneren hoe communicatie over afval ging. Ons voorstel zou eigenlijk zijn, moeten we niet even een jaartje wachten, kijken wat de wethouder aan plannen maakt en dan volgend jaar beslissen wat we met het tarief doen van het ophalen van grofvuil aan huis. Het zit niet zozeer een hele politieke keus in het wel of niet verlagen van dat tarief, maar wel het momentum waarop we dat doen voor de communicatie. Dat is eigenlijk een vraag aan de VVD, maar ik zou het ook waarderen als de wethouder die gaat over afval daar een appreciatie aan kan geven. Dat maakt in ieder geval voor ons uit in de stemming. Ik had al even gezegd over dat we de motie van het CDA van de huiskamers voor eenzaamheid ook zeer waarderen, maar dat het inderdaad precies een voorbeeld is waarom wij met elkaar willen spreken over investeren in de stad in voorzieningen. Want het gaat ons niet alleen over, zoals de wethouder zei, nieuwe wijken, maar juist ook de bestaande wijken waar we moeten kijken wat erbij moet. Tot slot, voorzitter, ik ga het nog redden, over veiligheid. De veelgenoemde basis op orde, nog twee punten van onze kant en hopelijk misschien ook wel wat dingen voor de burgemeester. Goed dat er actie komt op preventie van geweld, de aanpak van femicide verdergaat en onveilige plekken worden aangepakt. We gaan er daarbij van uit dat het college uitvoering geeft aan de motie over veiligheid voor jonge vrouwen en de laatste inzichten met betrekking tot verlichting, mogen we dan van uitgaan. Veiligheid, ander onderwerp, is ook weerbaar zijn voor bijvoorbeeld uitvallen van stroom of grote calamiteit. Het kan helpen weten wat te doen en op je burens kunnen bouwen. Er zijn door partijen al vragen gesteld en daar wordt aan gewerkt, maar kan het college aangeven of er al concrete informatie is en of er acties aankomen? Voorzitter, we horen graag de antwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Dan gaan we door naar de fractie van Wij. Rijswijk. Geef ik het woord aan mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dank aan het college voor de beantwoording en dank aan alle collega's in de raad voor het debat wat we vandaag hebben. Het gaat heel prima en ordentelijk, mag gezegd worden. Wat vandaag opnieuw duidelijk werd, is dat we allemaal eigenlijk hetzelfde willen. Een Rijswijk waar het prettig wonen, werken en opgroeien is. Inderdaad, soms verschillen we van mening over de route, maar door met zijn allen in gesprek te blijven, komen we denk ik verder. Alles in het coalitieakkoord is denk ik helder en duidelijk. We zien slechts ruimte voor één extra aanvulling vanuit onze kant. Dat is de motie over jeugdparticipatie. Deze dienen we dan ook graag in met brede steun vanuit de gehele raad. Uiteraard tekenen wij ook mee met een aantal andere moties die zeer zeker op onze steun kunnen rekenen. Zoals de mantelzorgpluim. Vanuit onze achterban hebben wij heel veel mantelzorgers, dit kunnen wij zeker toejuichen. De Rijswijk Run, sport is belangrijk, het verbindt. Iets wat we absoluut positief zien. De lagere grofvuillasten vanuit de VVD. Lagere lasten voor onze inwoners is natuurlijk altijd een prima iets. De pumptrack. Ik denk ook dat dat iets is wat onze jeugd zeer zeker veel van gaat gebruikmaken, waardoor wij weer een stukje mooier worden. Het warm welkom voor de ondernemers waarin we mee zullen tekenen. Ondernemers moeten we koesteren, is denk ik de ruggengraad van onze Rijswijkse samenleving. Voegen veel toe, die moeten we absoluut een warm hart toe blijven dragen. Hittelocaties. Met steeds warmere zomers is het denk ik heel verstandig om daar vroegtijdig alvast mee aan de gang te blijven gaan. Eenzaamheid. De motie van eenzaamheid, wie kan er eigenlijk op tegen zijn? De beschermende factoren kind en omgeving, die zullen we ook meestemmen. De motie betreffende de ruilwinkels, uiteraard zullen wij die ook steunen. Dat zijn initiatieven waar wij al heel lang een warm hart ook voor hebben. Voor ons is dat eigenlijk heel logisch. Om nog even terug te komen op onze eigen motie. We vragen veel jongeren vaak wat ze vinden van hun buurt, hun school of hun toekomst? Dan moeten we ook bereid zijn om echt naar hun ideeën te luisteren. Niet één keer, maar structureel. Niet omdat het moet, maar omdat hun ideeën onze gemeente beter maken en dat ook op de wijze zoals ze dat zelf graag zouden willen. Het is fijn om te zien dat deze motie dan ook op veel brede steun kan rekenen. Dat laat zien dat we echt over partijgrenzen heen kunnen kijken, kunnen samenwerken als het gaat om onderwerpen die er echt toe doen. Voorzitter, Rijswijk maken we niet vanuit deze raadzaal alleen, dat doen we samen met onze inwoners en daar horen vanzelfsprekend onze jongeren ook bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Ook ruim binnen de spreektijd. Dan ga ik door naar de Rijswijkse VVD en geef ik het woord aan mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Voorzitter, ik ga mij niet wagen aan Japanse uitspraken. Ik hou het maar eventjes bij het Nederlands. Voorzitter, het is positief dat u, voorzitter, aan het einde van de eerste termijn nog aangaf dat u zeker oog heeft voor veiligheid. Ook de Veiligheidsmonitor, dat vinden wij zeer positief als partij die staat voor de veiligheid en met een coalitieakkoord waar wij zeer veel gaan investeren in veiligheid. Het is ook goed om te horen dat wij ruimte voor ondernemers gaan creëren met het positieve antwoord van wethouder Weterings over onze motie eilandterrassen. Het is heel goed om te horen dat de gesprekken als positief worden ervaren. We kijken heel erg uit naar het resultaat wat gaat komen in het vierde kwartaal. De financiële basis is op dit moment in orde, zoals wij het kunnen zien. Het ziet er goed uit, maar we blijven wel kritisch en scherp over de eventuele risico's, zowel in de voorstellen die gaan komen als in de situatie die eventueel nog kan gaan ontstaan doordat er landelijk nog wat zaken gaan veranderen. Wij hopen, net als de wethouder financiën, dat ook het Rijk gaat doen wat het heeft beloofd rondom de jeugdzorg en daar ook geld op gaat bijleggen. De jeugdzorg benoemd hebbende, het is goed dat de wethouder ook daarover zijn zorgen heeft geuit over de kosten van de jeugdzorg. Het is ook heel fijn dat hij gaat proberen en zijn uiterste best gaat doen om vanuit ons als coalitie en zijn visie die kosten onder controle te houden. Daar wensen wij hem zeer veel succes mee. Zijn voorganger heeft dat ook naar alle man en macht gedaan met ook al effect. We kijken uit naar nog meer besparingen daarop. Voorzitter, wij willen het college vooral tijd, ruimte en vertrouwen geven

om met een mooie sluitende begroting te komen en met mooie plannen. Ik denk dat zij die ruimte ook verdienen, zeker met het mooie coalitieakkoord wat er op dit moment ligt. Zo werken we ook samen aan veiligheid, ruimte voor ondernemers, een gezellige stad en een financieel gezonde gemeente. Voorzitter, wij steunen de moties die wij steunen. Ik moest heel even twijfelen over de motie, ruilwinkels, door de toelichting van de heer Van Malsen met de iets wat antikapitalistische toelichting die hij daaraan gaf als een zeer kapitalistische liberaal. Maar het onderwerp is zo belangrijk en we staan er al onder, we blijven hem uiteraard gewoon steunen. D66 had nog een vraag over de motie over het verlagen van de eigen bijdrage. Ik snap op zich waar mevrouw Van de Waart vandaan komt. Tegelijkertijd probeer ik ook het burgerperspectief hierbij te betrekken. De burger die pakt gewoon zijn telefoon erbij als hij grofvuil heeft, die ziet een bedrag staan en die betaalt het bedrag. Als daar dan 12,50 staat dan denkt de burger, dan moet ik 12,50 betalen. Staat er 17,50 dan denkt die misschien, was het niet eerder lager, was het eerder hoger. Ik denk niet dat de burger heel erg let op het of het gebundeld is in één plan.

De voorzitter: Mijnheer Loof, ik zie dat mevrouw Van de Waart u wil interromperen.

De heer Loof: Ik zie het ook.

Mevrouw Van de Waart: Ik denk dat we elkaar kunnen vinden op dat burgerperspectief, voorzitter. Want dat was juist de hele reden waarom ik voorstelde om het een jaar te vertragen. Want ik denk namelijk dat de kans heel groot is door de grote veranderingen die ik verwacht, al is het van landelijk, ik heb begrepen dat de wethouder ook allerlei plannen op oog heeft, dat we dan het ene jaar het ene moeten communiceren en het andere jaar het andere en hoe goed is dat voor de bewoners? Uiteindelijk als het allemaal stabiel blijft, dan hadden we het nu kunnen veranderen. Maar als je het ene jaar het één moet communiceren, het andere jaar weer het ander, vind ik dat ook niet goed vanuit burgerperspectief. Volgens mij komen we vanuit dezelfde plek, laat ik het zo zeggen, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Loof. De volgende keer moet u naar de interruptietafel.

De heer Loof: Niet ik, maar mijn collega uiteraard. Wederom, ik snap uw punt. Tegelijkertijd is het natuurlijk ook de vraag, moet je heel actief gaan communiceren over het feit dat deze bijdrage naar beneden is gegaan? Want dat is natuurlijk wel de aanname die u daarbij doet. Kijk, ik neem aan dat er partijen zijn die dat wel gaan doen, maar de vraag is of het de gemeente is die dat moet gaan doen? Ik denk nogmaals, uiteindelijk ziet een inwoner gewoon op zijn telefoon dat bedrag staan en denkt die misschien, vorige keer was het hoger, mooie meevaller. Ik zou het zonde vinden als u om die reden zou zeggen om de motie niet te steunen. Want ik denk wel dat het, zeker gelet op alle wijzigingen, er zijn altijd wijzigingen. We zijn net weer 1 juli voorbij, zijn er ook weer allemaal wetten gewijzigd. Wijzigingen horen een beetje bij het leven. Ik zou u toch willen oproepen om de motie te steunen, ondanks deze ook wel begrijpende opmerking die u daarbij maakt.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Loof: Wij gaan er ook van uit dat ook u gewoon als liberale partij de belasting wil verlagen. Voorzitter, dat was eigenlijk mijn tweede termijn. Ik zag de heer Van 't Eind zijn pasje al pakken. Ik praat maar eventjes de tijd vol tot hij bij de interruptiemicrofoon is.

De voorzitter: Ik geef het woord aan mijnheer Van 't Eind voor een interruptie.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, het is niet heel ver lopen, dat scheelt. Voorzitter, de vraag die de heer Van Malsen stelde was natuurlijk bedoeld voor alle coalitiepartijen. Ik was eigenlijk vooral ook wel benieuwd de liberaal rechtsstatelijke partij de VVD aankijkt tegen het uitvoeren van een wet? Gaat de VVD nu wel of niet voor uitvoering van de Spreidingswet? Of krijgen we ook een ontwijkend verhaal a la Rijswijks Belang en Beter voor Rijswijk?

De voorzitter: Mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, om te beginnen ik hoop niet dat de heer Van 't Eind hiermee wil impliceren dat de partij Wij. niet rechtsstatelijk is, want u heeft deze vraag niet aan Wij. gesteld.

De heer Van 't Eind: Excuus, toen was ik het vergeten.

De voorzitter: Via de voorzitter.

De heer Van 't Eind: Maar toen hoorde ik u en ...

De voorzitter: Via de voorzitter. Mijnheer Loof, wilt u verdergaan?

De heer Loof: Helder. Voorzitter, volgens mij heeft de wethouder duidelijk aangegeven wat we gaan doen. Wachten we waar de wethouder mee komt. Wat ik vooral belangrijk vind is dat de wethouder heeft aangegeven dat die het niet tot het rood laat komen. Volgens mij hou je je absoluut niet aan de wet als je een aanwijzing niet zou opvolgen. Maar dat betekent niet, en ik heb het ook nog, het was mijn hoogleraar ooit, hoogleraar decentrale overheden Geerten Boogaard. Die heeft ook wel eens gezegd, het hoort ook bij het spel van macht en tegenmacht dat je vanuit de gemeente, zeker een gemeente die heel veel heeft gedaan, terwijl er gemeenten om ons heen zijn die heel weinig hebben gedaan, ook wat verzet laat tonen en laat zien wat er al is gedaan. Kritisch verzet, maar wel uiteindelijk gewoon die wet volgen. Volgens mij zegt de wethouder dat ook. Als het Rijk uiteindelijk komt met, jullie moeten gewoon echt wat doen, dan zullen wij daar absoluut niet op tegen zijn, want dan moet je je daar gewoon aan houden.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Loof.

De heer Loof: Dit was mijn termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dit was het. Dan gaan we door naar het CDA. Geef ik het woord aan mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Er zijn eigenlijk meer moties en amendementen dan ik spreektijd heb. Vandaar is mijn bijdrage soms een beetje beperkt, maar ik respecteer alle ingediende moties en amendementen. Als ik u niet noem, dan heeft dat alleen maar een praktische oorzaak. Ik wil u bedanken voor de prettige sfeer waarin dit debat plaatsvindt. Het CDA vindt dat eerst de basis op orde moet zijn. En dat de onderwerpen waar in het verleden terughoudendheid is betracht vanwege een slechte financiële situatie, op orde moeten komen. Zo hebben wij ook onder meer gekeken naar de moties en amendementen. Ik zal alleen de moties en amendementen noemen die wij hebben ingediend, dan wel waar wij in ieder geval voor gaan stemmen. De eerste motie die wij hebben ingediend is, beschermende factoren van kind en omgeving. Die heeft betrekking op de jeugdzorg en die motie handhaven wij. Dan vervolgens de motie, eenzaamheid tegengegaan. Ook die zullen wij handhaven, gelet ook op de inbreng van andere partijen. Dan ten slotte de motie, hittelocaties. Ook die gaan we handhaven. Voor wat betreft het aantal hittelocaties in Rijswijk,

verwijzen we nog naar www.rijswijk.nl/wat-te-doen-bij-warm-weer. Daar kunt u met eigen ogen zien hoe weinig verkoelingslocaties Rijswijk heeft. Dan met zeer veel genoeg steunen wij de Rijswijkse ruilwinkels. We vinden dat een heel goed initiatief, met dien verstande dat wij dit soort voorzieningen daarvan vinden dat het in principe niet helpt om mensen uit hun situatie te krijgen. Dat er wel aanvullend beleid moet zijn om mensen te laten participeren. De volgende motie is van Wij., laat jongeren participeren zoals zij het prettig vinden. Die motie zullen wij ook zeker steunen. Waarbij wij het woord prettig, daar hebben wij wel allerlei beelden bij, zoals met een ijsje, enzovoort. Er zijn misschien nog wel andere mogelijkheden. Dan de motie, versnellen realisatie huizen voor senioren in Rijswijk. Wij steunen het verzoek van D66 en wij vragen ook de wethouder om meer informatie bij voorkeur in een RIB? Dan hebben we nog, even kijken, een warm welkom voor ondernemers. Vinden wij ook een heel goed idee, ondernemers zijn belangrijk voor Rijswijk. Het onderzoek naar een pumptrack in RijswijkBuiten, daar werden wij eigenlijk heel erg enthousiast over. Ik ga zelf ook die pumptrack dan doen als het mag. Ik moet u ook nog vertellen, anekdotisch, als dat mag, mevrouw Koegler.

De voorzitter: Dat mag hoor.

Mevrouw Van Schie: Dat mevrouw Koegler heeft al gezegd, dat is een goed idee, want je hebt ook al een helm. Ik hoop dat die snel klaar is. Verder hebben we nog de drie of het amendement en twee moties van de VVD, die zullen wij ook steunen. Ten slotte wil ik nog graag tegen mevrouw Van de Waart zeggen dat wij het ook een heel goed idee vinden dat naast voorzieningen voor eenzaamheid er een brede set aan voorzieningen zijn. Uw opvatting daarover ondersteunen wij ook. Dat was mijn tweede termijn. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan ga ik door naar de fractie van Forum voor Democratie. Geef ik het woord aan mijnheer Van Essen.

De heer Van Essen: Dank u wel, voorzitter. Onze motie om de Spreidingswet niet uit te voeren en geen nieuw azc te openen werd ontraden. Ik vraag me een beetje af waarom? Kan de wethouder niet gewoon zeggen, nee, we doen het niet. Het is klaar, we vangen geen asielzoekers meer op. We staan gewoon voor Rijswijkers, onze eigen mensen. Niet voor vreemdelingen. Zeg dat nu gewoon een keer in plaats van, maar we houden nog de deur een beetje open, we gaan niet tot rood. Ga wel tot rood. Dat zou ik de wethouder willen meegeven. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Nog eventjes terugkomen op de reactie van de wethouder in de eerste termijn met betrekking tot onze motie voor het STOMP-principe. We hebben het nog even nagekeken en ook op de website van de gemeente Rijswijk en ook in de Mobiliteitsstrategie staat heel duidelijk hoe dit wordt uitgevoerd en welke invulling daaraan wordt gegeven. Als de wethouder zoiets heeft van, wij geven daar een andere invulling aan, dan is dat natuurlijk hartstikke fijn. Maar wat let jullie dan om te zeggen, we stoppen inderdaad met het STOMP-principe? It makes no sense in mijn ogen. We willen deze motie daarom ook gewoon in stemming brengen. Het is voor ons namelijk heel erg belangrijk dat het nieuwe college behalve door te zeggen in hun coalitieakkoord, we doen wat meer voor de auto, hiermee ook echt laat zien dat zij meer doen voor de auto. Want het is voor ons nu echt nog niet daadkrachtig genoeg. Avalex grofvuil. Wij hebben natuurlijk een motie ingediend om de betaling voor het grofvuil helemaal af te schaffen. Daar staan wij ook nog steeds vierkant achter. We vinden ook niet, de vervuiler betaalt. Want laten we wel wezen, op het moment dat je zoveel afvalstoffenheffing betaalt als wij, betaal je al als vervuiler en iedereen vervuilt. Dit

wordt eigenlijk een soort van extra belasting. Zie je het als belasting op iets wat je erft van je ouders, geld wat je erft van je ouders. Dat is natuurlijk ook belachelijk, ook daar is namelijk al belasting over betaald. Ook deze motie zullen wij daarom gewoon in stemming brengen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Loof u wil interromperen. Mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, ik hoorde mevrouw Fischer zeggen, iedereen vervuilt. Maar mevrouw Fischer is het toch met mij eens dat het gaat hier om de eigen bijdrage voor het laten ophalen van grofvuil. Dan vervuilt je toch alleen als je ook daadwerkelijk grofvuil hebt om het te laten ophalen? Ik heb het nog nooit laten ophalen, maar ik zie het wel bij de burens constant. Ik vervuilt op dat moment niet. Degene die het wel doet, moeten dat dan betalen. Die mogen met onze motie zelfs wat minder betalen. Meteen de tweede vraag daarin, steunt u onze motie overigens dan wel?

De voorzitter: Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer: Dank u wel. Daar heeft u natuurlijk inderdaad wel een punt. Maar we hebben heel erg lang ook niet betaald voor het ophalen van het grofvuil. Dat was ook nooit een issue. Wat we nu natuurlijk ook zien, is dat de wijken achteruitgaan op het moment dat er grofvuil overal een beetje wordt gedumpt. Als ik bij mij in de wijk bijvoorbeeld kijk, zie ik dat regelmatig grofvuil gewoon naast de containers wordt gezet, omdat mensen helemaal niet willen betalen. Om uw vraag te beantwoorden of we uw motie zullen steunen? Ja, die zullen wij steunen, want iets is beter dan niets. Maar tegelijkertijd vinden wij nog steeds, het afschaffen is nog altijd beter dan enkel lasten verminderen.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Fischer: Om terug te komen op de motie over Avalax en geen strafmaatregelen. U zult begrijpen dat ik de uitleg van de wethouder in eerste termijn echt benedenmaats vond. Avalax heeft veel meer in haar koker dan wat zij nu laat zien om te kijken van, wat kunnen wij aan de achterkant doen? Wat kunnen wij als heel Avalax en misschien ook wel met alle andere Avalax-gemeenten doen om het afval verwerken, het restafval verwerken beter te maken, de kosten beter te beheersen? Om ervoor te zorgen dat het niet alles maar duurder wordt voor ons. Ik vind een tariefprikkel en dan zeggen van, dat is ook een manier om mensen bewuster te laten worden, dat is gewoon sturing van gedrag. Ik vind het heel bijzonder dat juist deze wethouder daarmee komt, omdat ik echt dacht dat hij daartegen was. Maar ook deze motie zullen wij dan nog aanhouden. Onze motie, Rijswijk neutraal, daarentegen ...

De voorzitter: Wilt u hem intrekken? Want aanhouden doen we niet.

Mevrouw Fischer: Indienen.

De voorzitter: Intrekken? Indienen?

Mevrouw Fischer: Ik wil hem indienen.

De voorzitter: U houdt hem ... Prima.

Mevrouw Fischer: Onze motie, Rijswijk neutraal, daarentegen wil ik voor nu wel intrekken. Die hou ik nog even onder de pet. We kijken een beetje hoe het nieuwe college omgaat met het nieuwe beleid daarop. Dit op basis van gesprekken die ik in de rust heb gevoerd. We kijken het aan. Dank u wel.

De voorzitter: De motie, Rijswijk neutraal voor iedereen, die wordt ingetrokken? Helder. Prima, dan zijn we ... De andere? De Beatrixlaan motie? Mijnheer Van Essen.

De heer Van Essen: Die dienen we gewoon in hoor.

De voorzitter: Die wordt in stemming gebracht.

De heer Van Essen: Zeker.

De voorzitter: En de flitspalen?

De heer Van Essen: Ook, absoluut.

De voorzitter: Dan hebben we onze administratie rond. Dan zijn we aan het einde van de eerste ... Mijnheer El Majjaoui natuurlijk van de fractie DENK-PGenR. Maar u heeft, u gaf aan dat u vanwege gezondheidsredenen wat moeite heeft met uw stem. Ik geef u het woord.

De heer El Majjaoui: Ik was stiekem blij dat ik niet hoeft te praten, want ik heb last van mijn stem.

De voorzitter: Maar als u echt niet kunt, dan moet u dat ook aangeven hoor. Uiteraard.

De heer El Majjaoui: Ik maak de tweede termijn af, voorzitter. Allereerst dank het college voor de beantwoording. In het bijzonder de wethouders die vooral de twee moties die ik had ingediend samen met andere partijen. Voor wat betreft de motie discriminatietoets toepassen, ik ben blij te horen dat de wethouder in kwestie heeft aangegeven dat zij voortvarend door zullen gaan met dit thema. De vraag is, kunt u de toezegging nogmaals bevestigen dat u hier uitgebreid mee doorgaat? De tweede toezegging dat u met cijfers komt in het najaar, in dit geval het begrotingsdebat, zullen wij deze cijfers tegemoet willen komen. Kunt u nogmaals deze twee toezeggingen bevestigen? Voor wat betreft de motie, borg de begeleiding van statushouders, daar zijn we ook verheugd te horen van de wethouder dat hij hiermee doorgaat, omdat het een wettelijke taak is. Ik zou niet anders verwachten van een wethouder die zich aan de wet houdt om deze taak ook succesvol uit te voeren. Want als je daarmee stopt, dan is dat toch een soort van kapitaalvernietiging in deze krappe arbeidsmarkt. Daarvoor zijn we ook bang dat dit thema ondergesneeuwd zou worden door bezuinigingen. Kunt u nogmaals bevestigen dat u met dit thema een wettelijke taak, in uw woorden, daarmee doorgaat? Tot zover de reactie op de eerste termijn. Om mijn tweede termijn te vervolgen. Voorzitter, een groeiende stad vraagt om vooruitdenken. Niet alleen in stenen en gebouwen, maar vooral in mensen. Daarom is onze fractie medeondertekenaar van drie moties die investeren in de toekomst van Rijswijk. Allereerst de motie seniorenhuisvesting. Het aantal ouderen in onze stad neemt de komende jaren sterk toe door vergrijzing. Veel senioren willen graag in een vertrouwde omgeving, dan wel wijk blijven wonen. Dichtbij familie, vrienden, voorzieningen. Maar geschikte woningen zijn helaas schaars. Daardoor blijven ouderen noodgedwongen in hun woning blijven wonen die helaas niet aansluiten bij hun behoeftes, terwijl gezinnen en starters mogelijk moeilijk een passende woning kunnen vinden. Met deze motie vragen wij het college om tempo te maken met de realisatie van seniorenwoningen, knelpunten actief weg te nemen en de raad regelmatig te informeren over de voortgang. Want investeren in seniorenhuisvesting betekent ook investeren in de doorstroming van de woningmarkt voor alle generaties. Onze tweede investering richt zich op de generatie van de toekomst, onze jongeren en studenten. Rijswijk groeit en trekt steeds meer jonge inwoners aan, maar een aantrekkelijke stad bestaat uit meer dan alleen woningen. Jongeren hebben behoefte aan ontmoetingsplekken, sportvoorzieningen, studieplekken en activiteiten die aansluiten bij hun leefwereld.

Daarom is onze fractie medeondertekenaar van de motie, levendige stad voor jongeren en studenten en jongerenparticipatie. Want als we beleid maken voor jongeren, moeten we dat niet alleen voor hen doen, maar vooral met hen. Wie weet immers beter wat jongeren nodig hebben dan jongeren zelf? Door jongeren daadwerkelijk een stem en invloed te geven, bouwen we aan een stad waarin zij zich gehoord voelen, betrokken blijven en hun toekomst zien. Voorzitter, de derde motie, geld uit Den Haag benutten voor Rijswijkse wijken en voorzieningen. Verbindt de groei van onze stad en leefbaarheid van onze buurten. Rijswijk ontvangt de komende jaren miljoenen euro's van het Rijk via de Realisatiestimulans. Deze middelen zijn bedoeld om de gevolgen van groei op te vangen. Meer woningen betekent immers ook meer druk op de groenvoorzieningen, onder andere speelplekken, wegen en andere voorzieningen in de openbare ruimte. Wat ons betreft mag dit geld niet onopgemerkt verdwijnen in de algemene middelen. Inwoners moeten kunnen zien waar deze investeringen terechtkomen en hoe zij bijdragen aan een prettige leefomgeving. Daarom vragen wij het college om de raad vroegtijdig te betrekken bij de besteding van deze middelen, zodat we gezamenlijk kunnen bepalen hoe deze investeringen het meest opleveren voor onze inwoners en onze wijken. Voorzitter, investeren in senioren, investeren in jongeren en investeren in onze wijken zijn geen losse onderwerpen, het zijn schakels van dezelfde keten. Een stad waarin ouderen prettig kunnen wonen, jongeren kansen krijgen en wijken leefbaar blijven, is een stad die klaar is voor de toekomst. Laten we daarom vandaag niet afwachten, maar vooruitkijken. Niet reageren op de problemen van morgen, maar vandaag investeren in oplossingen. Dit is voor wat betreft DENK-PGenR de kern van goed bestuur, bouw aan een Rijswijk dat groeit, verbindt en niemand achterlaat. Tot zover mijn tweede termijn, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui, voor uw bijdrage in de tweede termijn van uw raad. Ik wil even van u helder horen, de motie, borg de begeleiding van statushouders naar taal en werk, houdt u die in stand, brengt u die in stemming?

De heer El Majjaoui: Als de wethouder zijn toezegging kan bevestigen, dan hou ik hem aan.

De voorzitter: Dat geldt, de motie discriminatietoets toepassen en er jaarlijks over rapporteren?

De heer El Majjaoui: Evenals van de motie ...

De voorzitter: U wacht nog op een toezegging of een reactie van de wethouder in tweede termijn.

De heer El Majjaoui: Reactie van ...

De voorzitter: Er is nog een motie, oog voor de impact van boetes. Houdt u die in stand? Dat is samen met PRO Rijswijk ingediend.

De heer El Majjaoui: Die was ik eerlijk gezegd even vergeten. Die hou ik nog even aan. Bij het debat zal ik even hierop terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn gekomen. Dan geef ik, open ik de tweede termijn voor het college en geef ik het woord aan wethouder Van Damme. U mag daar blijven zitten.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank voor het woord en dank dat ik hier ook mag blijven zitten. Ik heb ook niet heel veel vragen meer gehoord in tweede termijn. Wat ik nog wel kan melden, is dat inmiddels de stukken ook zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Na deze vergadering kunnen ze in zevenmijlslarzen naar het provinciehuis om daar ingeleverd te worden, zodat ze daar nog eens even goed

kunnen kijken of we het allemaal goed hebben gedaan. Dat nog even. D66 over de motie veiligheid voorop. Er zit echt geen verschil van inzicht over of ook 50-kilometerwegen veilig moeten zijn. Het college vindt gewoon dat alle wegen voor alle verkeersdeelnemers, ook voor fietsers en voetgangers, veilig moet zijn. Daar zit geen verschil van inzicht in. U kondigde een gewijzigde motie aan. Ik heb hem nog niet gezien op zich. Maar waar ik in die motie in ieder geval qua constatering altijd wel moeite mee heb, is van, we stellen een strategie vast, dan wordt die verdedigd in de raad. U zegt, dit is de strategie die we vaststellen en impliciet zitten er allemaal richtingen in waarop maatregelen kunnen worden genomen. Maar een strategie vaststellen betekent niet dat je de maatregelen direct ook vaststelt. Die maatregelen stel je op een ander moment vast. Dat is altijd een beetje lastig in, stel je een kader vast en hoe stel je dan impliciet ook allerlei regels weer vast? Vind ik een ingewikkelde. Ik zie dat ...

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van 't Eind u wil interromperen. Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, toch een vraag daarover. Want we hebben een Mobiliteitsstrategie vastgesteld. Daar hebben we ook gewoon een kaart in vastgesteld waarin staat welke wegen afgeschaald worden naar 30 en welke niet. Het gaat mij even niet over, daar verschillen we misschien van mening over, dat wij dat verstandig vinden, dat wij die kaart al verstandig vinden. Maar dat is wel een vastgestelde kaart, ik vind het wel logisch dat als je dat gaat wijzigen, dat dat een beleidswijziging is. Dat je daarmee een kader wijzigt die de raad heeft vastgesteld en dat je daarmee een wijziging op de huidige Mobiliteitsstrategie aan de raad voorlegt.

De voorzitter: En uw vraag is?

De heer Van 't Eind: Is de wethouder het dan met mij eens?

De voorzitter: Wethouder Van Damme

De heer Van Damme: Voorzitter, dat ben ik niet met de heer Van 't Eind eens. U heeft de strategie vastgesteld. Het kaartje wat erin zat heeft u niet expliciet vastgesteld, is gewoon richtinggevend in de maatregelen die je gaat nemen. Als iedere strategie of kadernota op die manier zo letterlijk wordt geïnterpreteerd, dan ben je continu bezig met het aanpassen van kadernota 's en strategieën. Er is een strategie vastgesteld, die ging over de verkeersveiligheid en over mobiliteit, hoe u daar in de toekomst mee omgaat. Het pad daarnaartoe, dat kan wel eens gewijzigd worden. We hebben ook gezegd tijdens het vaststellen van die Mobiliteitsstrategie, althans zo is dat aan mij verteld, dat we met uitvoeringsplannen gaan werken. Ieder jaar komt er een uitvoeringsplan in de geest van de Mobiliteitsstrategie. Dat is de wijze waarop we hem uitvoeren.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, mijnheer Van 't Eind wil daarop reageren. Tweede interruptie.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, heel kort. De wethouder is het toch ook wel met mij eens dat, kijk, je kunt wel ellenlang, dat je ergens, je kunt heel breed rekken of niet. We hebben hier een discussie tussen precies en reukelijk. Ik vind wel dat als je een Mobiliteitsstrategie vaststelt met zo'n duidelijke kaart, dat je op dat moment als je daarvan afwijkt, dat dat een wijziging is, voorzitter. Maar daar verschillen wij van mening over.

De voorzitter: Ik ga het woord geven aan de mevrouw Woudstra die u ook wil interromperen.

Mevrouw Woudstra: Want dit triggert ons toch wel kennelijk. We hebben het heel graag over dezelfde verkeersveiligheid. We zien nu toch een andere interpretatie daarvan, terwijl we in de strategie daar ook hele

duidelijke dingen over hebben gezegd. Wat betreft het kaartje. Net we hebben het gehad over kaartjes bij parkeren, we hebben het gehad over kaartjes in allerlei verschillende stukken. Het kaartje is een integraal onderdeel van wat we vaststellen en is juridisch onderdeel van die strategie. Ik vind het heel gek als we voortaan bij elk kaartje, in elke visie en strategie moeten gaan vragen of dat wel of niet een onderdeel is? Als die aangepast wordt, willen we hem terugzien. Dat is ons kader, die hebben wij aangewezen.

De voorzitter: En uw vraag is?

Mevrouw Woudstra: Of de wethouder van plan is om voortaan bij elke strategie elk kaartje door de raad in twijfel te laten trekken?

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Ik denk dat het verstandig is, voorzitter, om bij de volgende strategieën gewoon geen kaartje meer toe te voegen. En eigenlijk zo min mogelijk met strategieën en visies te werken, maar gewoon concreet aan de slag te gaan. Want dat is hoe ik het zie. Dan kom ik toch nog even bij mevrouw Fischer van Forum voor Democratie over het STOMP-principe. Het is een principe en ik vind het afschaffen van een principe ook best ingewikkeld. Een maatregel kan je mee stoppen, maar een maatregel is niet hetzelfde als een principe. Een principe afschaffen vind ik gewoon echt complex. Dan kan het wel in een bepaald stuk weer staan zoals het er staat. In de laadpalenstrategie, mevrouw Fischer, heb ik het ook gezien die uit '23 stamt. Maar zoals ik het heb uitgelegd, is hoe we het nu hanteren. Dat is het uitgangspunt hoe we dat gaan toepassen. Dat even, een principe stoppen, ik vind dat heel lastig. Dat lijkt me onmogelijk. Ik blijf bij ontraden van die motie. Voorzitter, ik had verder geen vragen in tweede termijn. Ik geef hem snel door aan mijn college.

De voorzitter: Prima. Dan geef ik het woord aan wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik heb volgens mij twee vragen gehad in de tweede termijn. Om te beginnen aan de vraag van onze collega's van D66 over het voorzieningenniveau. Er komt een uitvoeringsstrategie en die is het tweede halfjaar van dit jaar klaar. Nu durf ik niet te zeggen of dat dan gelijk na de zomer is, dat denk ik namelijk niet. Maar zullen we met elkaar afspreken dat in ieder geval voor de kerst iets bij de raad ligt. Ik ben zelf namelijk ook heel benieuwd naar die uitvoeringsstrategie, want daar zijn we al een behoorlijke tijd mee bezig. Voorzitter, dat gezegd hebbende heb ik nog een ander ... Ik heb een interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart. Rustig hoor. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Het voelt toch een beetje raar om verder weg van iemand te lopen om een vraag te stellen. Maar ik had een aanvullende vraag gesteld al en dat is namelijk, kunnen we het dan bij de bespreking van die voorzieningen ook over het financiële aspect hebben? Want dat is eigenlijk waar ik naar op zoek ben en wat volgens mij ook gesteund werd door het CDA. Als we het hebben over die voorzieningen, ook over die financiële kaders, een inschatting van wat het kost en wat er nodig is, ook in tijdsplanning in de stad? Dat is eigenlijk waar ik naar op zoek ben. Als u zegt, dat ga ik voor u regelen, zit ik al heel anders in de wedstrijd. Zullen we dat zo zeggen.

De voorzitter: Heldere vraag aan de wethouder. Wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Mag ik dat zeggen, voorzitter, dat gaan we regelen. Want daar gaat het ook over, het gaat over een heleboel geld vrees ik. Maar daar spreek ik u dan later het jaar over, want ik heb nu nog geen idee. Maar dat is zeker waar we het over moeten hebben. Want als we het voorzieningenniveau willen uitbreiden of opkrikken of hoe je het dan ook wil noemen, dan is daar geld voor nodig strakjes. Ja, dat gaan we regelen, voorzitter.

Mevrouw Van de Waart: Ik hoop niet dat het als interruptie telt, maar ik wilde gewoon even dank je wel zeggen, voorzitter.

De voorzitter: Via de voorzitter.

Mevrouw Van de Waart: Ik wilde gewoon even dank je wel zeggen, voorzitter.

De voorzitter: Dat mag.

Mevrouw Bentvelzen: De tweede vraag kwam volgens mij ook bij collega's van D66 vandaan, om twee keer per jaar de raad te informeren omtrent seniorenwoningen. Nu heb ik meegekregen intern dat het zou kunnen bij de bespreking van het stadsasberaad. Die vindt twee keer per jaar plaats, dat kan. Alleen wil ik dan wel graag met jullie afspreken dat jullie mij niet met mijn keel in de kapstok hangen als ik niet zo per se twee keer per jaar nieuws te vertellen heb. Want ik zou mij zomaar kunnen voorstellen, en dat weet denk ik eenieder hier aan deze tafel wel, plannen kunnen nog wel eens een tijdje duren. Dat ik niet twee keer per jaar nieuw nieuws heb en misschien het ene jaar wel en het andere jaar niet. Maar ik ga daar mijn best voor doen en als ik nieuws heb, dan wil ik met u afspreken dat ik dat bij het stadsasberaad aan u meldt. Dan zal het twee keer per jaar zijn. Als ik maar één van die twee keer wat te melden heb, dan kan ik niet iets verzinnen. Voorzitter, de moties had ik al voorzien van informatie van mijn zijde. Daar wil ik het graag bij laten voor de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan geef ik het woord aan wethouder Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ook raad dank voor de tweede termijn. Laat ik starten om even terug te gaan naar het waterspektakel. Ik wil nog even laten uitzoeken. In januari '26 is een haalbaarheidsonderzoek toegestuurd aan de raad over het realiseren van een waterspektakel in het Wilhelminapark. Daarbij hebben we gekeken naar een waterspektakel naar het model van Capelle aan de IJssel. Een vergelijkbaar spektakel vergt een forse investering en vond het vorige college te duur. In april heeft Beter voor Rijswijk opnieuw schriftelijke vragen gesteld naar wat er wel mogelijk is. Er is toen toegezegd te onderzoeken of er een goedkopere variant, een waterspeeltuin was ook in Vlaardingse aangelegd, of dat mogelijk is? Vanaf daar wil ik hem eigenlijk oppakken. En aan mevrouw Prenger een toezegging doen van Beter voor Rijswijk om dit te onderzoeken en uit te voeren om te kijken of deze variant in bijvoorbeeld Wilhelminapark of eventueel elders in Rijswijk te realiseren is. Mocht de aansturing positief zijn, hier budget voor op te nemen in de komende begrotingscyclus. Ik zie een interruptie, voorzitter.

De voorzitter: Wilt u naar de interruptietafel lopen, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Zeker. Dank u wel, voorzitter. Ik wil alleen eigenlijk de wethouder beantwoorden en zeker beantwoorden dat die toch nog alles na heeft gekeken en hierop terugkomt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Wethouder Weterings, wilt u verdergaan met uw tweede termijn?

De heer Weterings: Zeker. Met alle liefde, voorzitter. Voorzitter, de aanpassing motie van de pumptrack. Dank daarvoor. In deze volgorde moet die goed uitvoerbaar zijn. Voorzitter, kijk ik even verder. Er waren vragen van D66 omtrent het coalitieakkoord, dat erin staat dat er niet in parken gebouwd gaat worden. Dan kan ik wel heel kinderachtig zeggen, een pumptrack is geen bouwwerk. We hebben daar ook speeltuinen en schommels, die moeten ook een keer vervangen worden. Mag ik die niet vervangen? Er moet ten alle tijden ruimte zijn, maar is dat niet voor bouwwerken. Dat staat gewoon in het coalitieakkoord, we gaan er geen bouwwerken doen. Die kan ik u toezeggen.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Woudstra wil interrumperen.

De heer Weterings: Mevrouw Woudstra.

De voorzitter: Een tweede interruptie.

Mevrouw Woudstra: Dank. Ik weet niet of die het doet? Hij doet het. Dank u wel. Dank voor het antwoord. We zouden dat graag nog wel uitgezocht hebben, want zover wij weten, zodra je beton gaat storten, spreken we over bouwwerken. Dat haal je ook niet zomaar weg. Zeker als ze ook de pumptrack, zoals in sommige steden, een heel aantal meters, tientallen meters hoog wordt. Zoals wij het zien is dat wel degelijk een bouwwerk en we houden de parken groen. Een schommel staat in het groen of kan in het groen gezet worden. We hebben ook gezegd dat het natuur is. We zouden graag op schrift de uitleg daar nog wel bij willen krijgen, dan kunnen we daar later nog eens op terugkomen.

De voorzitter: Wethouder Weterings.

De heer Weterings: Ik heb de vraag gehoord, voorzitter, van mevrouw Woudstra. We onderzoeken nog de locaties. Zodra we locaties hebben, komen we terug naar uw raad. Prima. Voorzitter, dan ga ik nog even kijken waar ik was gebleven. Meerdere sheets gelukkig. Even kijken hoor, dan ben ik gekomen nog even bij de vragen van mevrouw Fischer van Forum over toch wel de prijs die mensen betalen voor het ophalen van het grofvuil. Ze dumpen het daar, omdat het niet gratis is. Ik wil mevrouw uitnodigen om een rondje Den Haag met mij te rijden wanneer ze maar wil. Daar is het gratis en daar staat het ook vol. Het is puur gedrag van mensen. Dat gedrag moet je aanpakken en daar zijn we keihard mee bezig met handhavingsbeleid. Dat wilde ik nog even meegeven. Dan, voorzitter, nog even heel kort eigenlijk hetzelfde verhaal over de bruikbare grondstoffen. Ik heb proberen uit te leggen dat het verbranden van vuil kost gewoon heel veel geld. Er komt straks een CO₂-heffing aan, er komt verbrandingsbelasting landelijk komt eraan. Als je bruikbare materialen hebt, die kan je eruit halen, daar krijg je geld voor. Vroeger als kleine jongen ging ik ook kranten ophalen bij mensen, kreeg ik geld voor. Zijn bruikbare grondstoffen en dat vermindert dan wel de kosten die je maakt. Wil je blijven storten zonder te scheiden, dan ga je er meer voor betalen, want je haalt de grondstoffen er niet uit. Dat wilde ik nog eventjes melden. Dat is eigenlijk aan de persoon zelf wat die ermee gaat doen. En dan, voorzitter, had ik volgens mij als ik verder kijk geen vragen meer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. Dan geef ik het woord aan wethouder Finke.

De heer Finke: Dank u wel, voorzitter. Ik wil alleen nog even iets zeggen over de moties. Bij het hitteplan werden er wat zaken bijgehaald die ik denk niet onder het hitteplan vallen. Het hitteplan treedt natuurlijk in

werking bij, dan ben ik het woord kwijt, voor als het vijf dagen boven de 30 of drie dagen boven de 30 graden is. Een hittegolf. Dank u wel. Ik krijg het warm. De zaken die te maken hebben met 42 uur stroomuitval, wat hoort bij weerbaarheid of zaken die te maken hebben met hittestress, die hoort bij klimaatadaptatie, die komen in het hitteplan niet terug. Dat wil ik wel even gezegd hebben. Tegelijkertijd een ruimere inventarisatie van waar mensen terechtkunnen tijdens een hittegolf, dat moet in dit plan absoluut terug gaan komen. Over vaperen in groep 7, 8, om het maar zo te zeggen, daar heb ik al iets over gezegd. Dat ik ga proberen, of nee, niet ga proberen. Ik ga kijken of het plan of het aanbod wat de GGD op dit moment heeft voldoende aansluit bij? Ik hoop dat ik daarmee beide indieners voldoende heb toegezegd om iets met de motie te doen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van Malsen u wil interromperen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen wat hij van plan is om te gaan doen. Wat ons betreft is dat een mooi begin. Maar mijn vraag voor een toezegging was toch wel wat concreter. Namelijk, is de wethouder bereid om de dicta van beide moties uit te voeren? Daar is dit onderdeel van, maar we vragen om ietsje meer.

De voorzitter: Wethouder Finke.

De heer Finke: Ik heb aangegeven wat ik eraan zou willen doen.

De voorzitter: Ik zie dat ook mevrouw Prenger u wil interromperen. Ook op dit punt?

Mevrouw Prenger: Jazeker, want de andere motie was van ons. Wij willen de wethouder bedanken voor de beantwoording. Voor ons is dit voldoende en zullen de motie niet indienen. We wachten gewoon af waar de wethouder mee komt.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Malsen, wilt u een tweede interruptie op dit punt?

De heer Van Malsen: Graag. Ik zou dan graag wel even willen concluderen dat ik de conclusie van mevrouw Prenger in ieder geval niet deel. En het volgens mij goed is om, want dat is ons nog steeds niet gelukt, elkaar even op te zoeken tijdens de schorsing. Want zoals ik hem gehoord heb, is wat de wethouder zegt absoluut geen toezegging die aansluit bij het uitvoeren van een van beide moties.

De voorzitter: Wethouder Finke, wilt u daarop reageren of gaat u verder?

De heer Finke: Er zat geen vraag meer in.

De voorzitter: Prima.

De heer Finke: Ik heb mijn mededeling gegeven. Als het gaat over eenzaamheid, zou ik aan de CDA-fractie willen laten weten dat als het gaat over het accommodatiedeel waar u naar vraagt, om dat ook te betrekken bij hetgeen wethouder Bentvelzen daar net over meegaf. Als het gaat over het activiteitsdeel, daar heb ik de vorige keer iets over gezegd over dat we daarmee voortgaan. Zo zou ik met de motie om willen gaan. Bij jongerenparticipatie zou ik bijna nog weinig durven te zeggen, want volgens mij wordt die breed gedragen door de raad. Kom maar op, ik ga ermee aan de slag. Over de discriminatietoets waar DENK nog een toezegging vroeg twee zaken. Ik heb u meegegeven in eerste instantie dat de discriminatietoets door een deel van onze organisatie na de zomer geïmplementeerd of gehanteerd gaat worden en dat ik u daarover

informeer. Ik heb u gezegd dat de gegevens die wij hebben over discriminatie een plek gaan krijgen in de P&C-cyclus. Dat voor dat onderdeel. Dan ben ik er volgens mij doorheen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Ik kijk even naar mijnheer El Majjaoui. Dat betekent, die motie discriminatietoets houdt u die? Die trekt u in?

De heer El Majjaoui: Ik ben tevreden met de toezegging en ik hou deze motie aan.

De voorzitter: En de statushouders, motie ... Dat komt na een antwoord van wethouder Peters. Ik geef het woord aan wethouder Peters.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een aantal vragen. De eerste was toch nog een verduidelijking richting D66 over de motie realistisch begroten. Dat doet mij dan denken aan een Rabobank met van die verschillende potjes op de ... Dan zeggen we, we willen wat verder op vakantie, dan moeten we betalen. Dat gaan we dan betalen met het potje autokosten. Dat moet kunnen als ik mijn banden harder oppomp, de airco niet aanzet, steeds 100 kilometer per uur rijdt. Daarmee bespaar ik dan geld en dan kan ik wat verder op vakantie. Dat dan iemand zegt van, maar wat gaat het dan exact opleveren? Dat weet ik niet. Je moet wel realistisch begroten, maar waar je dat geld dan vandaan haalt, niet uit dit potje. Dat moet je zelf maar weten. Als ik niet weet waar ik dekking moet krijgen, weer terug naar de motie die hier staat, dan kan ik hem toch niet oordeel aan de raad geven. Dan is dat ook geen realistische begroting. Dan is het aanwijzen dat je één dekking niet gelooft en de andere niet aanwijzen. Dat kan niet. Dat was mijn mening daarover. De tweede ging over PRO uiteraard over asiel. Heel duidelijk, ik denk dat de VVD het helderst heeft uitgelegd wat maar zou kunnen. Het is niet verstandig, even Forum bekijken, om te zeggen van, voor mij maakt u het rood en ik doe het straks niet, nooit niet. Want dan krijg je een indeplaatsstelling vanuit het Rijk en dan maakt het Rijk uit waar zo'n azc komt te staan op jouw kosten en daar heb je helemaal niks meer over te zeggen. Dat is heel onverstandig. Buiten dat je een eed hebt gezworen en ik, zoals DENK zegt, ook nog wethouder heet. Die kant ga ik zeker niet op. De kant op van, laten we eens zeggen, ik kan niet aangeven dat ik voor oktober iets weet wat we regionaal gaan doen. We hebben dat regionale regieteam waar mijn voorganger wel naartoe ging afgelopen mei nog. Die is niet meer bijeengekomen voor het reces en zal ook niet meer bijeenkomen voor het reces, omdat er heel veel gemeenten in de omgeving überhaupt nog geen nieuw college hebben. Die komen daarna bij elkaar. Ik zal uiteraard wat ik twee keer heb toegezegd ook keurig aangeven wat de stand van zaken is en wat er verteld wordt, enzovoort. Maar ik ga niet vooruitlopen op wat ik niet weet wat regionaal is afgesproken.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik wil het woord geven aan de heer Van Essen die u wil interromperen. Mijnheer Van Essen.

De heer Van Essen: Dank u, voorzitter. De wethouder gaf eerder aan dat die zelf wel tot oranje wilde gaan en niet rood. Nu zegt die, als ik mij er niet aan houd, dan wordt het gewoon neergezet. Maar je kunt toch ook eerst tot oranje gaan en daarna naar rood. Waarom kan dat niet?

De voorzitter: Wethouder Peters, wilt u daarop reageren?

De heer Peters: Alles kan, maar dat is niet verstandig. Dat ga ik ook niet doen.

De voorzitter: Dank u wel. Een korte vervolgvraag.

De heer Van Essen: U kunt wel zeggen dat het niet verstandig is, maar het is ontzettend verstandig om te kiezen voor onze Rijswijkers in plaats van een vreemdeling uit Afrika.

De voorzitter: Wat is uw vervolgvraag?

De heer Van Essen: Mijn vraag is of die het nog even kan toelichten?

De voorzitter: Of die het opnieuw ...

De heer Van Essen: Niet opnieuw, want net kwam het zonder argumentatie. Met argumentatie graag.

De voorzitter: Wethouder Peters, wilt u daarop reageren?

De heer Peters: Eigenlijk heb ik daar niet zo gruwelijk veel behoefte aan, maar vooruit. Ik ga niet over het landelijk asielbeleid. Ik ben wethouder en als wij van Rijswijk en ik hou mij gewoon aan het coalitieakkoord. Daar wilde ik het maar bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat mijnheer Van Malsen u wil interromperen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik schrik een beetje. Want het feit dat de laatste regionale regietafel in mei heeft plaatsgevonden en het niet de bedoeling is om er voor het reces nog eentje te organiseren, neemt niet weg dat de urgentie om een regioplan in te leveren en een bod te doen voor het einde van dit jaar in november aan de commissaris van de Koning, die daarop zit te wachten, nog steeds hoog is. Maar mijn concrete vraag, is de wethouder dan bereid om eventueel via de mail, want ik geloof dat wethouders dan als secretariaat in de regio gewoon wel e-mailadressen hebben of op een andere manier, de uitvraag te doen bij de andere regiogemeenten welke van die gemeenten bereid is om te kijken naar een grotere locatie waar een deel van de taakstelling uit de regio ingevuld zou kunnen worden? Zoals ook in het coalitieakkoord van deze coalitie staat, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Peters, wilt u daarop antwoorden?

De heer Peters: Daar wil ik wel op antwoorden. Kijk, de regie ligt daarbij bij de provincie en daar wil ik hem ook graag laten.

De voorzitter: Dank u wel. Uw laatste interruptie.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dat was mijn vraag niet. In het coalitieakkoord van deze coalitie staat dat we gaan lobbyen of u gaat lobbyen voor grotere locaties in de regio. Daar komt de vervolgvraag achter vandaan, welke gemeente gaat het dan doen? Is de wethouder bereid om die vraag te stellen aan de regiogemeenten en de reacties vanuit de regio in de brief op te nemen die hij ons beloofd heeft in het najaar? Voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Peters, de laatste.

De heer Peters: Daar hebben we dat regionale regieteam voor en daar ga ik dat doen en niet eerder.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Peters, u heeft ...

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik kon het einde van de zin van de wethouder ...

De voorzitter: U heeft al drie interrupties.

De heer Van Malsen: Punt van orde. Ik verstond de laatste twee woorden niet.

De voorzitter: Wethouder Peters, wilt u herhalen? In de microfoon graag praten.

De heer Peters: Ik weet het en ik praat soms nog een beetje dialect en binnensmonds. Ik ga het beter proberen. De regie ligt bij de provincie wat dat betreft en bij de regietafel. Ik ben niet de regietafel en die ga ik ook niet overnemen.

De voorzitter: Prima. Was u klaar met uw tweede termijn, wethouder Peters?

De heer Peters: Nee, ik was nog niet klaar, maar ik kreeg interrupties uit de raad.

De voorzitter: Wilt u dan uw tweede termijn vervolgen?

De heer Peters: Nu ben ik vrij snel klaar. DENK vroeg, kunt u nog een keer bevestigen dat u zich aan de wettelijke taken gaat houden daar waar het gaat om inburgering? Ja, bij deze. Dat scheelt toch weer een motie. Dan hebben we de VVD die zei, we zijn hard bezig met jeugdzorg en daar komen we inderdaad nog een keer mee terug. Dat is een opgave die is nog best wel groot en daar zullen we nog veel samen over spreken. Dank u wel voor de steun daarin in ieder geval. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Peters. Ik kijk opnieuw naar mijnheer El Majjaoui van DENK-PGenR. De motie, borg de begeleiding van statushouders naar taal en werk. Houdt u die in stand of trekt u het in?

De heer El Majjaoui: Deze hou ik aan op basis van de toezeggingen van de wethouder.

De voorzitter: U trekt hem in dan? Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Maar in de tweede termijn werd aan mij de vraag gesteld door de fractie van D66 over de veiligheid van vrouwen en de eerder ingediende motie of in ieder geval de toezegging over onveilige plekken. Daar zullen wij zeker inderdaad met een voorstel op terugkomen. Samen met wethouder Weterings zal ik daaraan werken en met een voorstel naar u terugkomen. Een zeer belangrijk onderwerp, ook voor mijn portefeuille vanuit veiligheid. Het is helaas de werkelijkheid dat je als vrouwelijke inwoner in Rijswijk, maar dat geldt voor alle andere gemeenten in ons land, extra waakzaam moet zijn. Ook mijn oproep aan u, vraag aan elkaar, hoe bent u thuis, hoe gaat u naar huis? Ook al, ga nooit iemand afscheid nemen en denken dat het goed zal komen. Wilt u daar echt op letten? Ik doe dat wel in mijn directe omgeving, maar ik wil u dat ook nadrukkelijk vragen. Dan de vraag over weerbaarheid, belangrijk. Onze projectleider is voortvarend aan de slag gegaan. Die is bezig met de inventarisatiefase intern. De verwachting is dat die in september afgerond zal worden. Daarna gaan we in gesprek met de maatschappelijke organisaties, zoals de buurtorganisaties die ook actief mee zullen denken over weerbaarheid. De planning is dat in december de inventarisatiefase tot een uitvoeringskaders zal leiden. Intussen gaan wij ook, hebben wij ook een aantal acties al uitgevoerd, zoals een communicatiecampagne richting inwoners met de landelijke Denk vooruit-campagne. En gaan we ook in de Week van de Veiligheid, waaronder met het Rode Kruis ook aan de slag met dit thema. Daarover zult u ook nader worden geïnformeerd. Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Kijk ik even naar de administratie voor, we hebben nog een aantal vragen over de moties. Ik geef het woord aan mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik weet niet of dit nu het moment is of dat ik het na de schorsing moet doen. Maar even naar aanleiding ten aanzien van onze motie over het informeren over de uitvoering van de Spreidingswet en de beantwoording van de wethouder zojuist. De wethouder heeft feitelijk toegezegd waartoe wij in die motie oproepen. Hoewel wij weinig vertrouwen hebben op dit moment nog in de uitvoering van de Spreidingswet van deze coalitie en dit college trekken we deze motie op dit moment in, omdat die letterlijk is toegezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even met uw goedvinden een aantal moties aan u voorleggen. Dat doe ik aan de eerste indiener, want dan is het wat overzichtelijk. De motie, realistisch begroten voor bestaanszekerheid. De eerste indiener daarvan is D66 Rijswijk. Ik kijk naar mevrouw Van de Waart, wordt die ingebracht, in stemming gebracht?

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, ik zou hier toch graag even de schorsing voor willen gebruiken, want we hebben hem natuurlijk niet alleen ingediend. Ik was wel bijzondere content met het antwoord van de wethouder, maar ik heb niet met de andere partijen kunnen afstemmen.

De voorzitter: Dan stel ik voor, dat is denk ik zorgvuldiger, dat we even gaan schorsen tien minuten. Dan kunnen we kijken welke moties u alsnog, heeft u de tijd om met uw mede-indieners dat gesprek te voeren. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en ik vraag u weer plaats te gaan nemen. Ik wil terug naar de fractie van D66, omdat wij even duidelijkheid moeten hebben over een aantal ingediende moties waarvan zij de eerste indiener zijn. De motie ... Mevrouw Van de Waart, wilt u het zelf toelichten, welke moties u intrekt?

Mevrouw Van de Waart: Wilt u dat ik ze even naloop, voorzitter?

De voorzitter: Heel graag.

Mevrouw Van de Waart: Ik ga mijn best doen. Ik heb gelukkig iemand die hele goede Excelsheets bij kan houden. De motie, meer doen voor wijken en voorzieningen, die gaat over de Realisatiestimulans waar we het over hebben gehad. Die brengen wij niet in stemming na de mooie toezegging van wethouder Bentvelzen. De motie, groen, wonen er ook dieren, die brengen we ook niet in stemming. Omdat, dat was even niet in de raad, maar die vraag was even blijven liggen, de wethouder Weterings heeft ons beloofd, want dat was een vraag, om schriftelijk nog toelichting te geven op hetgene wat hij wel aangaf wat hij ging doen ten aanzien van de biodiversiteit in groen. Dat wachten we eerst heel even af. De motie, versnellen huisvesting senioren, ook die brengen we niet in stemming. Na de toezegging van de wethouder om ons ook, sowieso nader uitleg over haar inzet en de toestemming om ons vaker te informeren. Haar voorstel was wat ons betreft een prima voorstel. Dan hebben we nog de motie, levendige stad, plek voor jongeren en studenten in Rijswijk. Die gaan we wel indienen. We hebben geprobeerd daar de nodige connecties met andere in te doen qua fasering. Ik denk dat we elkaar daar ook nog wel op gaan vinden, maar we gaan hem in ieder geval voor nu indienen. Dan hebben we nog de motie, realistisch begroten voor bestaanszekerheid. Die brengen we in stemming. Ook de motie, veiligheid voorop, die brengen we ook in stemming. Ben ik er dan? Dan ben ik er volgens mij. Correct, voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik ook van de fractie van PRO Rijswijk weten, omdat zij aankondigde dat het amendement over groen werd ingetrokken en een motie in voorbereiding was.

De heer Van Malsen: Voorzitter, moet ik ze allemaal afgaan of alleen die motie? Precies, de motie of sorry, het amendement over groei in het groen die trekken we in. Daarvoor in de plaats is er inmiddels een motie ingediend bij de griffie en is volgens mij ook gepubliceerd al. Dan is er nog een andere motie die wij intrekken. Sorry, de motie CDOK-middelen hebben we al ingetrokken. De motie over de Spreidingswet willen we ook intrekken. De motie over de vapes, na overlegd te hebben met wat andere partijen, willen we die ook intrekken. We zijn wel benieuwd naar de resultaten van de toezegging van de wethouder en die gaan we ook in de gaten houden. Eventueel kunnen we op een later moment met de brede meerderheid die we hier wel gevonden hebben aan partijen die het belangrijk vinden om kinderen uit de klauwen te houden van de tabaksindustrie, nadere plannen maken. Maar de motie trekken we nu in en de rest handhaven we.

De voorzitter: Prima. Wij gaan even vijf minuten, is dat voldoende, schorsen, zodat alles technisch voor stemming gereed gemaakt kan worden. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik heb begrepen dat de fractie van DENK-PGenR een ingetrokken motie opnieuw indient. Klopt dat? Wij proberen de administratie op orde te brengen om zorgvuldig te kunnen stemmen. Ik ga ook het woord geven aan de heer Van Malsen, maar ik denk dat we nog een schorsing moeten gaan doen, want anders gaan we het niet op orde krijgen. Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ik zou graag nog een schorsing willen.

De voorzitter: Mijnheer Loof, u gaf ook aan toch te willen schorsen?

De heer Loof: Dat klopt, maar wel pas als het overzicht in iBabs helemaal klaar is, zodat ik ze nog één keer kan checken.

De voorzitter: Het overzicht was nagenoeg gereed, maar toen bleek er een ingetrokken motie van DENK-PGenR opnieuw te worden ingediend.

De heer Loof: Als die er dan is.

De voorzitter: Die is bijna gereed. Dan kunnen we denk ik schorsen.

De heer Loof: Anders kunnen we altijd op donderdag doorgaan met de stemming natuurlijk.

De voorzitter: Nee, dat is niet de planning.

De heer Kaffa: Punt van orde, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Daar heb ik absoluut geen zin in donderdag.

De voorzitter: Mijnheer Kaffa, u houdt heel veel van vergaderen, dat weet ik.

De heer Kaffa: Zeker. Punt van orde, daar heb ik zeker geen zin in donderdag. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Braam, u wilt een punt van orde maken?

De heer Braam: Ik wil niet de zeikerd van de avond worden, laat ik daar even duidelijkheid over scheppen. Maar we hebben allebei de termijnen achter de rug, uitgebreid over gesproken. Er zijn moties ingediend, er zijn moties ingetrokken. Het komt in ieder geval op Beter voor Rijswijk heel raar over dat er, terwijl alle termijnen nu voorbij zijn, een motie die ingetrokken is, nu in één keer toch wordt ingediend. Ik kan me niet voorstellen dat dat na de twee termijnen nog zomaar is toegestaan.

De voorzitter: Volgens uw reglement mag je tijdens de vergadering op ieder moment een motie indienen, vandaar dat ik ... Ik begrijp uw signaal, zal ik maar zeggen. Maar er kan een omstandigheid zijn, dat geldt voor alle 33 raadsleden, dat alsnog een motie toch wordt ingediend. Die mogelijkheid wil ik dan ook bieden aan het betreffende raadslid. Ik kijk nog, is gereed nu? Dat wordt motie 25. Als u dan alles ververst in iBabs kunt u zien dat alles gereed is voor stemming. Maar de heer Loof gaf aan dat hij toch alsnog een schorsing wilde om wat voor te bereiden. De heer Van Malsen ook. Ik stel voor, hoeveel minuten tijd heeft u nodig? Vijf minuten? Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten en dan gaat u over tot stemming om 21.15 uur. Dan zijn we nog steeds binnen de tijd hoor.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Ik heb het signaal gehoord dat alles klaar is en gereed is, zodat u kunt stemmen. Ik ga u de volgorde even toelichten hoe u gaat stemmen. We beginnen met agendapunt 4, het raadsvoorstel 1^e halfjaarrapportage, daarna gaan we naar de ingediende moties, dan het amendement bij de jaarstukken en dan in die volgorde. Ik hoop dat het voor u allen duidelijk is. Ook de motie van DENK-PGenR is toegevoegd. Ik vraag u nu alle alertheid en zorgvuldigheid, zodat de stemming goed kan verlopen. Aan de orde is nu het raadsvoorstel 1^e halfjaarrapportage 2026. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Dan kunt u overgaan tot stemming. We missen niemand. Met 31 stemmen voor en 2 tegen is het raadsvoorstel aangenomen. Dan gaan we nu naar de moties. De motie nummer één, Rijswijkse mantelzorgpluim van waardering. 31 stemmen voor, 2 tegen, de motie is aangenomen. Dan de motie, onderzoek naar een pumptrack in RijswijkBuiten. Ik zie dat mijnheer Van Malsen een stemverklaring wil afleggen.

De heer Van Malsen: Graag, voorzitter. Wij vinden als PRO Rijswijk meer sport- en spelvoorzieningen in Rijswijk essentieel. Met de antwoorden van de wethouder lezen we deze motie echter expliciet als een onderzoeksmotie en geen uitvoeringsmotie. Met die kanttekening en de toelichting vanuit het college blijven we deze motie steunen en stemmen wij ook voor.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben al eerder aangegeven dat we het een aardige motie vinden, iets wat goed is voor RijswijkBuiten. We hebben wel onze zorgen geuit over de optie die bouwen in het Wilhelminapark of in het groen betreft. We hopen dat de wethouder deze zorg meeneemt, maar ook wij zien dat de motie zelf echt gaat over het onderzoek en dat willen we graag eens plaats laten vinden. Daarna hopen we dat het onderzoek weer terugkomt naar de raad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: En u stemt voor?

Mevrouw Van de Waart: Wij stemmen voor.

De voorzitter: Prima. Met 33 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen. Dan de motie.

De heer ...: Punt van orde. Ik weet niet of het van belang is, maar mevrouw Bentvelzen staat elke keer boven dat ze niet gestemd heeft. Maar mevrouw Bentvelzen mag niet stemmen. Ik weet niet, er staat boven bij de stemlijst, not voted.

De voorzitter: Waar ziet u, want mevrouw Bentvelzen mag inderdaad niet stemmen.

De heer ...: Een pagina terug, dan zie je wie wat gestemd heeft. Dan staat bovenaan, kijk, mevrouw Bentvelzen, not voted. Ik weet niet of dat van belang is voor de administratie?

De voorzitter: Ik denk dat het iets technisch is. Maar ik zie 33 stemmen, niet 34. Het klopt dat ze niet mag stemmen. Dank voor uw alertheid. Dan gaan we door snel naar de volgende motie, warm welkom voor ondernemers. Met 33 stemmen voor is deze motie aangenomen. Ook unaniem. Dan de motie, laat jongeren participeren zoals zij het prettig vinden. Met 31 voor en 2 tegen is deze motie aangenomen. Dan de motie, bewonerssignalen over verkeersveiligheid serieus nemen. Ik zie dat mevrouw Van de Waart een stemverklaring wil afleggen.

Mevrouw Van de Waart: Dank u, voorzitter. Wij stemmen tegen. Niet omdat we het niet een heel belangrijk onderwerp vinden, maar omdat we de beantwoording van de wethouder voldoende vinden. En er al maatregelen worden genomen, is er geen extra onderzoek nodig wat ons betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kunt u overgaan tot stemming. Met 26 stemmen tegen, 7 voor is deze motie verworpen. Dan de motie, steun onze ruilwinkels. Met 33 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen. Dan de motie, beschermende factoren van kind en omgeving. Met 22 stemmen voor en 11 tegen is deze motie aangenomen. Dan de motie, eenzaamheid tegengaan. Met 31 stemmen voor en 2 tegen is deze motie aangenomen. Dan de motie, hittelocaties. We missen nog 1 stem. Wie heeft er niet gestemd? Nu 31 stemmen voor en 2 tegen, is deze motie aangenomen. Dan de motie, Rijswijk Run voor een groeiende stad. Met 33 stemmen is deze motie unaniem aangenomen. Dan de motie, minder kosten voor Rijswijkers, verlaging eigen bijdrage ophalen grofvuil. Met 33 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen. Dan de motie, stop met STOMP. 31 stemmen tegen en 2 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, afschaffen kosten ophalen grofvuil. 30 stemmen tegen, 3 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, geen strafmaatregelen van Avalex voor onze inwoners. We missen nog 1 stem. 31 stemmen tegen, 2 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, college moet zich aan belofte uit coalitieakkoord om azc te sluiten houden. 31 stemmen tegen, 2 voor, deze motie is verworpen. Motie, voer de Spreidingswet niet uit en open geen azc. 31 stemmen tegen, 2 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, geen nieuwe flitspalen en bestaande flitspalen verwijderen.

De heer Van Malsen: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, u wilt een stemverklaring afleggen?

De heer Van Malsen: Graag. Verkeersveiligheid is heel belangrijk, maar flitspalen dragen daar niet aan bij. Bovendien vinden wij het schandalig dat de staat haar burgers pest door te verdienen met verkeersboetes. Een aanrader overigens voor iedereen is het boek, De Boetefabriek, van Merel van Rooy. Wij gaan voor deze motie stemmen.

De voorzitter: 25 stemmen tegen, 8 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, verhogen maximumsnelheid Beatrixlaan. 31 stemmen tegen, 2 voor, deze motie is verworpen. Dan de motie, groei voor Rijswijks groen. Mijnheer Van Malsen, u wilt een stemverklaring afleggen?

De heer Van Malsen: Voorzitter, voor de volledigheid, we hebben nog even kort in de schorsing met de wethouder overlegd. Er is een kleine aanpassing in de motie gedaan waardoor het nu wat duidelijker is over hoe het geld over de verschillende jaren besteed zal worden. We hebben namelijk gezegd dat er nu 125 duizend euro per jaar over de periodes van '27 tot en met '30 in plaats van 5 ton over diezelfde periode. Komt op hetzelfde neer, het is net een iets andere tekst. We gaan uiteraard voor onze eigen motie stemmen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Voor Rijswijks Belang is groen ook belangrijk. We zullen de motie daarom steunen. We willen wel graag vooraf voordat het raadsvoorstel naar de raad komt graag meedenken over de invulling.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Anderen? Niet het geval. Met 33 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen. Dan de motie, levendige stad voor jongeren en studenten. Er wordt lang nagedacht bij deze stemming. We missen nog 3 stemmen. Met 17 stemmen voor en 16 tegen is deze motie aangenomen. Dan de motie, realistisch begroten voor bestaansrecht. Met 12 stemmen voor, 21 tegen is deze motie verworpen. Dan motie, veiligheid voorop. Met 21 stemmen tegen, 12 voor is deze motie verworpen. Dan de motie, de laatste motie, flitspalen enkel een middel zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren. Mijnheer Loof wil een stemverklaring afleggen.

De heer Loof: Voorzitter, wij zullen deze motie steunen. Waarbij wij wel willen meegeven dat wij de titel zien als dat het net een foutje was in translation richting de heer El Majjaoui. Namelijk dat de flitspalen een middel zijn en niet enkel een middel om de verkeersveiligheid te verbeteren. Zoals het ook in de overwegingen staat. Wij stemmen wel voor.

De voorzitter: Prima. Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter, voor het woord inderdaad. Dat was een vergissing, excuses. De titel betreft, die is aangepast. Waar het om draait met name is dat de doeltreffendheid en doelmatigheid van de flitspalen in tegenstelling van de andere motie die helemaal pleit voor afschaffing, willen wij alleen maar dat de bewoners geïnformeerd worden wanneer en waar flitspalen geplaatst worden en de verkeersveiligheid hoog in het vaandel moet zijn. Tot zover. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, wij zullen voorstemmen in tegenstelling tot de oorspronkelijke motie die voorlag. We vinden hem eigenlijk een klein beetje overbodig, gezien de huidige modus operandi. Maar aangezien we zelf ook een motie hebben ingediend over dat we veiligheid zo belangrijk vinden en goede communicatie naar burgers ook heel belangrijk vinden, kunnen we natuurlijk niet anders dan voorstemmen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Met 18 stemmen voor en 15 tegen is deze motie aangenomen. Dan gaan we naar het raadsvoorstel, vaststelling kadernota 2027. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Wel? Mevrouw Koegler? Met 33 stemmen voor is het raadsvoorstel aangenomen. Dan gaan we naar het amendement. Even kijken. Het amendement, aanvullen egalisatiemiddelen afvalstoffenheffing. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Met 33 stemmen voor is het amendement aangenomen. Dan komt in

stemming het gewijzigde raadsvoorstel jaarstukken 2025. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Niet? Dan kunt u overgaan tot stemming. Het lukt niet met de stemming hoor ik, het signaal over het gewijzigde raadsvoorstel jaarstukken 2025.

De heer Loof: Zo te zien gaan we toch donderdag terugkomen, voorzitter.

De voorzitter: Ik beloof het u, dan kan de heer Kaffa ook meedoen.

De heer Kaffa: Punt van orde. Dat klopt, voorzitter.

De voorzitter: Nog 1 stem missen we. Mevrouw Van de Ende. Met 31 stemmen voor en 2 tegen is het gewijzigde raadsvoorstel jaarstukken aangenomen.

7. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de vergadering gekomen, 21.41 uur. Ik wil u complimenteren met de wijze waarop u het debat met elkaar hebt gevoerd. Respectvol en ook in goede samenwerking. Ik hoop dat we deze samenwerking kunnen voortzetten. Namens u allen wil ik tot slot stilstaan bij de wijze waarop de ambtelijke organisatie in aanloop naar dit debat u heeft bijgestaan, vele vragen heeft beantwoord. Dat geldt ook voor onze medewerkers van team facilitair en natuurlijk de griffie. Dan wens ik u nog een hele fijne avond. Kunt u donderdagavond andere leuke dingen doen.